

67

UCHWAŁA NR XLVIII/490/2010
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
z dnia 30 marca 2010 r.

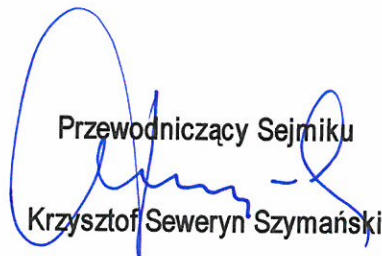
**w sprawie uchwalenia aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2009 -
2012 z perspektywą na lata 2013 - 2020**

Na podstawie art. 14 ust. 1, ust. 6 i ust. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.), w związku z art. 17 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się aktualizację Planu gospodarki odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2009 – 2012 z perspektywą na lata 2013 – 2020, stanowiący aktualizację Planu gospodarki odpadami dla Województwa Lubuskiego, przyjętego uchwałą Nr XI/78/2003 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 15 października 2003 roku w sprawie uchwalenia Programu ochrony środowiska wraz z Planem gospodarki odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

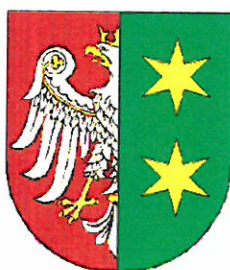
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Lubuskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Krzysztof Seweryn Szymański

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

**Aktualizacja Planu Gospodarki Odpadami
dla Województwa Lubuskiego
na lata 2009 – 2012
z perspektywą na lata 2013 - 2020**

Zielona Góra, 2010

Opracowanie:

Arcadis Profil sp. z o.o.
Ul. Tarnogajska 18
50 – 512 Wrocław

Zespół wykonawczy pod kierunkiem
Dr inż. Pawła Szyszkwskiego

Prace nad Planem gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego prowadzone były przy ścisłej współpracy z Departamentem Rolnictwa, Środowiska i Rozwoju Wsi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE	9
1. WPROWADZENIE	18
1.1. Podstawa prawna opracowania	18
1.2. Zakres i metodyka opracowania Planu	18
1.3. Charakterystyka województwa lubuskiego	19
2. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI	21
2.1. Odpady komunalne	21
2.1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów	21
2.1.2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku	25
2.1.3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwienia	27
2.1.4. Istniejące systemy zbierania odpadów	29
2.1.5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	31
2.1.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych	31
2.1.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami	43
2.2. Odpady z grup 01 - 19 (informacje ogólne)	44
2.2.1. Ilość i źródła powstawania odpadów	44
2.2.2. Sposób gospodarowania odpadami	47
2.2.3. Rodzaj, ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku	47
2.2.4. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwienia	51
2.2.5. Istniejące systemy zbierania odpadów	54
2.2.6. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	55
2.2.7. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów	59
2.2.8. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami	59
2.3. Informacje szczegółowe dotyczące wybranych grup odpadów	59
2.3.1. Odpady zawierające PCB	59
2.3.2. Oleje odpadowe	60
2.3.3. Zużyte baterie i akumulatory	60
2.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne	62
2.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji	63
2.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	64
2.3.7. Odpady zawierające azbest	65
2.3.8. Przeteterminowane środki ochrony roślin	67
2.3.9. Odpady materiałów wybuchowych	67
2.3.10. Zużyte opony	67
2.3.11. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury budownictwa	68
2.3.12. Komunalne osady ściekowe	68
2.3.13. Odpady opakowaniowe	69
3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	71
3.1. Prognoza demograficzna na lata 2009- 2020	71
3.2. Odpady komunalne	71
3.2.1. Prognoza dotycząca ilości oraz składu odpadów	71
3.2.2. Prognozowane zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym	71
3.3. Odpady z grup 01 - 19	74
3.4. Wybrane grupy odpadów	76
4. ZAŁOŻONE CELE GOSPODARKI ODPADAMI	78
4.1. Odpady komunalne	78
4.2. Odpady z grup 01 - 19	78
4.2.1. Odpady niebezpieczne	79
4.2.2. Odpady pozostałe	82

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ I SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI	84
5.1. Odpady komunalne	84
5.1.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko.....	84
5.1.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami	84
5.1.3. Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów	84
5.1.4. System gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie lubuskim	86
5.1.5. Bilans odpadów dla zakładów zagospodarowania odpadów	90
5.1.6. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów	102
5.1.7. Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych	102
5.1.8. Niezbędne inwestycje z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.....	106
5.1.9. Syntetyczna charakterystyka obszarów gospodarowania odpadami.....	109
5.1.9.1. ZZO Obszar Wschodni.....	109
5.1.9.2. ZZO Długoszyń (Wariant I).....	112
5.1.9.3. ZZO Długoszyń (Wariant II).....	115
5.1.9.4. ZZO Gorzów Wielkopolski.....	118
5.1.9.5. ZZO Marszów	120
5.1.9.6. ZZO Zielona Góra.....	123
5.2. Odpady z grup 01 - 19	125
5.2.1. Odpady niebezpieczne	126
5.2.2. Odpady pozostałe.....	127
5.2.3. Plan unieszkodliwiania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska	128
6. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ	130
7. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU	154
8. WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO.....	160

SPIS TABEL

Tab. 1. Szacunkowe koszty realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami (tys. zł).....	17
Tab. 2.1.-1. Szacunkowa ilość odpadów komunalnych wytworzonych w województwie lubuskim w roku 2007 (tys. Mg).....	21
Tab. 2.1.-2. Szacunkowy skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych wytworzonych w województwie lubuskim w roku 2007	22
Tab. 2.1.-3. Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w województwie lubuskim w roku 2007 (tys. Mg).....	23
Tab. 2.1.-4. Szacunkowa masa poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych wytworzonych w roku 2007 na terenie województwa lubuskiego	25
Tab. 2.1.-5. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych odzyskowi na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL).....	26
Tab. 2.1.-6. Ilość odpadów poddanych poszczególnym procesom odzysku (w instalacjach i poza instalacjami) na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL).....	26
Tab. 2.1.-7. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi (w instalacjach i poza instalacjami) największą ilość odpadów w 2007 roku (wg UMWL).....	27
Tab. 2.1.-8. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL).....	28
Tab. 2.1.-9. Ilość odpadów poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania (w instalacjach i poza instalacjami) na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL).....	28
Tab. 2.1.-10. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu (w instalacjach i poza instalacjami) największą ilość odpadów w 2007 roku (wg UMWL).....	29
Tab. 2.1.-11. Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2007 roku (wg GUS)	30

Tab. 2.1.-12. Charakterystyka ogólna funkcjonujących sortowni i kompostowni odpadów komunalnych w województwie lubuskim funkcjonujących (stan 31.12.2007 r.)	32
Tab. 2.1.-13. Charakterystyka ogólna sortowni oddanych do użytku w 2009 roku	33
Tab. 2.1.-14. Charakterystyka składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, funkcjonujących (stan 31.12.2007 r.)	34
Tab. 2.2.-1. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie województwa lubuskiego w poszczególnych grupach w roku 2007 (w tym odpady niebezpieczne) (wg UMWL)	44
Tab. 2.2.-2. Najwięksi wytwórcy odpadów w roku 2007 (w tym odpadów niebezpiecznych) (wg UMWL)	45
Tab. 2.2.-3. Ilość odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze gospodarczym w roku 2007 (wg UMWL)	46
Tab. 2.2.-4. Najwięksi wytwórcy odpadów niebezpiecznych w 2007 roku (wg UMWL)	46
Tab. 2.2.-5. Ilość odpadów poddanych odzyskowi na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)	47
Tab. 2.2.-6. Ilość odpadów poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)	48
Tab. 2.2.-7. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi największą ilość odpadów z grup 01 - 19 w 2007 roku (wg UMWL)	50
Tab. 2.2.-8. Odpady niebezpieczne poddane odzyskowi na obszarze województwa lubuskiego w 2007 r. (wg UMWL)	50
Tab. 2.2.-9. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi największą ilość odpadów niebezpiecznych w 2007 roku (wg UMWL)	50
Tab. 2.2.-10. Masa odpadów poddanych unieszkodliwieniu na obszarze województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)	51
Tab. 2.2.-11. Ilość i rodzaj odpadów poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na obszarze województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)	52
Tab. 2.2.-12. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu największą ilość odpadów wytwarzanych w przemyśle w 2007 roku (wg UMWL)	53
Tab. 2.2.-13. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych unieszkodliwieniu na obszarze województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)	54
Tab. 2.2.-14. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu odpady niebezpieczne wytwarzane w przemyśle w 2007 roku (wg UMWL)	54
Tab. 2.2.-15. Syntetyczna charakterystyka instalacji do odzysku odpadów (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.) (wg UMWL)	55
Tab. 2.2.-16. Charakterystyka składowisk znajdujących się na terenie województwa lubuskiego, na których składowane są odpady powstające w przemyśle (stan na dzień 31.12.2007 r.)	57
Tab. 2.3.-1. Masa odpadów zawierających PCB w urządzeniach wymontowanych w 2007 roku (wg UMWL)	59
Tab. 2.3.-2. Masa zużytych baterii i akumulatorów w roku 2007 (wg UMWL)	61
Tab. 2.3.-3. Masa wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w roku 2007 (Mg) (wg UMWL)	62
Tab. 2.3.-4. Masa odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji w roku 2007 (wg UMWL)	63
Tab. 2.3.-5. Ilość i rodzaj zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego powstałego w przemyśle w województwie lubuskim (wg UMWL)	64
Tab. 2.3.-6. Sumaryczna (szacunkowa) ilość wyrobów zawierających azbest w województwie lubuskim (Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego” (2006))	66
Tab. 2.3.-7. Ilość wytworzonych odpadów opakowaniowych w roku 2007 (Mg) (wg UMWL)	69
Tab. 2.3.-8. Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w roku 2006 (wg UMWL)	70
Tab. 3.1.-1. Prognoza liczby mieszkańców dla województwa lubuskiego na lata 2009 - 2020 (wg GUS)	71
Tab. 3.2.-1. Prognozowana masa odpadów komunalnych przewidzianych do wytworzenia w województwie lubuskim (tys. Mg)	72

Tab. 3.2.-2. Prognozowana masa wytwarzanych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w województwie lubuskim (tys. Mg).....	73
Tab. 3.3.-1. Prognoza masy odpadów z grup 01 – 19 w województwie lubuskim do roku 2020 (Mg/rok).....	74
Tab. 3.4.-1. Prognoza wytwarzania wybranych grup odpadów (Mg/rok).....	76
Tab. 4.2.-1. Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów przenośnych.....	79
Tab. 4.2.-2. Cele w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych (wg Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego, 2006).....	81
Tab. 4.2.-3. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2018.....	82
Tab. 4.2.-4. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018.....	83
Tab. 5.1.-1. Obszary objęte obsługą przez poszczególne zakłady zagospodarowania odpadów.....	89
Tab. 5.1.-2. Liczba mieszkańców objętych gospodarowaniem odpadami w ramach planowanych zakładów zagospodarowania odpadów (tys.).....	91
Tab. 5.1.-3. Szacunkowa masa wytworzonych odpadów komunalnych na obszarach objętych obsługą przez zakłady zagospodarowania odpadów (tys. Mg).....	92
Tab. 5.1.-4. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg).....	93
Tab. 5.1.-5. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Długoszyn (tys. Mg).....	94
Tab. 5.1.-6. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg).....	95
Tab. 5.1.-7. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Marszów (tys. Mg).....	96
Tab. 5.1.-8. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Zielona Góra (tys. Mg).....	97
Tab. 5.1.-9. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych w gminach kierowanych do ZUO Clean City, województwo wielkopolskie (tys. Mg).....	98
Tab. 5.1.-10. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanym przez ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg).....	99
Tab. 5.1.-11. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanym przez ZZO Długoszyn (tys. Mg).....	99
Tab. 5.1.-12. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanym przez ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg).....	99
Tab. 5.1.-13. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanym przez ZZO Marszów (tys. Mg).....	100
Tab. 5.1.-14. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanym przez ZZO Zielona Góra (tys. Mg).....	100
Tab. 5.1.-15. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w gminach kierowanych do ZUO Clean City, województwo wielkopolskie (tys. Mg).....	100
Tab. 5.1.-16. Bilans odpadów ulegających biodegradacji na obszarach objętych obsługą przez zakłady zagospodarowania odpadów (tys. Mg).....	101
Tab. 5.1.-17. Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, które muszą być zamknięte lub dostosowane do dnia 31 grudnia 2009 r. (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).....	103
Tab. 5.1.-18. Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, planowane do zamknięcia po 2012 roku (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.).	104
Tab. 5.1.-19. Bilans sumarycznych mocy przerobowych sortowni (tys. Mg).....	106
Tab. 5.1.-20. Bilans sumarycznych mocy przerobowych instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (tys. Mg).....	107
Tab. 5.1.-21. Szacowana ilość stacji przeladunkowych w poszczególnych obszarach obsługiwanym przez ZZO.....	107
Tab. 5.1.-22. Bilans pojemności składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, dla poszczególnych ZZO (tys. Mg).....	108
Tab. 6.-1. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami.....	130

Tab. 6.-2. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Obszar Wschodni.....	135
Tab. 6.-3. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Długoszyn – Wariant I.....	136
Tab. 6.-4. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Długoszyn – Wariant II	137
Tab. 6.-5. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Gorzów Wlkp.....	138
Tab. 6.-6. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Marszów ..	140
Tab. 6.-7. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Zielona Góra	141
Tab. 6.-8. Zadania w zakresie gospodarowania odpadami - gminy transportujące odpady do ZZO poza woj. lubuskim	143
Tab. 6.-9. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2009 – 2020 - Zadania ogólne z zakresu gospodarki odpadami.....	144
Tab. 6.-10. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2009 – 2020 - Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi	146
Tab. 6.-11. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2009 – 2020 - Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 – 19.....	149
Tab. 6.-12. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2008 – 2019 - Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi	151
Tab. 7.-1. Wskaźniki ogólne dla monitorowania osiągania celów	154
Tab. 7.-2. Wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami	155

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1.-1. Podział administracyjny województwa lubuskiego	20
Rys. 2.1.-1. Skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych powstających na terenach miejskich województwa lubuskiego w roku 2007.....	22
Rys. 2.1.-2. Skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych powstających na terenach wiejskich województwa lubuskiego w roku 2007	23
Rys. 2.1.-3. Skład odpadów ulegających biodegradacji w roku 2007.....	24
Rys. 2.1.-4. Ilość mieszkańców województwa lubuskiego objętych zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych w roku 2007 (%) (wg danych z gmin)	29
Rys. 2.2.-1. Sposób postępowania z odpadami z sektora gospodarczego w roku 2007 (%) (GUS)	47

SPIS MAP

Mapa 2.1.-1 Lokalizacja obiektów gospodarowania odpadami (składowiska - stan na 2007 r., pozostałe obiekty – stan na 2009 r.).....	39
Mapa 5.1.-1. Planowana lokalizacja zakładów zagospodarowania odpadów na terenie województwa lubuskiego	88

Załącznik:

1. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów na terenie woj. lubuskiego
2. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów na terenie woj. lubuskiego
3. Wykaz instalacji do odzysku odpadów (wg UMWL)
4. Wykaz instalacji do unieszkodliwiania odpadów (inne niż składowiska odpadów) (wg UMWL)
5. Wykaz przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów (wg LUW)
6. Wykaz przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów (wg LUW)

Wykaz stosowanych skrótów

bd – brak danych

GFOŚiGW – Gminny Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki wodnej

GUS – Główny Urząd Statystyczny

kg/M. rok - masa odpadów w kg, w przeliczeniu na mieszkańca w ciągu roku

Kpgo 2010 – Krajowy plan gospodarki odpadami 2010

LUW – Lubuski Urząd Wojewódzki

Mg – mega gram (dawniej: tona)

Mg/M, rok – masa odpadów w Mg, w przeliczeniu na mieszkańca w ciągu roku

Mg/rok – masa odpadów w Mg, na rok

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

PCB- polichlorowane bifenyle

PFOŚiGW – Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

tys. – tysiąc

UMWL – Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

US –Urząd Statystyczny w Zielonej Górze

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

WPGO – plan gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego

WSO – Wojewódzki System Odpadowy (baza danych prowadzona przez Marszałka Województwa)

=

STRESZCZENIE

Prace nad aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego są konsekwencją realizacji przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm), która wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami, podlegających aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami oraz z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010, uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946).

Zakres planu wojewódzkiego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. *w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620, z późn. zm.).

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne,
- pozostałe odpady (grupy 01 – 19),
- odpady niebezpieczne (z grup 01 – 20).

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2009 - 2012 oraz perspektywnie okresu 2013 - 2020. Rokiem bazowym jest rok 2007.

Stan aktualny

Województwo lubuskie leży w środkowo-zachodniej części Polski. Graniczy ono z województwami: zachodniopomorskim, wielkopolskim i dolnośląskim oraz niemieckimi landami Brandenburgią i Saksonią. W skład województwa wchodzi 12 powiatów ziemskich i 2 grodzkie oraz 83 gminy.

W roku 2007 województwo lubuskie zamieszkiwało 1 009,4 tys. osób. Ludność miejska stanowiła 64% mieszkańców województwa. Gęstość zaludnienia jest dużo niższa niż średnia krajowa – 72 osoby na km² (dla Polski 122/km²).

Województwo lubuskie należy do regionów średnio uprzemysłowionych. Najważniejsze gałęzie przemysłu w województwie to: przemysł chemiczny, drzewny, spożywczy, lekki, elektromaszynowy, produkcja materiałów budowlanych. Głównymi ośrodkami przemysłowymi województwa są: Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra oraz Żary.

Według przeprowadzonych szacunków, w roku 2007 wytworzono 395,6 tys. Mg odpadów komunalnych. W ich składzie dominowały odpady kuchenne ulegające biodegradacji, które stanowiły ok. 25% masy odpadów zmieszanych. Odpady mające wartość materiałową, takie jak papier, tektura, tworzywa sztuczne, szkło i metale stanowiły łącznie 49% masy, a odpady niebezpieczne – 0,5%.

Odpady wytwarzane na terenach miejskich i wiejskich różnią się właściwościami. W masie wytwarzanych odpadów komunalnych zmieszanych na terenach miejskich największy udział mają odpady kuchenne ulegające biodegradacji (27%), a na terenach wiejskich – odpady mineralne, w tym popioły (28%).

W roku 2007 zebrano w woj. lubuskim 267,2 tys. Mg (GUS) odpadów komunalnych (67,5% masy odpadów wytworzonych), co było konsekwencją tego, że nie wszyscy mieszkańcy województwa objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Najgorsza sytuacja w tej dziedzinie była na terenach wiejskich, gdzie ok. 84% (wg danych gmin) mieszkańców była objęta zorganizowanym odbiorem odpadów.

Do innych powodów wpływających na bardzo małą ilość zbieranych odpadów należy podać:

1. Podpisywanie umów jedynie na część wytwarzanych odpadów.
2. Spalanie odpadów palnych w lokalnych kotłowniach, co w przypadku spalania tworzyw sztucznych należy uznać za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko.
3. Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach.
4. Karmienie zwierząt gospodarskich i domowych odpadami kuchennymi i z pielęgnacji terenów zielonych.
5. Umieszczanie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach.

Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne były zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej (w roku 2007 – 254,8 Mg odpadów). Jednak systematycznie spada ilość odpadów zbieranych w tej formie (w % ilości zebranych):

- Rok 2005: 98,5%
- Rok 2006: 96,4%
- Rok 2007: 95,3%

W roku 2007 na terenie województwa lubuskiego poddano odzyskowi ok. 104,6 tys. Mg odpadów komunalnych (ok. 26% szacowanej ilości odpadów wytworzonych). Były to przede wszystkim niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Stanowiły one ok. 85% odpadów poddawanych odzyskowi w województwie.

Odpady komunalne były unieszkodliwiane przede wszystkim przez ich składowanie. W ten sposób unieszkodliwiono 247,8 tys. Mg odpadów komunalnych (92,76% odpadów zebranych) (GUS). Odpady składowano również na składowiskach znajdującymi się poza terenem województwa lubuskiego.

Na terenie województwa lubuskiego funkcjonują aktualnie trzy zakłady zagospodarowania odpadów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze posiadające linie sortownicze (sortownie odpadów z selektywnego zbierania i odpadów zmieszanych) oraz instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Poza powyższymi zakładami, linie sortownicze funkcjonują w Kunowicach gm. Słubice (z selektywnego zbierania), Zbąszynku (z selektywnego zbierania) i w Żarach (odpadów zmieszanych), Dąbrówce Wielkopolskiej gm. Zbąszynek (odpadów zmieszanych, w tym odpadów przydatnych do produkcji paliwa z przemysłu) i w Kiełczu gm. Nowa Sól (z selektywnego zbierania i odpadów zmieszanych), a kompostownia odpadów w Nowej Soli.

Łączne moce przerobowe sortowni wynoszą 542 tys. Mg/rok (w tym odpadów do produkcji paliwa z przemysłu), a kompostowni – 40 tys. Mg/rok.

W roku 2007 odpady komunalne składowano na 25 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowiska te posiadają pojemność całkowitą 9 850 401 m³ i wypełnione są w 48,2% (4 751 163,01 m³). Pozostała pojemność składowisk wynosi 5 099 237,99 m³.

W roku 2007 podmioty gospodarcze z terenu województwa lubuskiego wytworzyły 722,1 tys. Mg odpadów. Wśród nich dominowały odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (36,6%) oraz odpady z procesów termicznych (15,6%). W masie wytworzonych odpadów, odpady niebezpieczne stanowiły ok. 1% wszystkich odpadów z sektora przemysłowego. Najwięcej wśród nich było odpadów z następujących grup:

1. Grupa 16 (Odpady nieujęte w innych grupach) – 41,8%;
2. Grupa 13 (Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19) – 16,3%;
3. Grupa 17 (Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) – 14,0%.

Wytworzone w województwie lubuskim odpady z sektora przemysłowego poddawane są przede wszystkim procesom odzysku (70%). Składowanych jest jedynie 13% wytworzonych odpadów (GUS).

W Wojewódzkim Systemie Odpadowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego zarejestrowano dla roku 2007 funkcjonowanie 40 instalacji do odzysku odpadów o łącznej mocy przerobowej 590 tys. Mg/rok i 6 instalacji do unieszkodliwiania odpadów w sposób inny niż składowanie, o łącznej mocy przerobowej 50 tys. Mg/rok.

Wg stanu na dzień 31.12.2007 r., na terenie województwa lubuskiego funkcjonowało 5 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady powstające w przemyśle oraz 2 składowiska odpadów niebezpiecznych. Ponadto na 1 składowisku od dnia 01.01.2007 r. odpady nie są składowane.

Najważniejsze problemy w gospodarce odpadami

Odpady komunalne:

1. W roku 2007 zebrano w województwie lubuskim 267,2 tys. Mg (GUS) odpadów komunalnych (67,5% masy odpadów wytworzonych), co było konsekwencją tego, że nie wszyscy mieszkańcy województwa objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Do innych powodów wpływających na bardzo małą ilość zbieranych odpadów należy podać:
  - Podpisywanie umów jedynie na część wytwarzanych odpadów.
  - Spalanie odpadów palnych w lokalnych kotłowniach, co w przypadku spalania tworzyw sztucznych należy uznać za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko.
  - Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach.
  - Karmienie zwierząt gospodarskich i domowych odpadami kuchennymi i z pielęgnacji terenów zielonych.
  - Umieszczanie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach.
2. W roku 2007 nie wszyscy mieszkańcy województwa lubuskiego objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Najgorsza sytuacja w tej dziedzinie była na terenach wiejskich, gdzie ok. 84% mieszkańców była objęta zorganizowanym zbieraniem odpadów (na podstawie ankietyzacji). Na terenach miejskich wskaźnik ten wyniósł 98,5%.
3. Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne były zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej. Jednak systematycznie spada ilość odpadów zbieranych w tej formie (z 98,5% w roku 2005 do 95,3% w roku 2007).
4. Odpady komunalne były unieszkodliwiane przede wszystkim przez ich składowanie (92,76% odpadów zebranych).
5. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010, w roku 2010 dopuszcza się do składowania nie więcej niż 75% odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w roku 1995, w województwie lubuskim należy podjąć bardzo energiczne działania mające na celu realizację tego celu. Należy w związku z tym zintensyfikować prace nad budową systemu zbierania oraz budową kompostowni i innych instalacji, gdzie odpady ulegające biodegradacji poddawane będą odzyskowi lub innemu niż składowanie unieszkodliwieniu (np. fermentacji czy termicznemu przekształcaniu odpadów komunalnych). Należy również na większą skalę propagować kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji przez mieszkańców na terenie posesji.
6. W dalszym ciągu problemem jest brak zorganizowanego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, a także odpadów wielkogabarytowych w większości miast i gmin województwa. W celu zwiększenia ilości zbieranych tych odpadów należy zintensyfikować zbieranie selektywne oraz uruchomić inne jej formy, np. poprzez Punkty Dobrowolnego Dostarczania Odpadów oraz Mobilne Punkty Zbierania Odpadów Niebezpiecznych. Zbieraniem należy również objąć inne rodzaje odpadów niebezpiecznych np. świetlówki, chemikalia używane w gospodarstwach, oleje silnikowe itp.
7. Brak zrealizowanych działań w celu budowy planowanych w WPGO (2003) zakładów zagospodarowania odpadów w Marszowie i Nowe Kurowo.

Odpady powstające w przemyśle

1. Wzrost ilości wytwarzanych odpadów co wynika głównie ze wzrostu produkcji, której nie towarzyszy zauważalny spadek jednostkowego wskaźnika powstawania odpadu.
2. Często nieprawidłowe postępowanie z odpadami w sektorze małych przedsiębiorstw, co przejawia się np. porzucaniem odpadów w miejscach nielegalnego składowania.
3. Nieprzestrzeżenie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z aktów prawnych (dotyczy to przede wszystkim obowiązku dokonywania sprawozdawczości).

Odpady niebezpieczne

1. Brak dokładnej inwentaryzacji urządzeń zawierających PCB.
2. Zbyt wolno przebiegający proces wycofywania z użytkowania urządzeń zawierających PCB.
3. Problemy z zagospodarowaniem stwarzają małe ilości odpadów olejowych, powstających w dużym rozproszeniu, gdzie zbieranie tych odpadów jest utrudnione i ekonomicznie mało opłacalne.
4. Brak w województwie lubuskim systemu zbierania odpadów olejowych od małych i indywidualnych wytwórców. Odpady te najprawdopodobniej trafiają w sposób niekontrolowany do środowiska bądź do strumienia odpadów komunalnych.
5. Niewystarczająco rozwinięty system zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych z przedsiębiorstw (głównie małych i średnich) oraz z gospodarstw domowych.
6. Brak powszechnie prowadzonej ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych (głównie w małych lub indywidualnych praktykach).
7. Brak realizowanych systemów gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.
8. Nieskuteczna działalność kontrolna placówek medycznych i weterynaryjnych w zakresie postępowania z odpadami.
9. Brak systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych.
10. Brak pełnych danych dotyczących ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji.
11. Działalność szarej strefy (rozmontowywanie pojazdów w nieuprawnionych do tego celu warsztatach).
12. Mało efektywny system zbierania zużytego sprzętu z gospodarstw domowych.
13. Działalność szarej strefy (nielegalny demontaż zużytego sprzętu oraz jego skup w punktach skupu złomu).
14. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa dotycząca gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz brak znajomości wymogów prawnych w tym zakresie.
15. Część odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest nadal usuwana z nieruchomości w strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych.
16. Brak dokładnej inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest.
17. Zbyt wolno przebiegający proces usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.
18. Słaba świadomość mieszkańców dotycząca szkodliwości odpadów zawierających azbest dla zdrowia i życia ludzi.

Prognoza zmian

W latach 2009 – 2020 prognozuje się:

- Wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych (do ok. 432,4 tys. Mg w roku 2020), ulegających biodegradacji, odpadów w przemyśle ogółem (do ok. 1,0 mln Mg w roku 2020), w tym m.in. powstających przy wydobyciu różnych kopalin, rolnictwie, w przetwórstwie drewna, odpadów opakowaniowych, budowlanych, medycznych i weterynaryjnych oraz osadów ściekowych.
- Spadek ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych, odpadów z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych, odpadów z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego, odpadów z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego, odpadów z procesów termicznych, odpadów z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych.

Założone cele

Odpady komunalne:

Cele główne:

1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
3. Gospodarowanie odpadami komunalnymi w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów.
4. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
5. Wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
6. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.
7. Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców województwa do końca roku 2009.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie lubuskim w roku 1995, dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
  - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
  - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
  - w 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

Odpady powstające w przemyśle:

Cele ogólne dla gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (do realizacji przez podmioty gospodarcze):

1. W okresie od 2009 r. do 2010 r. przyjmuje się następujące cele:
  - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 72% w 2010 r.,
  - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 8% w 2010 r.
2. W okresie od 2011 r. do 2020 r. – następujące cele:
  - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 75% w 2020 r.,
  - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 10% w 2020 r.

Dla poszczególnych grup odpadów określono cele szczegółowe.

Kierunki działań

Odpady komunalne:

Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

1. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.

2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
3. Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
4. Uwzględnianie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.
3. Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
4. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
5. Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami.
7. Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
8. Wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona analizą koszty - korzyści.
9. Monitorowanie wskazanych w WPGO wskaźników wytwarzania odpadów.

Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów

1. Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych.
2. Zgodnie z Kpgo 2010, prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych tak, aby możliwe było wydzielenie następujących frakcji odpadów:
  - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
  - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
  - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
  - tworzywa sztuczne,
  - metale,
  - zużyte baterie i akumulatory,
  - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
  - przeterminowane leki,
  - chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
  - meble i inne odpady wielkogabarytowe,
  - odpady budowlane remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

3. Sposób zbierania odpadów odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady te będą kierowane.
4. Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
5. Gospodarka odpadami w województwie oparta o wskazane w WPGO zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO). Oznacza to, że odpady wytwarzane w gminach województwa lubuskiego powinny być kierowane tylko i wyłącznie do zakładów wskazanych w tabeli 5.1.-1. Zgodnie z Kpgo 2010, zakłady te powinny obsługiwać obszar zamieszkały

przez co najmniej 150 tys. mieszkańców. Uzupełnieniem systemu opartego o ZZO obsługujących powyżej 150 tys. mieszkańców będą wybudowane dwa zakłady wyposażone (wg stanu na dzień 31.05.2009 r.):

- w linię do segregacji odpadów z selektywnego zbierania w Kielczu (gm. Nowa Sól),
- w linię do segregacji odpadów z selektywnego zbierania, odpadów zmieszanych oraz do produkcji paliwa w Dąbrowce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek).

Zakłady te aby mogły pełnić funkcje zakładów zagospodarowania odpadów muszą być jednak rozbudowane zgodnie z pkt. 7 (patrz niżej).

W związku z prowadzonymi działaniami, w obszarze tym bierze się pod uwagę również budowę instalacji przy składowiskach w Jeziorach i Stypulowie. Aby instalacje te mogły funkcjonować muszą one spełniać wymagania podane w pkt. 7.

6. Odpady do zagospodarowania powinny być kierowane z terenu gminy tylko i wyłącznie do obiektów zapewniających co najmniej zakres usług podany w pkt. 7.
7. Zgodnie z Kpgo 2010, ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
  - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
  - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
  - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
  - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
  - demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
  - przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
8. Istniejące oraz planowane do budowy zakłady zagospodarowania odpadów w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu, w tym stacji przeładunkowych. Stacje te obok urządzeń do przeładunku odpadów mogą być również wyposażone w inne elementy gospodarowania odpadami, takie jak np. urządzenia do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, kompostownie, magazyny na surowce, odpady niebezpieczne itp.
9. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, w oparciu o:
  - sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
  - placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
  - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
  - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
10. Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.
11. Budowane i/lub rozbudowywane będą jedynie składowiska, które są elementem zakładu zagospodarowania odpadów. Zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia o odpadach (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.
12. Wykorzystanie technologii pozwalających na wykorzystanie właściwości materiałowych odpadów, nawozowych oraz energii zawartej w odpadach.
13. Stosowanie w ZZO technologii oraz wyposażenia gwarantującego realizację zakładanych dla województwa lubuskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.
14. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

System gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie lubuskim

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XI/78/2003 w dnia 15.X.2003 r. zaplanowano budowę:

- ZZO w Marszowie dla Łużyckiego Związku Gmin obejmującego swoim zasięgiem działania gminy z powiatu żarskiego i żagańskiego.
- ZZO Nowe Kurowo (dla gminy Stare Kurowo oraz pozostałych gmin powiatu strzelecko – drezdeneckiego).

Zakłady te jednak jak dotąd nie powstały.

Wg Kpgo 2010 w gospodarowaniu odpadami najważniejszym elementem systemu jest stworzenie Zakładów Zagospodarowania Odpadów, które to będą w racjonalny i prawidłowy sposób zarządzać gospodarką odpadami w województwie. W związku z tym, na etapie projektowania planu dla województwa konsultowano z gminami ich przynależność do obszarów obsługiwanych przez wskazane ZZO. Gminy wyraziły zgodę w formie deklaracji na objęcie jej systemem gospodarowania odpadami w ramach wskazanego zakładu. Większość gmin objęta została systemem gospodarowania odpadami w województwie, natomiast odpady komunalne z gminy: Skwierzyna, Przytoczna, Pszczew kierowane będą do ZZO Clean City w Międzychodzie (województwo wielkopolskie), co zostało uwzględnione w Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego (Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXII/284/08 z dnia 31 marca 2008 r.).

Biorąc pod uwagę funkcjonujące w województwie obiekty oraz podjęte działania w celu rozbudowy istniejącej infrastruktury wskazuje się jako niezbędne (Mapa 5.1.-1, tab. 5.1.-1.):

1. Rozbudowę istniejących zakładów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze, tak aby zrealizować postawione w WPGO cele.
2. Zgodnie z zapisami Kpgo 2010, wg których podstawą systemu gospodarki odpadami powinny stać się ZZO o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców, wskazuje się jako niezbędne utworzenie wspólnego systemu gospodarowania odpadami dla zakładu zagospodarowania odpadów w Długoszynie (CZG – 12) i gminy miejsko – wiejskiej Słubice. W systemie tym, zarówno instalacje znajdujące się w Długoszynie, jak i sortowania oraz składowisko odpadów w Słubicach, będąc elementem ZZO Długoszyń, będą rozbudowywane i modernizowane tak aby zapewnić realizację postawionych dla tego obszaru celów.
3. Rozbudowę do roku 2012 istniejących instalacji w Dąbrówce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek) i Kielczu (gm. Nowa Sól), które obsługiwać będą gminy wchodzące w skład obszaru ZZO Obszar Wschodni o instalacje zapewniające co najmniej następujący zakres usług (działalności):
  - mechaniczno – biologiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
  - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
  - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
4. Budowę ZZO Marszów obejmującego swoim zasięgiem południowo – zachodnią część województwa. Zgodnie z zapisami Uchwały nr XLIV/320/2006 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26.06.2006 r. w sprawie zmiany Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010, do czasu uruchomienia ZZO Marszów dopuszcza się niezbędną rozbudowę w celu zwiększenia pojemności istniejących składowisk komunalnych:
  - w Chrobrowie, gm. Żagań,
  - w Czyżówku, gm. Iłowa.
5. Budowę instalacji termicznego zagospodarowania odpadów. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu inicjatywę budowy tego typu instalacji zgłosiło CZG – 12 (w Długoszynie). Wg Kpgo 2010 metoda termicznego przekształcania odpadów preferowana jest dla aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców.

6. Do czasu wybudowania ZZO Marszów, ZZO Obszar Wschodni oraz do czasu niezbędnej rozbudowy zakładów w Gorzowie oraz Zielonej Górze, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów. Po wybudowaniu i rozbudowie wskazanych obiektów, w zezwoleniach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wskazywane będą powyższe zakłady jako jedyne miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów z terenu województwa lubuskiego.

Odpady powstające w przemyśle

1. Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.
2. Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
3. Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami.
4. Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.
5. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa).

Dla poszczególnych rodzajów odpadów podano szczegółowe kierunki działań.

Szacunkowe koszty realizacji zadań

Szacuje się, że łączne koszty realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami w województwie lubuskim wyniosą w latach 2009 – 2020, 1 358 mln zł, co zaprezentowano w tabeli 1. Najwyższy koszt stanowić będą działania związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest oraz ich unieszkodliwianiem.

Tab. 1. Szacunkowe koszty realizacji zadań z zakresu gospodarki odpadami (tys. zł)

Wyszczególnienie	ogółem	2009 – 2012	2013 – 2020
Zadania ogólne z zakresu gospodarki odpadami	47 657	15 957	31 700
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi (bez termicznego przekształcania odpadów)	363 889	272 819	91 070
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z sektora przemysłowego	82 410	33 370	49 040
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi	864 315	381 645	482 670
Razem (bez termicznego przekształcania odpadów)	1 358 271,00	703 791,00	654 480,00

1. WPROWADZENIE

1.1. Podstawa prawna opracowania

Prace nad aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego są konsekwencją realizacji przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm), która wprowadziła obowiązek przygotowywania planów gospodarki odpadami, podlegających aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego został przyjęty Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XI/78/2003 z dnia 15.X.2003 r. Niniejszy dokument jest zgodny z obowiązującymi aktami prawnymi z zakresu gospodarki odpadami oraz z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 (Kpgo 2010), uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946).

Przedstawione w Planie cele i zadania dotyczą okresu 2009 - 2012 oraz perspektywnie okresu 2013 - 2020. Rokiem bazowym jest rok 2007.

1.2. Zakres i metodyka opracowania Planu

Zgodnie z przepisami ustawy *o odpadach* (art. 15), wojewódzki plan gospodarki odpadami obejmuje wszystkie rodzaje odpadów powstających na obszarze województwa oraz przywożonych na jego obszar, a w szczególności odpady komunalne z uwzględnieniem odpadów ulegających biodegradacji, odpady opakowaniowe, odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej, opony oraz odpady niebezpieczne, w tym pojazdy wycofane z eksploatacji, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, PCB, azbest, odpady medyczne i weterynaryjne, oleje opadowe, baterie i akumulatory.

Zakres planu wojewódzkiego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. *w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

Integralną częścią wojewódzkiego planu gospodarki odpadami są załączniki:

- wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów,
- wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów,
- wykaz instalacji do odzysku odpadów,
- wykaz instalacji do unieszkodliwiania odpadów (inne niż składowiska odpadów),
- wykaz przedsiębiorców prowadzących punkty zbierania pojazdów,
- wykaz przedsiębiorców prowadzących stacje demontażu pojazdów.

Załączniki te będą w miarę potrzeb modyfikowane dla zobrazowania sytuacji w danym roku.

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne,
- pozostałe odpady (grupy 01 – 19),
- odpady niebezpieczne (z grup 01 – 20).

Przy opracowaniu WPGO wykorzystane zostały następujące źródła informacji:

1. Wojewódzki System Odpadowy (Urząd Marszałkowski).
2. Dokumentacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego.
3. Ankietyzacja gmin.
4. Dane Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska
5. Dane GUS.
6. Raporty i informatory ochrony środowiska.
7. Inne opracowania z zakresu gospodarki odpadami.
8. Materiały źródłowe.

1.3. Charakterystyka województwa lubuskiego

Województwo lubuskie leży w środkowo-zachodniej części Polski. Graniczy ono z województwami: zachodniopomorskim, wielkopolskim i dolnośląskim oraz niemieckimi landami Brandenburgią i Saksonią. W skład województwa wchodzi 12 powiatów ziemskich i 2 grodzkie oraz 83 gminy (Mapa 1.-1).

W roku 2007 województwo lubuskie zamieszkiwało 1 009,4 tys. osób. Ludność miejska stanowiła 64% mieszkańców województwa. Gęstość zaludnienia jest dużo niższa niż średnia krajowa – 72 osoby na km² (dla Polski 122/km²). Powierzchnia województwa wynosi 13 984 km². Użytkowanie gruntów kształtuje się w następujący sposób:

- lasy - 51% powierzchni,
- użytki rolne - 41%,
- tereny zabudowane, rzeki i jeziora – 8 %.

Województwo lubuskie należy do regionów średnio uprzemysłowionych. Najważniejsze gałęzie przemysłu w województwie to: przemysł chemiczny, drzewny, spożywczy, lekki, elektromaszynowy, produkcja materiałów budowlanych. Głównymi ośrodkami przemysłowymi województwa są: Gorzów Wielkopolski, Zielona Góra oraz Żary. W 2007 roku zarejestrowanych w województwie było 106 450 podmiotów gospodarczych, z czego 6 060 w sektorze publicznym, zaś 75,5% stanowiły przedsiębiorstwa osób fizycznych.

Przygraniczne położenie regionu w znaczny sposób wpływa na jego rozwój. Napływ kapitału zagranicznego do regionu lubuskiego jest większy niż przeciętnie w kraju, a jego szczególne przyspieszenie nastąpiło po 1994 r. (2 miejsce w Polsce w przeliczeniu na liczbę mieszkańców). W regionie dominują nieduże spółki z udziałem kapitału niemieckiego.

Na podstawie umów z Niemcami, na terenie województwa powstały dwa euroregiony: „Sprewa – Nysa – Bóbr” oraz „Pro Europa Viadrina”, organizujące polsko-niemiecką współpracę miast i gmin.

Województwo posiada bardzo dobre warunki dla rozwoju turystyki. Składają się na nie bogactwa naturalne, jakim są duże zasoby leśne oraz wielkość i ilość jezior, a także stosunkowo mało zanieczyszczone środowisko oraz tranzytowe położenie województwa.

W województwie krzyżują się międzynarodowe szlaki drogowe i kolejowe: Skandynawia – Szczecin – Zielona Góra – Praga z odgałęzieniem na Wrocław, Berlin – Warszawa oraz Berlin – Wrocław – Kraków – Ukraina. Ponadto zlokalizowane są tu dwa lotniska: lotnisko sportowo-dyspozycyjne Przylep koło Zielonej Góry oraz Port Lotniczy w Babimoście.

Województwo lubuskie charakteryzuje się najwyższym w kraju współczynnikiem lesistości (ponad 50% powierzchni województwa pokrytych jest lasami) i jest bogate w cenne przyrodniczo obszary. Znajdują się tu :

- 2 parki narodowe (łącznie powierzchnia 13 606,4 ha, bez otuliny),
- 52 rezerваты przyrody (o łącznej powierzchni 3 402,6 ha),
- 7 parków krajobrazowych (126 305 ha z otuliną),
- obszary chronionego krajobrazu (436 532 ha).

Klimat tego regionu jest łagodny. W stosunku do innych obszarów Polski jest cieplejszy i bardziej wilgotny. Średnia roczna temperatura wynosi +8 °C (w 1999 wynosiła +10 °C). Średnie sumy opadów atmosferycznych w okresie rocznym kształtują się na przeważającej powierzchni województwa na poziomie 500 - 600 mm i powyżej 600 mm w części południowej województwa. W Słubicach znajduje się tzw. polski biegun ciepła, gdzie notowane są najwyższe maksymalne temperatury w Polsce.

Jednym z czterech głównych priorytetów rozwoju województwa, zawartym w dokumencie „Strategia rozwoju województwa lubuskiego” jest efektywne wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego i kulturowego (Urząd Marszałkowski, marzec, 2000). Przedstawione są tu m.in. następujące założenia dotyczące działań na rzecz ochrony środowiska:

- ochrona przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych,
- dalsze ograniczenia emisji zanieczyszczeń powietrza,
- zwiększenie skuteczności ochrony przeciwpowodziowej,
- racjonalizacja gospodarki odpadami stałymi,
- ochrona przyrody, poszerzenie obszarów o wysokich walorach przyrodniczych oraz racjonalne wykorzystanie zasobów leśnych,
- wdrożenie europejskich norm ochrony środowiska.

Rys. 1.-1. Podział administracyjny województwa lubuskiego

2. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI

2.1. Odpady komunalne

2.1.1. Rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów

Zgodnie z art. 3 ustawy *o odpadach*, odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady nie zawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak: handel, usługi i rzemiosło, szkolnictwo, przemysł w części „socjalnej”, obiekty turystyczne, targowiska i inne.

Biorąc pod uwagę przeprowadzoną w ramach „Sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego” analizę dotyczącą ilości wytwarzanych odpadów, przy aktualizacji WPGO, dla roku 2007 przyjęto zmodyfikowane wskaźniki ilości wytwarzanych odpadów komunalnych opracowane w ramach krajowego planu gospodarki odpadami uchwalonego w roku 2006 (Kpgo 2010). Według przeprowadzonych szacunków, w roku 2007 wytworzono 395,6 tys. Mg odpadów komunalnych (392 kg/mieszkańca) (tab.2.1.-1.):

Tab. 2.1.-1. Szacunkowa ilość odpadów komunalnych wytworzonych w województwie lubuskim w roku 2007 (tys. Mg)

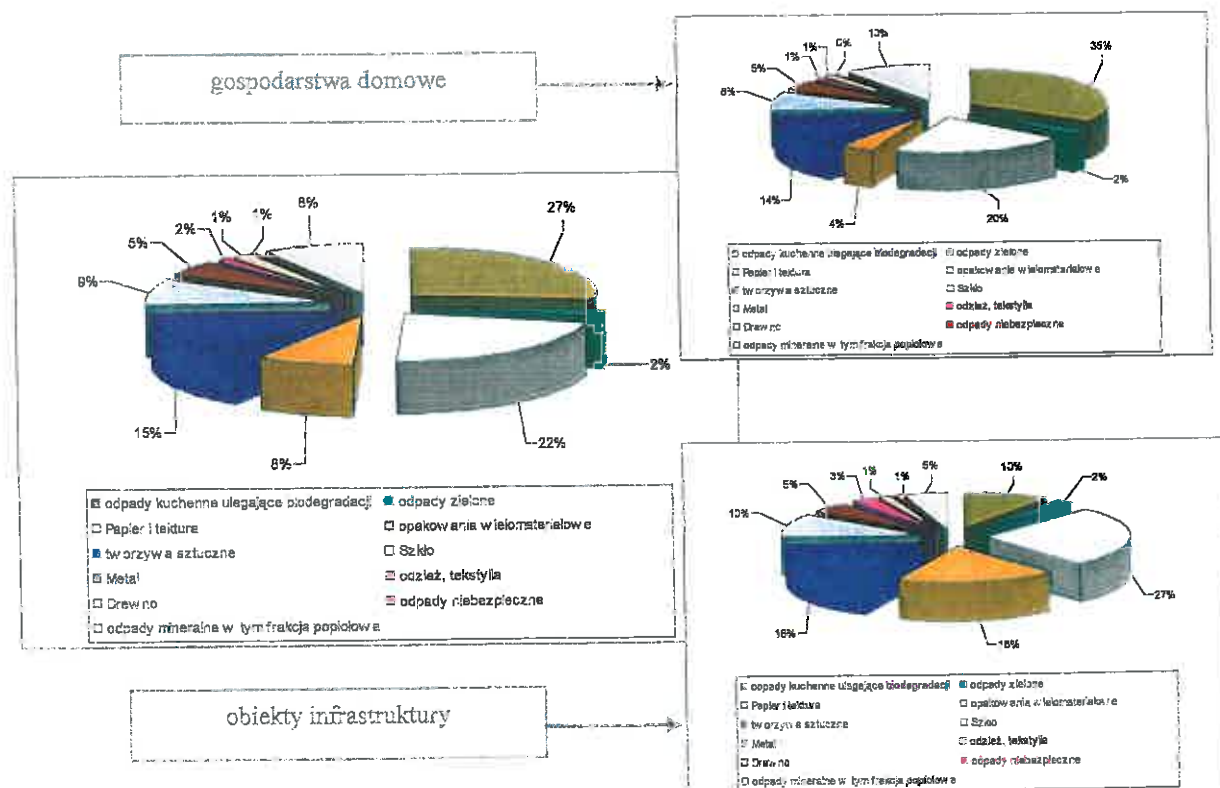
L.p.	Wyszczególnienie	Tereny		Razem
		miejskie	wiejskie	
1.	Odpady komunalne segregowane i zbierane selektywnie (w tym opakowania)	10,5		
2.	Odpady z ogrodów i parków	6,3	2,4	8,7
3.	Inne odpady komunalne, w tym:	309,2	67,2	376,4
3.1	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w tym:	290,5	62,4	352,9
3.1.1.	- z gospodarstw domowych	203,4	51,2	254,6
3.1.2.	- z infrastruktury	87,1	11,2	98,3
3.2.	Odpady z targowisk	1,9	1,1	3,0
3.3.	Odpady z czyszczenia ulic i placów	7,0	0,0	7,0
3.4.	Odpady wielkogabarytowe ¹⁾	9,8	3,7	13,5
Razem		395,6		
Na 1 mieszkańca (Mg)		0,392		

¹⁾ meble i inne odpady dużych rozmiarów (poza zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym)

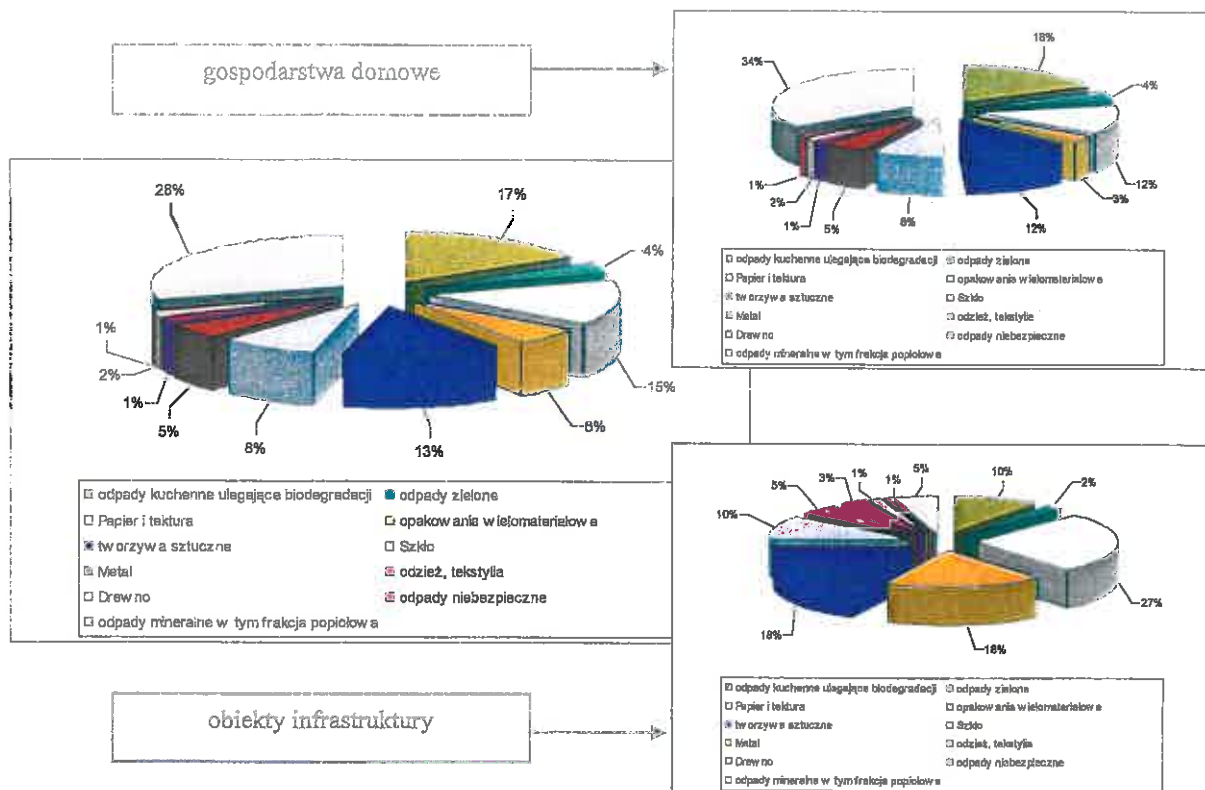
Szacunkowy skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych wytworzonych w województwie w roku 2007 zamieszczono w tabeli 2.1.-2. i na rysunkach 2.1.-1. i 2.1.-2.

Tab. 2.1 -2. Szacunkowy skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych wytworzonych w województwie lubuskim w roku 2007

L.p.	Wyszczególnienie	Tereny				Razem	
		miejskie		wiejskie		tys. Mg	%
		tys. Mg	%	tys. Mg	%		
1.	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	77,8	26,8	10,4	16,6	88,2	25,0
2.	Odpady z pielęgnacji terenów zielonych	5,8	2,0	2,2	3,5	8,0	2,3
3.	Papier i tektura	64,2	22,1	9,2	14,8	73,4	20,8
4.	Opakowania wielomateriałowe	23,8	8,2	3,6	5,2	27,4	7,8
5.	Tworzywa sztuczne	44,2	15,2	8,2	13,1	52,4	14,8
6.	Szkoło	25,0	8,6	5,2	8,3	30,2	8,5
7.	Metal	14,5	5,0	3,1	5,0	17,6	5,0
8.	Odzież, tekstylia	4,6	1,6	0,9	1,4	5,5	1,6
9.	Drewno	4,4	1,5	1,0	1,6	5,4	1,5
10.	Odpady niebezpieczne	1,5	0,5	0,4	0,6	1,9	0,5
11.	Odpady mineralne, w tym frakcja popiołowa	24,7	8,5	18,2	29,2	42,9	12,2
Razem w województwie		290,5	100,0	62,4	100,0	352,9	100,0
Na 1 mieszkańca (Mg)		0,450		0,172		0,350	

Rys. 2.1.-1. Skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych powstających na terenach miejskich województwa lubuskiego w roku 2007

Rys. 2.1.-2. Skład morfologiczny niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych powstających na terenach wiejskich województwa łubuskiego w roku 2007

W masie wytwarzanych odpadów komunalnych zmieszanych na terenach miejskich największy udział mają odpady kuchenne ulegające biodegradacji (27%), a na terenach wiejskich – odpady mineralne, w tym popioły (28%). Najmniej jest natomiast odpadów niebezpiecznych (0,5%). Biorąc pod uwagę zagrożenie dla środowiska jakie stwarzają odpady ulegające biodegradacji oraz odpady niebezpieczne, odpady te omówiono szczegółowo poniżej.

Odpady ulegające biodegradacji

Szczegółowy wykaz odpadów ulegających biodegradacji, wytworzonych w roku 2007 zamieszczono w tabeli 2.1.-3.

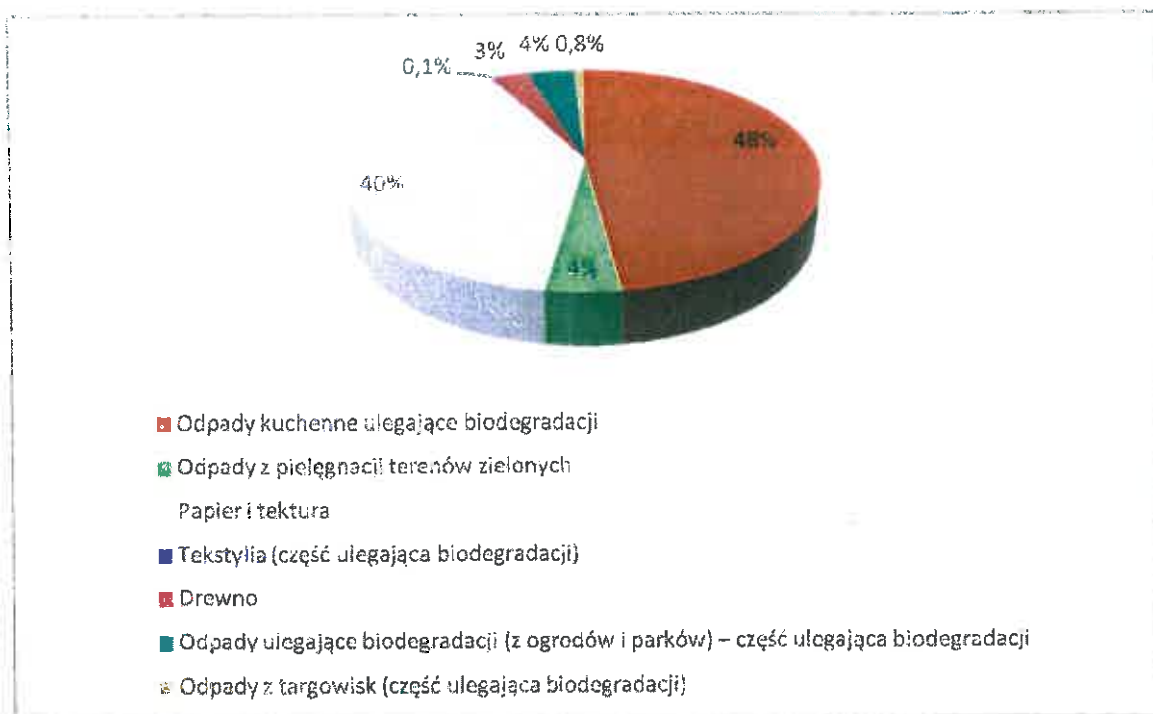
Tab. 2.1.-3. Ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w województwie łubuskim w roku 2007 (tys. Mg)

Lp.	Wyszczególnienie	Masa
1.	Odpady ulegające biodegradacji w niesegregowanych (zmieszanych) odpadach komunalnych	
1.1.	<i>Odpady kuchenne ulegające biodegradacji</i>	88,2
1.2.	<i>Odpady z pielęgnacji terenów zielonych</i>	8,1
1.3.	<i>Papier i tektura</i>	73,4
1.4.	<i>Tekstylnia (część ulegająca biodegradacji)</i>	0,2
1.5.	<i>Drewno</i>	5,4

L.p.	Wyszczególnienie	Masa
2.	Odpady ulegające biodegradacji (z ogrodów i parków) – część ulegająca biodegradacji	7,0
3.	Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	1,5
	Razem	183,8
	Na 1 mieszkańca (Mg)	0,182

Największy udział w masie odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w województwie mają odpady powstające podczas przygotowania posiłków (tzw. odpady kuchenne), które stanowią blisko połowę ich masy.

Rys. 2.1.-3. Skład odpadów ulegających biodegradacji w roku 2007

Odpady niebezpieczne

Do strumienia odpadów komunalnych trafia wiele materiałów związanych z działalnością bytową ludzi, które zaliczane są do odpadów niebezpiecznych. Są to odpady zawierające w swoim składzie substancje: toksyczne, palne, wybuchowe, biologicznie czynne, a także zakażone mikroorganizmami chorobotwórczymi. Są to np.:

1. Zużyte baterie, akumulatory itp.;
2. Odpady zawierające rtęć (lampy rtęciowe, w tym świetlówki, termometry, przełączniki);
3. Pozostałości oraz opakowania po farbach i lakierach;
4. Rozpuszczalniki organiczne;
5. Odpady zawierające inne rozpuszczalniki oraz substancje chemiczne służące do wywabiania plam, środki czyszczące;
6. Środki ochrony roślin (pestycydy) oraz opakowania po nich;
7. Środki do konserwacji i ochrony drewna oraz opakowania po nich;
8. Zbiorniki po aerozolach, pozostałości domowych środków do dezynfekcji i dezynsekcji;
9. Odpady zawierające oleje:
  - filtry oleju,
  - czyściwo;

- smary, środki do konserwacji metali itp.;
- 10. Odczynniki chemiczne, np. fotograficzne;
- 11. Przeterebinowane lub częściowo wykorzystane leki;
- 12. Skażone opatrunki, strzykawki i inne (w tym zużyte pampersy).

Spośród powstających na terenie województwa odpadów niebezpiecznych najczęściej wytworzono odpadów farb, lakierów itp. chemikaliów (0,67 tys. Mg), które stanowiły 35% masy wszystkich odpadów niebezpiecznych (tab. 2.1.-4.).

Tab. 2.1.-4. Szacunkowa masa poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych wytworzonych w roku 2007 na terenie województwa lubuskiego

Kod ¹	Rodzaj odpadów	%	Masa (tys. Mg)
20 01 13*	Rozpuszczalniki	3	0,06
20 01 14*	Kwasy i alkalie	1	0,02
20 01 15*			
20 01 17*	Odczynniki fotograficzne	2	0,04
20 01 19*	Środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy)	5	0,10
20 01 21*	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	5	0,10
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	3	0,06
20 01 26*	Oleje i tłuszcze ²	10	0,19
20 01 27*	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszczka i żywice zawierające substancje niebezpieczne	35	0,67
20 01 29*	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5	0,10
20 01 31*	Leki cytotoxycyczne i cytostatyczne	4	0,08
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	12	0,23
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	10	0,19
20 01 37*	Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5	0,10
Razem		100	1,94
Na 1 mieszkańca (Mg)		0,002	

¹ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

² – inne niż oleje i tłuszcze jadalne

2.1.2. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

W roku 2007 na terenie województwa lubuskiego poddano odzyskowi ok. 104,6 tys. Mg odpadów komunalnych, co przedstawia tabela 2.1.-5.:

Tab. 2.1.-5. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych odzyskowi na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Mg	%
20 01 01	Papier i tektura	1 461,60	1,40
20 01 02	Szkło	0,60	0,001
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	365,64	0,35
20 01 10	Odzież	3 065,20	2,93
20 01 11	Tekstylia	2,50	0,002
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	500,338	0,48
20 01 33*	Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,02	0,00002
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki ⁽¹⁾	3 576,685	3,42
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	190,50	0,18
20 01 38	Drewno inne niż wymienione w 20 01 37	11,20	0,01
20 01 39	Tworzywa sztuczne	6,30	0,006
20 01 40	Metale	301,90	0,29
20 01 99	Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny	0,40	0,0004
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	2 624,80	2,51
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	570,10	0,55
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	88 524,32	84,63
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	490,50	0,47
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	2 072,46	1,98
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	840,30	0,80
Razem		104 605,363	100,00

¹ Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206)

Jak wykazano w powyższej tabeli, odzyskowi poddawano przede wszystkim niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (kod 20 03 01). Stanowiły one ok. 85% odpadów poddawanych procesom odzysku w województwie. Odpady poddawano następującym procesom:

Tab. 2.1.-6. Ilość odpadów poddanych poszczególnym procesom odzysku (w instalacjach i poza instalacjami) na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Proces ¹		
	R3	R14	R15
20 01 01			1 461,60
20 01 02			0,60
20 01 08	365,64		
20 01 10		3 062,00	3,20
20 01 11			2,50
20 01 23*		500,34	
20 01 33*			0,02
20 01 35*			3 576,69
20 01 36		0,90	189,60

Kod odpadu	Proces ¹		
	R3	R14	R15
20 01 38			11,20
20 01 39			6,30
20 01 40			301,90
20 01 99			0,40
20 02 01	2 216,90		407,90
20 02 02		570,10	
20 03 01	17 403,10		71 121,22
20 03 03		490,50	1 802,00
20 03 07			270,46
20 03 99	1,30		839,00
<i>Suma</i>	<i>19 986,94</i>	<i>4 623,84</i>	<i>79 994,59</i>
	104 605,4		

¹ Zgodnie z Załącznikiem 5 do ustawy z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (D. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.):

R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)

R14 Inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13

R15 Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Do przedsiębiorstw, gdzie poddawano odzyskowi największą masę odpadów komunalnych należały następujące:

Tab. 2.1.-7. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi (w instalacjach i poza instalacjami) największą ilość odpadów w 2007 roku (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów poddanych odzyskowi
Celowy Związek Gmin CZG-12 - Sulęcín	38 189,74	36,5
Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.- Chruścik – Gorzów Wielkopolski	35 224,20	33,7
Dział Zagospodarowania Odpadów w Zielonej Górze	22 973,00	22,0
Razem	96 386,94	92,2

2.1.3. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwienia

Odpady komunalne były w roku 2007 unieszkodliwiane przede wszystkim przez ich składowanie. W ten sposób unieszkodliwiono 247,8 tys. Mg (GUS) odpadów komunalnych (92,76% odpadów zebranych).

Na składowiska znajdujące się na terenie województwa przyjęto w 2007 roku 239 532,24 Mg odpadów. Poza jego granicami, składowano odpady również na następujących składowiskach:

1. Składowisko w m. Mnichy (woj. wielkopolskie, pow. międzychodzki): odpady z gmin Dobiegniew, Stare Kurowo, Skwierzyna, Pszczew, Przytoczna, Zbąszynek (część odpadów);
2. Składowisko w m. Wieleń – Marianowo (woj. wielkopolskie, pow. czarnkowsko-trzcianecki): odpady z gminy Stare Kurowo;
3. Składowisko w m. Dalsze (woj. zachodnio - pomorskie, pow. myśliborski),
4. Składowisko w m. Świętoszów (woj. dolnośląskie): odpady z gm. Małomice.

Wyszczególnienie odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu na terenie województwa lubuskiego podano w poniższej tabeli.

Tab. 2.1.-8. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Rodzaj odpadów	Mg	%
20 01 10	Odzież	2,90	0,0027
20 01 31*	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	0,34	0,0003
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	11,50	0,0106
20 02 02	Gleba i ziemia, w tym kamienie	91,00	0,084
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	2 075,83	1,92
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	101 966,49	94,33
20 03 02	Odpady z targowisk	384,50	0,36
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	1 714,80	1,59
20 03 06	Odpady ze studzienek kanalizacyjnych	162,30	0,15
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	417,10	0,39
20 03 99	Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	1 272,69	1,177
Razem		108 099,45	100,00

Dominująca metoda unieszkodliwiania odpadów komunalnych było ich składowanie na składowiskach (proces D5):

Tab. 2.1.-9. Ilość odpadów poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwienia (w instalacjach i poza instalacjami) na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Proces ¹		
	D1	D5	D10
20 01 10		2,90	
20 01 31*			0,34
20 02 01		11,50	
20 02 02		91,00	
20 02 03		2 075,83	
20 03 01	99,50	101 866,99	
20 03 02		384,50	
20 03 03		1 714,80	
20 03 06		162,30	
20 03 07		417,10	
20 03 99		1 272,69	
<i>Suma</i>	<i>99,50</i>	<i>107 999,61</i>	<i>0,34</i>
		108 099,45	

¹ Zgodnie z Załącznikiem 6 do ustawy z dnia z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (D. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.):

D1 Składowanie na składowiskach odpadów obojętnych

D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

D10 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie

Do przedsiębiorstw, gdzie poddawano unieszkodliwieniu największą masę odpadów komunalnych należały następujące:

Tab. 2.1.-10. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu (w instalacjach i poza instalacjami) największą ilość odpadów w 2007 roku (wg UMWL)

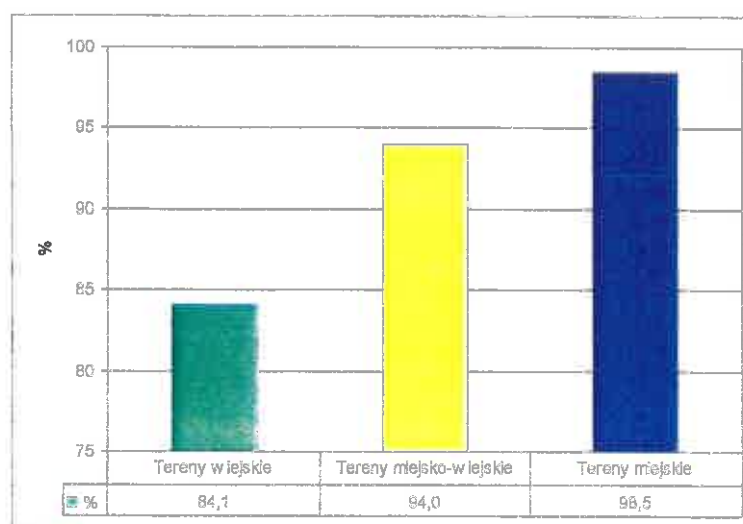
Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów poddanych unieszkodliwieniu
Dział Zagospodarowania Odpadów w Zielonej Górze	27 145,04	25,1
Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.-Kiełcz-Nowa Sól	13 683,30	12,7
Przedsiębiorstwo Komunalne "PEKOM" S.A. w Żarach	11 435,40	10,6
Przedsiębiorstwo Usługowo-Wdrożeniowe EKO-BUD Tadeusz Żugaj - Sulechów	8 966,50	8,3
AGMAREX Sp.z o.o., Zakład Utylizacji Odpadów Nowy Świat	8 966,50	8,3
Razem	70 196,74	65,0

2.1.4. Istniejące systemy zbierania odpadów

W roku 2007 zebrano w województwie lubuskim 267,2 tys. Mg (GUS) odpadów komunalnych (67,5% masy odpadów wytworzonych), co było konsekwencją tego, że nie wszyscy mieszkańcy województwa objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych (rys. 2.1.-4). Najgorsza sytuacja w tej dziedzinie była na terenach wiejskich, gdzie tylko 84% mieszkańców była objęta zorganizowanym odbiorem odpadów (wg danych gmin).

Do innych powodów wpływających na bardzo małą ilość zbieranych odpadów należy podać:

1. Podpisywanie umów jedynie na część wytwarzanych odpadów.
2. Spalanie odpadów palnych w lokalnych kotłowniach, co w przypadku spalania tworzyw sztucznych należy uznać za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko.
3. Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach.
4. Karmienie zwierząt gospodarskich i domowych odpadami kuchennymi i z pielęgnacji terenów zielonych.
5. Umieszczanie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach.

Rys. 2.1.-4. Ilość mieszkańców województwa lubuskiego objętych zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych w roku 2007 (%) (wg danych z gmin)

Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne były zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej (w roku 2007 – 254,8 Mg odpadów). Jednak systematycznie spada ilość odpadów zbieranych w tej formie (w % ilości zebranych):

Rok 2005: 98,5%

Rok 2006: 96,4%

Rok 2007: 95,3%

W roku 2007 zebrano selektywnie następującą ilość odpadów komunalnych:

Tab. 2.1.11. Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2007 roku (wg GUS)

L.p.	Wyszczególnienie	Z gospodarstw domowych	Z innych źródeł	Razem
1.	Papier i tektura	1 588,7	1 251,8	2 840,5
2.	Szkło	1 348,9	263,5	1 612,4
3.	Tworzywa sztuczne	880,3	419,1	1 299,4
4.	Metale	311,4	222,5	533,9
5.	Tekstylia	6,5	1,0	7,5
6.	Niebezpieczne	7,6	0,0	7,6
7.	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	30,9	0,0	30,9
8.	Wielkogabarytowe	2 410,1	534,9	2 945,0
9.	Odpady ulegające biodegradacji	387,8	2 767,6	3 155,4
	Razem	6 972,2	5 460,4	12 432,6
	kg/mieszkanca	6,9	5,4	12,3

Zdecydowanie najwięcej odpadów mających wartość materiałową (papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne i metale) zebrano w gospodarstwach domowych (66%).

W województwie stosowano następujące metody zbierania odpadów komunalnych:

1. Zbieranie odpadów niesegregowanych (zmieszanych): Na terenach wiejskich stosowane są do zbierania odpadów często duże pojemnościowo kontenery (KP-7) rozmieszczone w dogodnych do ich odbioru miejscach, ale niewygodne dla mieszkańców (konieczność donoszenia/dowozenia odpadów z większych odległości). Natomiast na terenach miejskich stosowane są poza w/w, pojemniki zbiorcze o mniejszej pojemności, ale rozmieszczone przy posesjach.
2. Zbieranie selektywne odpadów prowadzone było najczęściej systemem pojemnikowym („na donoszenie”). Do tego celu wykorzystywane były pojemniki o wszystkich dostępnych pojemnościach od 110 dm³ do kilku m³. Pojemniki ustawiane były w zestawach na różne materiały, w stałych łatwo dostępnych dla mieszkańców punktach. Rzadziej stosowanym systemem było wykorzystanie worków z tworzyw sztucznych. System ten z reguły występował na terenach z zabudową jednorodzinną. Otrzymywane w tym systemie frakcje charakteryzują się małym stopniem zanieczyszczenia.
3. Zbieranie odpadów wielkogabarytowych w sposób zorganizowany odbywało się, systemem tzw. wystawki.
4. Zbieranie tekstyliów prowadzone było za pomocą specjalistycznych pojemników oraz akcyjnie metodą „wystawki” po wcześniejszym ogłoszeniu.
5. Zbieranie odpadów niebezpiecznych prowadzone jest akcyjnie na niewielką skalę. Zbierano zużyte baterie (głównie w szkołach) oraz farmaceutyki (w aptekach).

6. W Bytomiu Odrzańskim do 2006 roku funkcjonował prototypowy pawilon systemu EKO AB. W systemie tym odpady dostarczane były do osiedlowego pawilonu (pow. ok. 24 m²), w którym pracownik sortował odpady. Jeden taki pawilon może obsłużyć ok. 1 tys. mieszkańców. Wysortowane odpady mające wartość materiałową (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło) kierowane są do odzysku/recyklingu, a odpady organiczne do produkcji kompostu.

2.1.5. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Sortownie i kompostownie odpadów

Na terenie województwa lubuskiego funkcjonują aktualnie trzy zakłady zagospodarowania odpadów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze posiadające linie sortownicze (sortownie odpadów z selektywnego zbierania i odpadów zmieszanych) oraz instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Poza powyższymi zakładami, linie sortownicze funkcjonują w Kunowicach gm. Słubice (z selektywnego zbierania), Zbąszynku (z selektywnego zbierania) i w Żarach (odpadów zmieszanych), Dąbrówce Wielkopolskiej gm. Zbąszynek (odpadów zmieszanych, w tym odpadów przydatnych do produkcji paliwa z przemysłu) i w Kielczu gm. Nowa Sól (z selektywnego zbierania i odpadów zmieszanych), a kompostownia odpadów w Nowej Soli.

Sortownie w Dąbrówce Wielkopolskiej oraz w Kielczu wybudowane zostały przez przedsiębiorców prywatnych i zostały oddane do użytku w 2009 roku.

Charakterystykę powyższych obiektów funkcjonujących w roku 2007 zamieszczono w tabeli 2.1.-9. Natomiast charakterystykę sortowni w Dąbrówce Wielkopolskiej i Kielczu podano w tabeli 2.1.10. Lokalizacje wszystkich obiektów gospodarowania odpadami komunalnymi funkcjonujących w województwie lubuskim do dnia 31.05.2009 r. zamieszczono na mapie 2.1.-1.

Składowiska odpadów

W roku 2007 odpady komunalne składowano na 25 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowiska te posiadają pojemność całkowitą 9 850 401,0 m³ i wypełnione są w 48,2%. Pozostała pojemność składowisk wynosi 5 099 238,0 m³. Charakterystykę składowisk zamieszczono w tabeli 2.1.-11., a ich lokalizację na mapie 2.1.-1.

2.1.6. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych zamieszczono w Załączniku do WPGO. W województwie zarejestrowano 54 podmioty prowadzące działalność w zakresie zbierania odpadów komunalnych na terenie woj. lubuskiego i 56 podmiotów prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów komunalnych na terenie woj. lubuskiego.

Tab. 2.1.-12. Charakterystyka ogólna funkcjonujących sortowni i kompostowni odpadów komunalnych w województwie lubuskim funkcjonujących (stan 31.12.2007 r.)

L.p.	Powiat	Gmina	Nazwa i adres zakładu użytkującego instalację	Nazwa instalacji	Moce nominalne (Mg/rok)
1.	zielonogórski	Zielona Góra	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Zjednoczenia 110, 65-005 Zielona-Góra, Racaula k/Zielonej Góry Dział Zagospodarowania Odpadów ; ul. Wrocławska 73	Sortownia odpadów ze zbierania selektywnego Punkt czasowego gromadzenia odpadów niebezpiecznych Kompostownia komorowa otwarta z napowietrzaniem (na odpady zmieszane) Linia do doczyszczania surowców wtórnych Kompostownia przyznowa odpadów komunalnych Kwatera do składowania odpadów niebezpiecznych Prasa surowców wtórnych	12 000 26 000 750 12 000 20 750
2.	gorzowski	Gorzów Wlkp.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wlkp.	Sortownia odpadów zmieszanych Centrum recyklingu odpadów materiałów budowlanych (kruszaraka gruzu)	40 000 10 000
3.	sulęciński	Sulęcín	Celowy Związek Gmin CZG – 12 Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Długoszyń 80 69 – 200 Sulęcín	Sortowania odpadów komunalnych zmieszanych i ze zbierania selektywnego Kompostownia kontenerowa ABU (odpadów ulegających biodegradacji z selektywnego zbierania)	40 000 2 000
4.	nowosolski	Nowa Sól	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Moniuszki 4 67 – 100 Nowa Sól	Kompostownia przyznowa odpadów z pielęgnacji terenów zielonych	40

Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa i adres zakładu użytkującego instalację	Nazwa instalacji	Moce nominalne (Mg/rok)
5.	ślubicki	Ślubice	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Wrocławska 10, 69-100 Ślubice	Sortowania odpadów komunalnych i ze zbierania selektywnego	2 250
6.	żarski	M. Żary	EKO AS Sp. z o.o. ul. Kardynata Wyszyńskiego 8 68 – 200 Żary	Sortowania odpadów zmieszanych	25 000
7.	świebodziński	Zbąszynek	A&T REC – POL Anna Łabędzka, Depot 8, 66-210 Zbąszynek	Sortowania odpadów komunalnych i ze zbierania selektywnego	12 000
W tym:					
					132 000 Mg
					40 040 Mg

Tab. 2.1.-13. Charakterystyka ogólna sortowni oddanych do użytku w 2009 roku

Lp.	Powiat	Gmina	Nazwa i adres zakładu użytkującego instalację	Nazwa instalacji	Moce nominalne (Mg/rok)
1.	nowosolski	Nowa Sól	TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o., ul. Szosa Bytomska 1, 67 – 100 Kiełcz	Sortowania odpadów zmieszanych i ze zbierania selektywnego	70 000
2.	świebodziński	Zbąszynek	WEXPOOL Sp. z o.o. Ul. Poznańska 14 a Dąbrówka Wlkp. 66 – 210 Zbąszynek	Sortowania odpadów zmieszanych i ze zbierania selektywnego (w tym odpadów z przemysłu do produkcji paliwa)	Łącznie 340 000 Mg (w tym 100 tys. Mg odpady komunalne)
W tym:					410 000 Mg (w tym 170 000 Mg dla odpadów komunalnych)

Tab. 2.1.-14. Charakterystyka składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, funkcjonujących (stan 31.12.2007 r.)

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska ¹	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ²	Kategoria ³
1	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruscik, ul. Matuszyńska 180	Gorzów Wlkp.	gorzowski	378 700	37 117	1,8	17 288,6	Tak -- 17.05.2007 r. 17.05.2017 r.	2,3,4,5,7	1
2	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych Górki Noteckie	Zwierzyn	strzelecko-drezdenecki	12 300	6 375	0,76	492,0	nie wymaga	1,2,3,4,6	1
3	Komunalne Wysypisko Śmieci Klęsno	Drezdenko	strzelecko-drezdenecki	70 980	56 735	0,62	2 546,46	19.08.2009 19.08.2019	1,2,3,4,5,6	1
4	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Kunowicach	Słubice	słubicki	525 000	332 100	2,95	5 154,4	Tak -- 30.05.2007 r. 30.05.2017 r.	1,2,3,4,5,6,7	1
5	Celowy Związek Gmin CZG-12, w Długoszynie	Sulęcín	sulęciński	480 000	341 547,13	2,04	19178,56	Tak -- 28.02.2005 r. 28.02.2015 r.	1,2,3,5,6,7	1
6	Składowisko Odpadów Komunalnych w Bledzewie	Bledzew	międzyrzecki	33 800	12 196,0	0,51	74,62	nie wymaga	1,2,3,4,5,6	1

Lp.	Nazwa i lokalizacja składowiska ¹	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ²	Kategoria ³
7	Mieżygminne Wysypisko Komunalne w m. Jezioro	Świebodzin	świebodziński	304 100	225 551	brak danych	13 460,82	Tak - 16.03.2007 r. 16.03.2017 r.	1,2,3,4,5,6,7	1
8	Mieżygminne składowisko odpadów komunalnych w m. Jastaniec „MRÓWKA”	Trzciel	mieędzyrzecki	8 027	745,0	0,5	1 244,7	nie wymaga	2,3,4,5,6	1
9	Składowisko Odpadów Komunalnych w Drzeńsku Małym	Gubin	krośniński	220 400	55 000	3,35	5 820,2	Tak 09.10.2007 r. 31.12.2010 r.	1,2,3,4,5,6,7	2
10	Wysypisko Łochowice ²	Krosno Odrzańskie	krośniński	64 700	5 100,0	3,9	4 710,46	nie wymaga	2,3,4,5,6	1
11	Zakład Utylizacji Odpadów Nowy Świat „Agmarex”	Sulechów	zielonogórski	176 000	141 000	2,1	9 323,9	Tak - 07.07.2006 r. 07.07.2016 r.	2, 3, 4, 7	1
12	Składowisko Odpadów dla m. Zielona Góra „RACULA”	Zielona Góra	zielonogórski	3 771 499	1 011 787,0	10,0	42 790,59	Tak - 12.07.2006 r. 12.07.2016 r.	1,2,3,4,5,6,7	1

Lp.	Nazwa i lokalizacja ¹ składowiska	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (tn ²)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje	Kategoria
13	Wysypisko Lubusko ¹	Lubusko	żarski	273 000	98 577,87	brak danych	10 737,7	Tak - 29.10.2007 r. 31.12.2010 r.	2,3,4,5,6,7	2
14	Mikroregionalne składowisko Odpadów w Klepinie	Nowogród Bobrzański	zielonogórski	73 350	18 829,8	1,12	4 677,58	Tak - 23.04.2008 r. 23.04.2018 r.	3,4,5,(7 w 2007 r.)	1
15	Składowisko Odpadów Komunalnych w Kietczu	Nowa Sól	nowosolski	1 054 500	741 583,5	6,9	16 264,44	Tak - 2.07.2007 r. 2.07.2017 r.	1,2,3,4,5,6,7	1
16	Składowisko odpadów komunalnych w Sławie ³	Sława	wschowski	61 560	10 454,31	2,33	1 135,75	nie wymaga	1,3	1
17	Składowisko Odpadów komunalnych w Stypulowie ² „USKOM”	Koźmin	nowosolski	215 180	182 301	6,4	10 156,8	Tak - 26.10.2007 r. 26.10.2017 r.	1,2,3,4,7	1
18	Składowisko Odpadów Komunalnych Zmieszanych w Tyłowicach	Wschowa	wschowski	140 000	24 265,0	1,2	3 332,1	nie wymaga	1,2,3,5,6,8	2

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska ¹	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ²	Kategoria ³
19	Składowisko Odpadów Komunalnych Buczyńny Miejskie Składowisko Odpadów w Żarach PE-KOM ⁴	Trzebiel	żarski	100 000	51 722,5	0,81	1 262,0	nie wymaga	2,3,4,6	3
20	Miejskie Składowisko Odpadów w Żarach PE-KOM ⁴	Żary	żarski	369 042	200 219,0	3,69	11 435,4	Tak -- 17.08.2007 r. 17.08.2017 r.	1,2,3,4,5,6,7	1
21	Składowisko Odpadów Komunalnych Chrobaków k. Żagania	Żagań	żagański	133 000	29 000,0	3,5	8 527,77	Tak - 11.10.2007 r. 11.10.2017 r.	3,6,7	1
22	Zakład Gospodarki Odpadami „RE-KOM” Sp. z o.o., Kartowice	Szprotawa	żagański	1 164 463	1 045 233,0	5,73	44 783,67	Tak - 30.06.2004 r. 30.06.2014 r.	2,3,4,7	1
23	Wysypisko Miejskie Łęknica	Łęknica	żarski	111 000	90 951,9	3,1	1 203,91	nie wymaga	1,3,5,6	1
24	Składowisko Odpadów Komunalnych Gozdnicza	Gozdnicza	żagański	55 000	25 000,0	1,04	1 274,31	nie wymaga	1,2,3,4,5	1

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska ¹	Gmina	Powiat	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Czy uzyskano pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ²	Kategoria ³
25	Składowisko Odpadów Komunalnych w Czyżówku ⁵	Howa	żagański	54 800	7 772,0	0,83	2 655,5	nie wymaga	1,2,3,4,5,6	I
Razem				9 850 401,0	4 751 163,01	65,18	239 532,24			

Informacje dotyczące składowisk

- 1 - posiada program dostosowawczy
- 2 - od 1.11.2007 r. zaprzestano przyjmować odpady
- 3 - od 01.01.2008 r. nie przyjmuje odpadów
- 4 - W roku 2007 przedsiębiorstwo PE-KOM zakończyło rozbudowę składowiska przy ul. Żurawiej w Żarach.
- 5 - decyzja z dnia 31.03.2008 r. wstrzymująca użytkowanie instalacji do składowania odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych o zdolności przyjmowania ponad 10 Mg na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25 000 Mg

2 - Posiadane decyzje

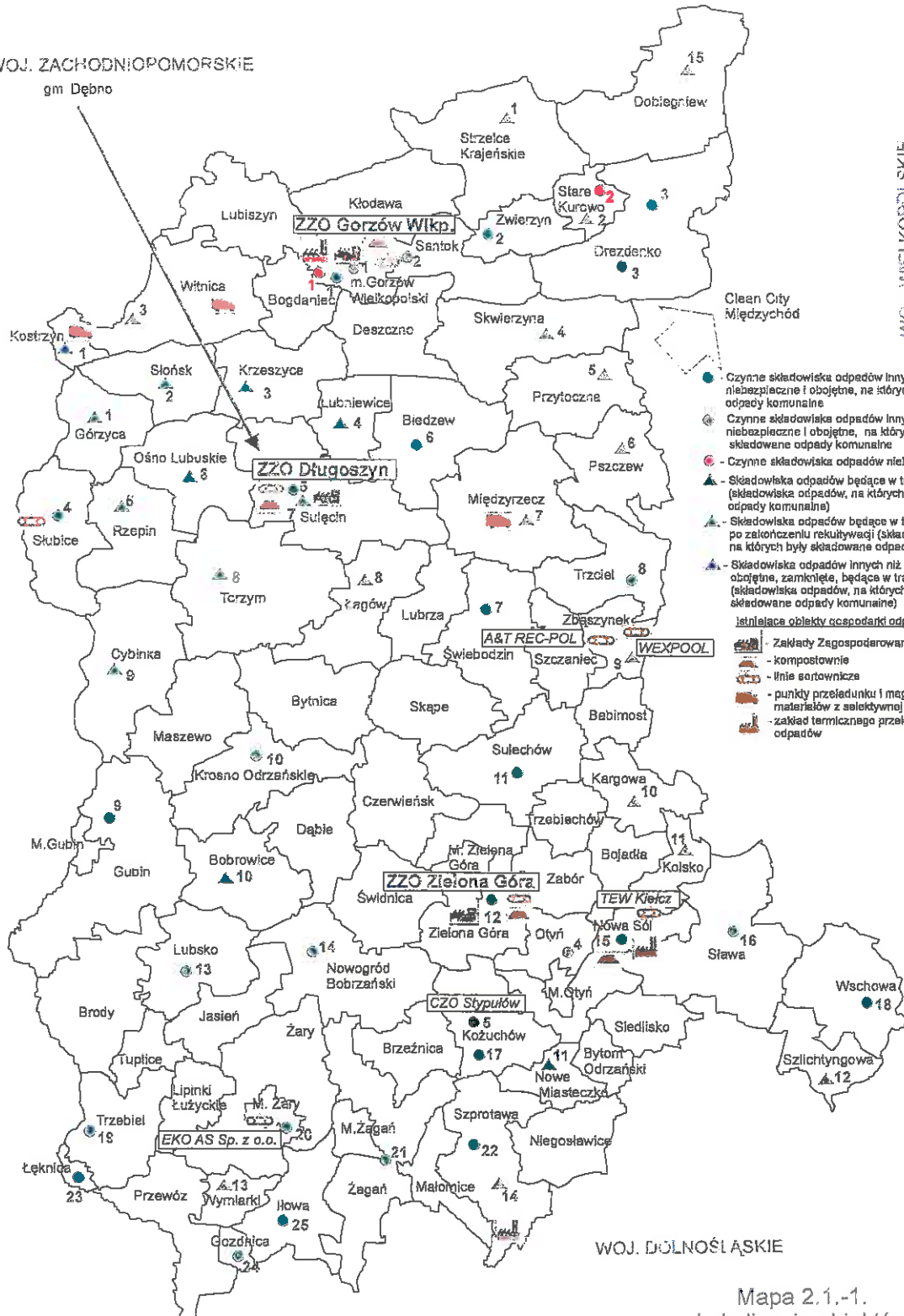
- 1 decyzja lokalizacyjna
- 2 pozwolenie na budowę
- 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji
- 4 pozwolenie na użytkowanie
- 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwienie
- 6 przegląd ekologiczny
- 7 pozwolenie zintegrowane
- 8 zgoda na zamknięcie

3 - Kategoria

1. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, spełniające wymagania techniczne (niewymagające dostosowania)
2. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, niespełniające wymagań technicznych (wymagające dostosowania)
3. Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne niespełniające wymagań technicznych i niewymagające dostosowania (przeznaczone do zamknięcia)

WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE

gm Dębno

- Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne
  - ▲ Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których nie są składowane odpady komunalne
  - Czynne składowiska odpadów niebezpiecznych
  - ▲ Składowiska odpadów będące w trakcie rekultywacji (składowiska odpadów, na których były składowane odpady komunalne)
  - ▲ Składowiska odpadów będące w trakcie monitoringu po zakończeniu rekultywacji (składowiska odpadów, na których były składowane odpady komunalne)
  - ▲ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zamknięte, będące w trakcie rekultywacji (składowiska odpadów, na których nie były składowane odpady komunalne)
- Istniejące obiekty gospodarki odpadami
- ☑ Zakłady Zagospodarowania Odpadów
  - kompostownie
  - linie sortownicze
  - punkty przeładunku i magazynowania materiałów z selektywnej zbiórki
  - zakład termicznego przekształcania odpadów

Mapa 2.1.-1.
 Lokalizacja obiektów gospodarowania odpadami (składowiska - stan na 2007 r., pozostałe obiekty - stan na 2009 r.)

Oznaczenie składowisk na mapie:

Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne (stan 31.12.2007 r.)

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruścik, ul. Małuszyńska 180, pow. gorzowski
2	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych Górki Noteckie, gm. Zwierzyn, pow. strzelecko-drezdenecki
3	Komunalne Wysypisko Śmieci w Kleśnie, gm. Drezenko, pow. strzelecko-drezdenecki
4	Wysypisko Odpadów Komunalnych w Kunowicach, gm. Słubice, pow. słubicki
5	Celowy Związek Gmin CZG-12, w Długoszynie, gm. Sulęcín, pow. sulęciński
6	Składowisko Odpadów Komunalnych w Bledzewie, pow. międzyrzecki
7	Międzygminne Wysypisko Komunalne w m. Jezioro, gm. Świebodzin, pow. świebodziński
8	Międzygminne składowisko odpadów komunalnych w m. Jasieniec „MRÓWKA” gm. Trzciel, pow. międzyrzecki
9	Składowisko Odpadów Komunalnych w Drzeńsku Małym, gm. Gubin, pow. krośnieński
10	Wysypisko w m. Łochowice, gm. Krosno Odrzańskie, pow. krośnieński
11	Zakład Utylizacji Odpadów Nowy Świat „Agmarex”, gm. Sulechów, pow. zielonogórski
12	Składowisko Odpadów dla m. Zielona Góra „RACULA”, pow. zielonogórski
13	Wysypisko w m. Lubsko, gm. Lubsko, pow. zarski
14	Mikroregionalne składowisko Odpadów w Klepinie, gm. Nowogród Bobrzański, pow. zielonogórski
15	Składowisko Odpadów Komunalnych w Kielczu, gm. Nowa Sól, pow. nowosolski
16	Składowisko odpadów komunalnych w Sławie, gm. Sława, pow. wschowski
17	Składowisko Odpadów komunalnych w Stypułowie „USKOM”, gm. Kozuchów, pow. nowosolski
18	Składowisko Odpadów Komunalnych Zmieszanych w Tylewicach, gm. Wschowa, pow. wschowski
19	Składowisko Odpadów Komunalnych w m. Buczyny, gm. Trzebiel, pow. zarski
20	Miejskie Składowisko Odpadów w Żarach Pekom S.A., pow. zarski
21	Składowisko Odpadów Komunalnych Chrobrów k. Żagania, pow. żagański
22	Zakład Gospodarki Odpadami „RE-KOM” Sp. z o.o., Kartowice, gm. Szprotawa, pow. żagański
23	Wysypisko Miejskie w m. Łęknica, gm. Łęknica, pow. zarski
24	Składowisko Odpadów Komunalnych Gozdnicza, gm. Gozdnicza, pow. żagański

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
25	Składowisko Odpadów Komunalnych w Czyżówku, gm. Hłowa, pow. żagański

Składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne w fazie eksploatacji, na których nie są składowane odpady komunalne (stan 31.12.2007 r.)

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko osadów z dekarbonizacji wody w Elektrociepłowni Gorzów S.A. (składowisko namulów). 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Energetyków 6, gm. Gorzów Wlkp., pow. gorzowski
2	Składowisko zużła i popiołu w Janczewie; południowa strona drogi krajowej nr 158 (Gorzów –Santok), 66-431 Janczewo, gm. Santok, pow. gorzowski
3	Składowisko odpadów zakładowych – odlewniczych w Gościmiu „VICTAULIC”, gm. Drezdenko, pow. strzelecko-drezdenecki
4	Składowisko odpadów poprodukcyjnych DZM „DOZAMET” w miejscowości Bobrowniki, gm. Otyń, pow. nowosolski (składowane są też odpady niebezpieczne)
5	Mokre składowisko odpadów przemysłowych w Mirocinie Dolnym, gm. Kożuchów, pow. nowosolski

Składowiska odpadów niebezpiecznych w fazie eksploatacji (stan 31.12.2007 r.)

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruścik, ul. Małuszyńska 180: składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzieloną kwaterą do składowania odpadów niebezpiecznych, gm. Gorzów Wlkp., pow. gorzowski
2	Składowisko odpadów niebezpiecznych w Nowym Kurowie „MEPROZET”, gm. Stare Kurowo, pow. strzelecko-drezdenecki

Składowiska odpadów zamknięte oraz/lub będących w trakcie rekultywacji i nie eksploatowane (składowiska odpadów, na których były składowane odpady komunalne) wg stanu na 31.12.2007 r.

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko odpadów komunalnych Strzelce Krajeńskie, pow. strzelecko-drezdenecki, zamknięte 2005r.
2	Składowisko odpadów przedsiębiorstwa Depony Serwis Sp. z o.o. w m. Nowe Kurowo, gm. Stare Kurowo, pow. strzelecko-drezdenecki
3	Składowisko odpadów komunalnych w Krześniczce, gm. Witnica, pow. gorzowski, zamknięte 2006 r. od 01.01.2007 r. składowisko nie przyjmuje odpadów
4	Składowisko odpadów w m. Skwierzyna, gm. Skwierzyna, pow. międzyrzecki, zamknięte 2004r. termin zakończenia rekultywacji 2009 r.
5	Składowisko odpadów w m. Goraj, gm. Przytoczna pow. międzyrzecki, zamknięte 2003r. termin zakończenia rekultywacji lipiec 2008 r.
6	Składowisko odpadów w m Stoki, gm. Pszczew, pow. międzyrzecki, zamknięte 2003r. zakończenie rekultywacji 2008 r.

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
7	Składowisko odpadów w m. Bukowiec, gm. Międzyrzecz, pow. międzyrzecki, zamknięte 2003r. zakończenie rekultywacji 2007 r.
8	Składowisko odpadów komunalnych w Łagowie, pow. świebodziński
9	Składowisko odpadów w m. Kosieczyn, gm. Zbąszynek, pow. świebodziński, zamknięte 2005 r.
10	Składowisko odpadów komunalnych w Kargowej, gm. Kargowa, pow. zielonogórski od 1.01.2007 r. składowisko nie eksploatowane, przyjmowało odpady do 31.12.2006 r.
11	Wysypisko odpadów komunalnych w Kolsku, gm. Kolsko, pow. nowosolski, zamknięte 2005 r.
12	Składowisko odpadów komunalnych w Dryżynie, gm. Szlichtyngowa, pow. wschowski, składowisko nie eksploatowane
13	Składowisko odpadów komunalnych Lutynka, gm. Wymiarki, pow. żagański
14	Składowisko odpadów komunalnych we wsi Dziećmiarowice, gm. Szprotawa, pow. żagański ¹
15	Składowisko odpadów komunalnych w m. Słonów „PUK KOMUNALNI”, gm. Dobiegniew, pow. strzelecko – drezdenecki ²

¹ – składowisko od dnia 15.01.2007 r. jest w trakcie rekultywacji

² – nie eksploatowane od 01.01.2007 r. (zgoda na zamknięcie)

Składowiska odpadów zamknięte, będące w trakcie rekultywacji (składowiska odpadów, na których nie były składowane odpady komunalne) wg stanu na 31.12.2007 r.

Nr na mapie	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko odpadów przemysłowych Arctic Paper, Kostrzyn nad Odrą, pow. Gorzowski. Od 1 stycznia 2007 nie przyjmuje odpadów.

Składowiska odpadów w fazie poeksploatacyjnej (po zakończeniu rekultywacji), dla których prowadzony jest monitoring (stan 31.12.2007 r.)

L.p.	Nazwa i lokalizacja składowiska
1	Składowisko odpadów komunalnych w Górzycy, gm. Górzycy, pow. ślubicki, zakończenie rekultywacji 2004 r.
2	Składowisko odpadów komunalnych w Słońsku ul. Słoneczna, gm. Słońsk, pow. sulęciński zakończenie rekultywacji 2004 r.
3	Składowisko odpadów komunalnych w Krzeszycach, gm. Krzeszyce, pow. sulęciński
4	Składowisko odpadów komunalnych w Lubniewicach, gm. Lubniewice, pow. sulęciński
5	Składowisko odpadów komunalnych w m. Lubiechnia Wielka, gm. Rzepin, pow. ślubicki zakończenie rekultywacji 2004 r.
6	Składowisko odpadów komunalnych w Ośnie Lubuskim, gm. Ośno Lubuskie, pow. ślubicki
7	Składowisko odpadów komunalnych w Sulęcinie, gm. Sulęcín, pow. sulęciński
8	Składowisko odpadów komunalnych w Pniowie, gm. Torzym, pow. sulęciński
9	Składowisko odpadów komunalnych w Cybince, gm. Cybinka, pow. ślubicki
10	Składowisko odpadów komunalnych w m. Prądocinek, gm. Bobrowice, pow. krośnieński (odrzański) zakończenie rekultywacji 2007 r.

2.1.7. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami

1. W roku 2007 zebrano w województwie lubuskim 267,2 tys. Mg (GUS) odpadów komunalnych (67,5% masy odpadów wytworzonych), co było konsekwencją tego, że nie wszyscy mieszkańcy województwa objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Do innych powodów wpływających na bardzo małą ilość zbieranych odpadów należy podać:
  - Podpisywanie umów jedynie na część wytwarzanych odpadów.
  - Spalanie odpadów palnych w lokalnych kotłowniach, co w przypadku spalania tworzyw sztucznych należy uznać za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko.
  - Kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji w przydomowych kompostownikach.
  - Karmienie zwierząt gospodarskich i domowych odpadami kuchennymi i z pielęgnacji terenów zielonych.
  - Umieszczanie odpadów na tzw. dzikich wysypiskach.
2. W roku 2007 nie wszyscy mieszkańcy województwa lubuskiego objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Najgorsza sytuacja w tej dziedzinie była na terenach wiejskich, gdzie ok. 84% mieszkańców była objęta zorganizowanym zbieraniem odpadów (na podstawie ankietyzacji). Na terenach miejskich wskaźnik ten wyniósł 98,5%.
3. Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne były zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej. Jednak systematycznie spada ilość odpadów zbieranych w tej formie (z 98,5% w roku 2005 do 95,3% w roku 2007).
4. Odpady komunalne były unieszkodliwiane przede wszystkim przez ich składowanie (92,76% odpadów zebranych).
5. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010, w roku 2010 dopuszcza się do składowania nie więcej niż 75% odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w roku 1995, w województwie lubuskim należy podjąć bardzo energiczne działania mające na celu realizację tego celu. Należy w związku z tym zintensyfikować prace nad budową systemu zbierania oraz budową kompostowni i innych instalacji, gdzie odpady ulegające biodegradacji poddawane będą odzyskowi lub innemu niż składowanie unieszkodliwieniu (np. fermentacji czy termicznemu przekształcaniu odpadów komunalnych). Należy również na większą skalę propagować kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji przez mieszkańców na terenie posesji.
6. W dalszym ciągu problemem jest brak zorganizowanego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, a także odpadów wielkogabarytowych w większości miast i gmin województwa. W celu zwiększenia ilości zbieranych tych odpadów należy zintensyfikować zbieranie selektywne oraz uruchomić inne jej formy, np. poprzez Punkty Dobrowolnego Dostarczenia Odpadów oraz Mobilne Punkty Zbierania Odpadów Niebezpiecznych. Zbieraniem należy również objąć inne rodzaje odpadów niebezpiecznych np. świetlówki, chemikalia używane w gospodarstwach, oleje silnikowe itp.
7. Brak zrealizowanych działań w celu budowy planowanych w WPGO (2003) zakładów zagospodarowania odpadów w Marszowie i Nowe Kurowo.

2.2. Odpady z grup 01 - 19 (informacje ogólne)

2.2.1. Ilość i źródła powstawania odpadów

Analizę stanu gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu (grupy 01 – 19) przeprowadzono na podstawie Wojewódzkiego Systemu Odpadowego (WSO) prowadzonego przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego oraz traktowanych jako uzupełnienie informacji podawanych przez urzędy statystyczne.

W roku 2007 podmioty gospodarcze z terenu województwa lubuskiego wytworzyły ok. 722,1 tys. odpadów z grupy 01 – 19, co przedstawiono w tabeli 2.2.-1. Najwięcej wytwarzano odpadów z grupy 03 (odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury) oraz 10 (Odpady z procesów termicznych).

Dla porównania, w latach 2004 – 2006 w województwie wytworzono następującą masę odpadów z grup 01 – 19:

Rok 2004: 575 623,6 Mg

Rok 2005: 575 894,3 Mg

Rok 2006: 884 995,06 Mg

Tab. 2.2.-1. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie województwa lubuskiego w poszczególnych grupach w roku 2007 (w tym odpady niebezpieczne) (wg UMWL)

Kod odpadu ¹	Nazwa odpadu	Mg	%
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	77 007,20	10,66
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	32 006,40	4,43
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	264 505,61	36,63
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	2 784,70	0,39
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	1,00	0,0001
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	1 959,26	0,27
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	7 228,42	1,00
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	3 025,53	0,42
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	12,17	0,002
10	Odpady z procesów termicznych	112 716,60	15,61
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	549,97	0,08
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	50 252,22	6,96
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	1 127,25	0,16
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	7,23	0,001
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania,	75 482,67	10,45

Kod odpadu ¹	Nazwa odpadu	Mg	%
	materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach		
16	Odpady nieujęte w innych grupach	16 754,11	2,32
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	40 750,95	5,64
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	246,80	0,03
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	35 667,59	4,94
	Razem	722 085,68	100,00

¹ Kod odpadu - według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz.U. Nr 112, poz. 1206)

Do największych wytwórców odpadów w analizowanym roku należały następujące przedsiębiorstwa (tab. 2.2.-2):

Tab. 2.2.-2. Najwięksi wytwórcy odpadów w roku 2007 (w tym odpadów niebezpiecznych) (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)	% całkowitej masy wytwarzanych odpadów
Przedsiębiorstwo Budownictwa Inżynierskiego TRANS-ZIEM Zbigniew Jasiewicz	138 236,30	29,58
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	119 080,06	25,48
SWEDWOOD POLAND S.A. oddział w Zbąszynku	75 143,37	16,08
VITROSILICON S.A. - Howa	69 372,15	14,84
Zielonogórskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. - Kopalnia Gryzyce	65 518,20	14,02
Razem	467 350,08	100,00

W masie wytworzonych odpadów, odpady niebezpieczne stanowiły ok. 1,0% wszystkich odpadów z sektora przemysłowego (tab. 2.2.-3.). Wśród nich dominowały odpady z następujących grup:

1. Grupa 16 (Odpady nieujęte w innych grupach);
2. Grupa 13 (Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19))
3. Grupa 17 (Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)).

Tab. 2.2.-3. Ilość odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w sektorze gospodarczym w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg	%
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	16,11	0,23
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	10,06	0,15
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	169,72	2,46
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	161,33	2,34
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	11,97	0,17
10	Odpady z procesów termicznych	24,10	0,35
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	417,17	6,04
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	345,51	5,01
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	1 127,25	16,33
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	7,23	0,10
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	451,33	6,54
16	Odpady nieujęte w innych grupach	2 888,47	41,86
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	968,48	14,03
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	164,38	2,38
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	138,00	2,00
Razem		6 901,11	100,00

Największymi wytwórcami odpadów niebezpiecznych były następujące przedsiębiorstwa:

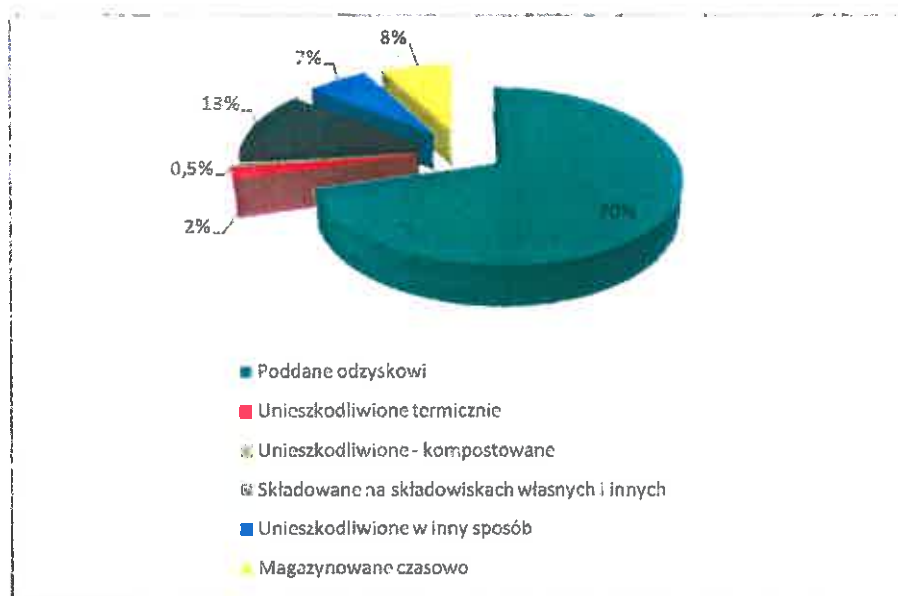
Tab. 2.2.-4. Najwięksi wytwórcy odpadów niebezpiecznych w 2007 roku (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa (Mg)	% całkowitej masy wytwarzanych odpadów
STENA Sp. z o.o. oddział w Swarzędzu ¹	863,50	31,23
GEOTRADE SP. z o.o. – Wrocław ¹	698,78	25,27
Sklep Motoryzacyjny Edward Jencylik - Szprotawa	385,60	13,94
Tom Sp. z o.o. – Szczecin ¹	289,92	10,48
Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe "MAGO" Sp. z o.o. w Chociszewie.	275,92	9,98
GEDIA POLAND Sp. z o.o. – Nowa Sól	251,60	9,10
Razem	2 765,32	100,0

¹ – miejsce zarejestrowania firmy

2.2.2. Sposób gospodarowania odpadami

Wytworzone w województwie lubuskim odpady z sektora przemysłowego poddawane są przede wszystkim procesom odzysku, co przedstawiono na rys. 2.2.-1. Składowanych jest jedynie 13% wytworzonych odpadów (GUS).

Rys. 2.2.-1. Sposób postępowania z odpadami z sektora gospodarczego w roku 2007 (%) (GUS)

2.2.3. Rodzaj, ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku

Informacje dotyczące ilości odpadów poddanych odzyskowi na terenie województwa lubuskiego zamieszczono w poniższych tabelach. Z przedstawionych danych wynika, że instalacje znajdujące się w województwie lubuskim służą do odzysku odpadów wytwarzanych również poza województwem, bowiem zagospodarowuje się w nich więcej odpadów niż wytwarza na jego terenie.

Tab. 2.2.-5. Ilość odpadów poddanych odzyskowi na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg	%
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	65 500,00	5,17
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	45 550,98	3,60
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	1 000 939,95	79,02
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	12,70	0,0010
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	2,30	0,0002
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	2 137,20	0,1687
10	Odpady z procesów termicznych	31 285,60	2,47
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	15,50	0,0012

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg	%
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	37,80	0,003
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	17 857,74	1,41
16	Odpady nieujęte w innych grupach	27 288,98	2,15
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	52 423,91	4,14
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	23 573,49	1,86
Razem		1 266 626,15	100,0

W roku 2007 w województwie poddano odzyskowi 1 166,6 tys. Mg odpadów, a więc o ok. 505 tys. Mg więcej niż wytworzono w tym czasie na jego terenie. Zagospodarowaniu poddano przede wszystkim odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (grupa 03).

Tab. 2.2.-6. Ilość odpadów poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)	Proces ¹
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	65 500,00	R14
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	89,60	R1
		252,68	R3
		1 250,00	R10
		43 880,90	R14
		77,80	R15
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	118 189,40	R1
		5 640,15	R3
		3,10	R4
		1,60	R9
		877 105,70	R14
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	0,10	R13
		12,60	R14
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	2,30	R3
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	1 474,40	R14
		662,80	R15
10	Odpady z procesów termicznych	291,40	R4
		15 076,00	R5
		4,60	R13
		15 913,60	R14
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i	7,30	R15

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)	Proces ¹
	mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	8,20	R14
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	2,03	R9
		35,78	R14
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	0,70	R1
		197,10	R3
		9 788,20	R5
		1 148,80	R14
		6 722,94	R15
16	Odpady nieujęte w innych grupach	15 065,10	R3
		3,80	R4
		9 760,40	R5
		0,20	R9
		14,65	R13
		1 074,18	R14
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	1 370,66	R15
		2 400,00	R3
		897,70	R4
		451,90	R5
		2 312,20	R13
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	45 914,34	R14
		447,77	R15
		30,60	R1
		6 940,58	R3
		4 607,20	R5
		245,00	R10
		8 434,35	R14
		3 315,76	R15

¹ Zgodnie z Załącznikiem 5 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (D. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.):

- R1 Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii
- R3 Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)
- R4 Recykling lub regeneracja metali i związków metali
- R5 Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych
- R9 Powtórna rafinacja oleju lub inne sposoby ponownego wykorzystania oleju
- R10 Rozprowadzanie na powierzchni ziemi w celu nawożenia lub ulepszenia gleby
- R13 Magazynowanie odpadów, które mają być poddane któremukolwiek z działań wymienionych w punktach od R1 do R12 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)
- R14 Inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13
- R15 Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu

Wykaz przedsiębiorstw poddających odzyskowi największą ilość odpadów zamieszczono w tabeli 2.2.-7:

Tab. 2.2.-7. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi największą ilość odpadów z grup 01 - 19 w 2007 roku (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów poddanych odzyskowi
KRONOPOL Sp. z o.o. - Żary	989 750,70	78,14
Zielonogórskie Kopalnie Surowców Mineralnych S.A. -- Gorazdże	65 500,00	5,17
PROMAROL - PLUS Sp. z o.o. - Sława	33 782,30	2,67
Dział Zagospodarowania Odpadów w Zielonej Górze	27 796,30	2,19
Razem	1 116 829,30	88,17

Wyszczególnienie odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi oraz przedsiębiorstw prowadzących ich odzysk zamieszczono w poniższych tabelach. Na terenie województwa poddano odzyskowi łącznie 7,7 tys. Mg odpadów niebezpiecznych, a więc o ok. 805 Mg więcej niż wytworzono na jego terenie. Spośród wytworzonych na jego terenie odpadów niebezpiecznych, w województwie nie poddawano odzyskowi odpadów z grup 03, 06, 08, 09, 11, 12, 14 i 18.

Tab. 2.2.-8. Odpady niebezpieczne poddane odzyskowi na obszarze województwa lubuskiego w 2007 r. (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg	%
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	1 324,70	17,19
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	37,80	0,49
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	0,80	0,01
16	Odpady nieujęte w innych grupach	1 619,13	21,01
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	4 712,20	61,14
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	12,05	0,16
	Razem	7 706,68	100,00

Tab. 2.2.-9. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały odzyskowi największa ilość odpadów niebezpiecznych w 2007 roku (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi
CPN EKOSERWIS Sp.z o.o. - Czerwieńsk	4 831,21	62,69
Rhodia Polyamide Polska Sp.z o.o. Gorzów Wlkp.	1 324,70	17,19

Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów niebezpiecznych poddanych odzyskowi
STENA Sp. z o.o. Oddział w Swarzędzu ¹	388,32	5,04
P.T. „Drewtrans” S.C. -Trzcień	240,25	3,12
PHU MOTOR Eksport Import Grzegorz Cudajewicz - Szprotawa	175,56	2,28
Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe „Dargo” - Stare Kurowo	172,22	2,23
Razem	7 132,26	92,55

2.2.4. Rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwienia

Informacje o ilości odpadów poddawanych unieszkodliwieniu na obszarze województwa lubuskiego zamieszczono w tabelach 2.2.-10. i 2.2.-11. W 2007 roku poddano unieszkodliwianiu na terenie województwa 120 067,8 Mg odpadów. Najwięcej unieszkodliwianych odpadów pochodziło z grupy 19 (Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych). Odpady poddawane były unieszkodliwieniu głównie w procesie D5 (Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne).

Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu największą ilość odpadów w roku 2007 zamieszczono w tabeli 2.2.-12.

Tab. 2.2.-10. Masa odpadów poddanych unieszkodliwieniu na obszarze województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu ¹	Nazwa odpadu	Mg	%
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	4 333,20	3,61
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	312,70	0,26
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	758,50	0,63
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	3 138,00	2,61
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	482,20	0,4
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	1 915,47	1,6
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	4 075,20	3,39
10	Odpady z procesów termicznych	33 785,00	28,14
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	53,45	0,04
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	1 654,90	1,38

Kod odpadu ¹	Nazwa odpadu	Mg	%
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	650,12	0,54
16	Odpady nieujęte w innych grupach	784,82	0,65
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	6 333,95	5,28
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	246,80	0,21
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	61 543,49	51,26
	Razem	120 067,8	100,00

Tab. 2.2.-11. Ilość i rodzaj odpadów poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na obszarze województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)	Proces ¹
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	2 166,60	D9
		2 166,60	D15
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	312,70	D5
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	748,50	D5
		10,00	D10
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	974,80	D5
		2 159,80	D10
		3,40	D16
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	482,20	D5
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	1 915,47	D5
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	4 075,20	D5
10	Odpady z procesów termicznych	33 785,00	D5
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	53,45	D9
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	1 654,90	D5
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do	649,00	D5

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)	Proces ¹
	wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	1,12	D10
16	Odpady nieujęte w innych grupach	783,58	D5
		0,20	D10
		1,04	D16
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	6 144,18	D5
		189,77	D10
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	246,80	D10
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	71,00	D2
		61 472,49	D5

¹ Zgodnie z Załącznikiem 6 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (D. U. z 2007 r. Nr 39 poz. 251 z późn. zm.):

D2 Obróbka w glebie i ziemi (np. biodegradacja odpadów płynnych lub szlamów w glebie i ziemi)

D5 Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne

D9 Obróbka fizyczno-chemiczna niewymieniona w innym punkcie załącznika, w wyniku której powstają odpady, unieszkodliwiane za pomocą któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D12 (np. parowanie, suszenie, strącanie)

D10 Termiczne przekształcanie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie

D15 Magazynowanie w czasie któregośkolwiek z procesów wymienionych w punktach od D1 do D14 (z wyjątkiem tymczasowego magazynowania w czasie zbiórki w miejscu, gdzie odpady są wytwarzane)

D16 Przetwarzanie odpadów, w wyniku którego są wytwarzane odpady przeznaczone do unieszkodliwiania

Tab. 2.2.-12. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu największą ilość odpadów wytwarzanych w przemyśle w 2007 roku (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów poddanych unieszkodliwieniu
Zakład Gospodarki Odpadami "RE-KOM" Sp z o.o. - Szprotawa	36 658,70	30,53
Elektrociepłownia Gorzów SA	35 000,80	29,15
Celowy Związek Gmin CZG-12 - Sulęcín	19 178,56	15,97
Dział Zagospodarowania Odpadów w Zielonej Górze	15 645,60	13,03
Dozamet Odlewnia Sp. z o.o.- Nowa Sól	5 534,90	4,61
Razem	112 018,56	93,29

Informacje o ilościach poddanych unieszkodliwianiu odpadów niebezpiecznych na terenie województwa zamieszczono w tabelach 2.2-13 i 2.2.-14. W 2007 r. odpady niebezpieczne wytworzone z grup 01 - 19 unieszkodliwiała 4 przedsiębiorstwa.

Tab. 2.2.-13. Ilość odpadów niebezpiecznych poddanych unieszkodliwieniu na obszarze województwa lubuskiego w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg	%
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	8,77	2,17
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	53,45	13,21
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	0,62	0,15
16	Odpady nieujęte w innych grupach	0,14	0,03
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	189,77	46,90
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	151,897	37,54
	Razem	404,647	100,0

Tab. 2.2.-14. Wykaz przedsiębiorstw, które poddały unieszkodliwieniu odpady niebezpieczne wytwarzane w przemyśle w 2007 roku (wg UMWL)

Przedsiębiorstwo	Masa odpadów (Mg)	% całkowitej masy odpadów niebezpiecznych poddanych unieszkodliwieniu
SEGI-AT Sp. z o.o. – Warszawa (instalacja Leszno Górne)	189,77	46,90
Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli	151,90	37,54
Zaset Sp. z o.o. - Kozuchów	53,45	13,21
NOVITA S.A. – Zielona Góra	9,53	2,36
Razem	404,65	100,0

2.2.5. Istniejące systemy zbierania odpadów

Powstające w obiektach przemysłowych odpady są z reguły zbierane selektywnie, w zależności od dalszego postępowania z nimi. Sposób zbierania, wymagania stawiane pojemnikom oraz miejscom magazynowania odpadów regulowane są zapisami odpowiednich aktów prawnych.

Wytwórca odpadów powstających w ramach działalności gospodarczej:

1. Odzyskuje lub unieszkodliwia.
2. Przekazuje na podstawie jednorazowego zlecenia lub umowy innaemu podmiotowi uprawnionemu do:
  - zbierania i transportu odpadów;
  - odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

Transport odpadów powstających w zakładach przemysłowych z miejsc wytwarzania do miejsc ich odzysku lub unieszkodliwiania realizowany jest z wykorzystaniem środków transportu, będących w gestii:

- wytwórców odpadów,
- właścicieli instalacji do odzysku lub unieszkodliwiania,
- specjalistycznych firm transportowych.

Sposób transportu odpadów jest ściśle uzależniony od rodzaju odpadów i regulowany jest przez odpowiednie przepisy, w tym ADR -- oświadczenie Rządowe z dnia 24 września 2002r. w sprawie wejścia w życie zmian do załącznika A i B do Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) sporządzonej w Genewie dnia 30.09.1957r. (Dz.U. Nr 194, poz. 1629 z 2002 r. z późn. zm.).

2.2.6. Rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobowa instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

Instalacje do odzysku odpadów

W Wojewódzkim Systemie Odpadowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego zarejestrowano 40 instalacji do odzysku odpadów (do WPGO). Instalacje te poddały odzyskowi w roku 2007 ok. 140 tys. Mg odpadów (tab. 2.2.-15.)

Tab. 2.2.-15. Syntetyczna charakterystyka instalacji do odzysku odpadów (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.) (wg UMWL)

Proces		Odpady poddane procesowi w 2007 r. (Mg)	Ilość instalacji
Kod	Nazwa procesu		
R 1	Wykorzystanie jako paliwa lub innego środka wytwarzania energii	4 328,80	1
R 3	Recykling lub regeneracja substancji organicznych, które nie są stosowane jako rozpuszczalniki (włączając kompostowanie i inne biologiczne procesy przekształcania)	37 341,38	5
R 4	Recykling lub regeneracja metali i związków metali	1 192,90	1
R 5	Recykling lub regeneracja innych materiałów nieorganicznych	41 852,70	5
R 14	Inne działania prowadzące do wykorzystania odpadów w całości lub części lub do odzyskania z odpadów substancji lub materiałów, łącznie z ich wykorzystaniem, niewymienione w punktach od R1 do R13	49 345,51	18
R 15	Przetwarzanie odpadów w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu	5 447,57	10
Razem		139 508,86	40

Instalacje do unieszkodliwiania odpadów

Wg WSO, w roku 2007 unieszkodliwianie odpadów inne niż składowanie prowadzono jedynie w 4 instalacjach:

- "STEINPOL OK MEBLE" Sp. z o.o. (Zielona Góra);
- Instalacja do zgazowywania stałych odpadów organicznych: SEGI-AT Sp. z o.o. Leszno Górne;
- Wielospecjalistyczny Szpital SPZOZ przy ul. Chałubińskiego 7 w Nowej Soli;
- Szpital Wojewódzki przy ul. Dekerta 1 w Gorzowie Wlkp.

Podstawowe dane dotyczące instalacji unieszkodliwiania odpadów znajdujących się na terenie województwa lubuskiego zamieszczono w Załączniku do WPGO.

Składowiska odpadów

Wg stanu na dzień 31.12.2007 r., na terenie województwa lubuskiego funkcjonowało 5 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady powstające w przemyśle oraz 2 składowiska odpadów niebezpiecznych (tab. 2.2.-16.). Lokalizację powyższych składowisk pokazano na Mapie 2.1.-1.

Tab. 2.2.-16. Charakterystyka składowisk znajdujących się na terenie województwa lubuskiego, na których składowane są odpady powstające w przemyśle (stan na dzień 31.12.2007 r.)

L.p.	Nazwa składowiska	Powiat	Typ składowiska/ Rodzaj przyjmowanych odpadów	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ¹
1	Składowisko osadów z dekarbonizacji wody w Elektrociepłowni Gorzów S.A. (składowisko namulców). 66-400 Gorzów Wlkp., ul. Energetyków 6	gorzowski	Inne niż niebezpieczne i obojętne 19 09 03	77 428	57 346	2,0	1 878,500	Tak - 15.07.2005 r. 15.07.2015 r.	2,3,4,6,7
2	Składowisko zużycia i popiołu w Janczewie; południowa strona drogi krajowej nr 158 (Gorzów –Santok), 66-431 Janczewo	gorzowski	Inne niż niebezpieczne i obojętne 10 01 80	1 300 000 (I etap)	392 600	15,0	33 122,300	Tak - 15.07.2005 r. 15.07.2015 r.	1,2,3,4,5,6,7
3	Składowisko Odpadów zakładowych – odlewniczych w Geścimiu „VICTAULIC”	strzelecko – drzędzieski	Inne niż niebezpieczne i obojętne 10 09 03, 10 09 06, 10 09 08, 10 09 10	20 000	500	1,16	2 362,0		3,4,6
4	Składowisko Odpadów poprodukcyjnych DZM „DOZAMET” w miejscowości Bobrowniki	nowosolski	Inne niż niebezpieczne i obojętne 10 09 03, 10 09 06, 10 09 08, 10 09 12, 10 09 80, 10 09 99, 10 09 10, 10 09 05*, 10 09 07*	1 241 100	1 092 500	6,4	5 534,79	Tak - 29.10.2007 r. 29.10.2017 r.	1,2,3,4,6

L.p.	Nazwa składowiska	Powiat	Typ składowiska/ Rodzaj przyjmowanych odpadów	Pojemność całkowita (m ³)	Pozostała do zapełnienia pojemność (m ³)	Powierzchnia w granicach korony (ha)	Masa odpadów składowana w 2007 r. (Mg)	Pozwolenie zintegrowane	Posiadane decyzje ¹
5	Mokre Składowisko Opadów przemysłowych w Miocinie Dolnym	nowosolski	Inne niż niebezpieczne i obojętne 05 05 03	22 800	13 680	1,3	1 949,1	-	1,2,3,4
6	Zakład Utylizacji Opadów Sp. z o.o., ul. Matyszyńska 180, 66-400 Gorzów Wlkp. „CHRUŚCIX”	gorzowski	Opadów niebezpiecznych popioły, żużle	378 700	55 922	1,8	15 480,0	Tak - 17.05.2007 r. 17.05.2017 r.	2,3,4,5,7
7	Składowisko Opadów niebezpiecznych w Nowym Kurowie „MEPROZET”	sirzelecko - drezdeński	Opadów niebezpiecznych 11 01 09*	8 220	6 750	0,70	50 000	-	1,2,3,4,6

¹ Posiadane decyzje

- 1 decyzja ikalizacyjna
- 2 pozwolenie na budowę
- 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji
- 4 pozwolenie na użytkowanie
- 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie
- 6 przegląd ekologiczny
- 7 pozwolenie zintegrowane
- 8 zgoda na zamknięcie

2.2.7. Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania i transportu odpadów

Wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania odpadów zamieszczono w Załączniku do WPGO. W województwie zarejestrowano 185 podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania odpadów z grup 01 – 19 na terenie woj. lubuskiego i 143 podmioty prowadzące działalność w zakresie transportu odpadów z tych grup na terenie woj. lubuskiego.

2.2.8. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami

Do najważniejszych problemów w zakresie gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (grupy 01 – 19) należą:

1. Wzrost ilości wytwarzanych odpadów co wynika głównie ze wzrostu produkcji, której nie towarzyszy zauważalny spadek jednostkowego wskaźnika powstawania odpadu.
2. Często nieprawidłowe postępowanie z odpadami w sektorze małych przedsiębiorstw, co przejawia się np. porzucaniem odpadów w miejscach nielegalnego składowania.
3. Nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarowania odpadami wynikających z aktów prawnych (dotyczy to przede wszystkim obowiązku dokonywania sprawozdawczości).

Zidentyfikowane problemy w gospodarowaniu odpadami wybranych grup odpadów zamieszczono w rozdz. 2.3.

2.3. Informacje szczegółowe dotyczące wybranych grup odpadów

2.3.1. Odpady zawierające PCB

Źródła i ilość powstających odpadów

Przedsiębiorstwa znajdujące się na obszarze woj. lubuskiego zaplanowały, że do roku 2007 poddadzą unieszkodliwieniu 90 szt. urządzeń zawierających PCB. Zgodnie natomiast z danymi z Wojewódzkiego Systemu Odpadowego, w roku 2007 wymontowano w przedsiębiorstwach ok. 1,6 Mg urządzeń zawierających elementy zawierające PCB:

Tab. 2.3.-1. Masa odpadów zawierających PCB w urządzeniach wymontowanych w 2007 roku (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)
16 01 09*	Elementy zawierające PCB	0,50
16 02 09*	Transformatory i kondensatory zawierające PCB	1,09
	Razem	1,59

Sposoby gospodarowania odpadami

W województwie lubuskim nie ma instalacji do unieszkodliwiania odpadów zawierających PCB. W związku z tym, wytworzone odpady zawierające PCB zostały skierowane do unieszkodliwienia poza województwem. Instalacje takie znajdują się w następujących miejscowościach:

1. Włocławek (firma CHEMEKO)
2. Brzeg Dolny (PCC Rokita S.A.)
3. Dąbrowa Górnicza (Lobbe Dąbrowa Górnicza Sp. z o.o.).

Aktualnie, w innych krajach europejskich działają 23 instalację unieszkodliwiające polichlorowane bifenyle, gdzie mogą być transportowane odpady zawierające PCB z Polski.

Najważniejsze problemy

- brak dokładnej inwentaryzacji urządzeń zawierających PCB,
- zbyt wolno przebiegający proces wycofywania z użytkowania urządzeń zawierających PCB.

2.3.2. Oleje odpadowe

Źródła i ilość powstających odpadów

Oleje odpadowe, to szczególna grupa odpadów, ponieważ są to w całości odpady niebezpieczne, które występują praktycznie wszędzie tam, gdzie prowadzona jest działalność gospodarcza. Do grupy tej należą wszystkie oleje smarowe i przemysłowe, a w szczególności zużyte oleje silników spalinowych, oleje przekładniowe, oleje do turbin i oleje hydrauliczne.

Szacuje się, że w strumieniu odpadów komunalnych wytwarzanych w województwie lubuskim znajduje się rocznie ok. 190 Mg olejów innych niż oleje jadalne. W sektorze gospodarczym wytworzono ponadto w 2007 roku 996,0 Mg olejów.

Sposoby gospodarowania odpadami

Oleje odpadowe powstające w zakładach na terenie województwa są przekazywane firmom specjalistycznym trudniącym się zbieraniem olejów przepracowanych lub firmom prowadzącym serwisy separatorów olejowych. Odpady te są odzyskiwane w istniejących specjalistycznych instalacjach na terenie województwa lubuskiego (Załącznik do WPGO) lub poddawane odzyskowi/unieszkodliwieniu poza województwem.

Na rynku polskim działają obecnie 4 organizacje odzysku, które w imieniu producentów i importerów olejów organizują zbieranie i zagospodarowanie olejów odpadowych w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku i recyklingu i 3 znaczące instalacje do regeneracji olejów odpadowych o łącznej mocy przerobowej 145 tys. Mg/rok (Rafineria Jedlicze S.A., LOTOS Jasło S.A. i Oiler Sp. z o.o. w Tczewie).

Najważniejsze problemy

- Problemy z zagospodarowaniem stwarzają małe ilości odpadów olejowych, powstających w dużym rozproszeniu, gdzie zbieranie tych odpadów jest utrudnione i ekonomicznie mało opłacalne.
- Jak dotąd w województwie lubuskim nie zorganizowano systemu zbierania odpadów olejowych od małych i indywidualnych wytwórców. Odpady te najprawdopodobniej trafiają w sposób niekontrolowany do środowiska bądź do strumienia odpadów komunalnych.

2.3.3. Zużyte baterie i akumulatory

Źródła i ilość powstających odpadów

Baterie i akumulatory są stosowane powszechnie jako przenośne źródła prądu. Występują w postaci wielkogabarytowej oraz małogabarytowej. Akumulatory niklowo – kadmowe wielkogabarytowe (16 06 02*) używane są głównie przez podmioty gospodarcze. Ich ilość wprowadzana na rynek systematycznie maleje ze względu na powszechne wycofywanie kadmu z procesów technologicznych. Wielkość powstawania odpadowych akumulatorów Ni-Cd jest trudna do określenia, ze względu na ich długą żywotność – rzędu 10-12 lat.

W województwie lubuskim w roku 2007 powstało ok. 230 Mg zużytych baterii pochodzenia komunalnego. Ponadto wytworzono następującą ilość baterii i akumulatorów będących odpadami z grupy 16 (tab. 2.3-2.):

Tab. 2.3.-2. Masa zużytych baterii i akumulatorów w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa (Mg)
16 06 01*	Baterie i akumulatory ołowiowe	1 169,05
16 06 02*	Baterie i akumulatory niklowo-kadmowe	3,94
16 06 04	Baterie alkaliczne (z wyłączeniem 16 06 03)	1,20
16 06 05	Inne baterie i akumulatory	3,70
	Razem	1 177,89

Sposoby gospodarowania odpadami

System zbierania zużytych akumulatorów i baterii jest obecnie na etapie tworzenia. Jedynie firmy zajmujące się recyklingiem akumulatorów kwasowo – ołowiowych posiadają własną sieć ich zbierania obejmującą cały kraj. Zużyte akumulatory są przy zakupie nowego oddawane w punktach sprzedaży.

W kraju funkcjonują 2 firmy zajmujące się odzyskiem akumulatorów kwasowo-ołowiowych. Firmy te posiadają własną sieć zbierania akumulatorów kwasowo-ołowiowych obejmującą teren całego kraju. Na terenie kraju działa 6 instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów z podgrupy 16 06 o łącznej mocy przerobowej ok. 180 tys. Mg/rok. Przerobem zużytych akumulatorów kwasowo-ołowiowych zajmują się m.in. Zakłady Górniczo-Hutnicze „Orzeł Biały” w Bytomiu (moc przerobowa 100 tys. Mg akumulatorów) oraz Przedsiębiorstwo „Baterpol” Sp. z o.o. w Świętochłowicach (moc przerobowa 70 tys. Mg). Istniejące moce przerobowe znacznie przekraczają zapotrzebowanie na przerób akumulatorów ołowiowych w kraju.

Akumulatory Cd-Ni skupowane i demontowane są głównie przez firmę „MarCo Ltd” w Rudnikach koło Częstochowy - moc przerobowa 2 tys. Mg/rok.

Baterie i akumulatory małogabarytowe są aktualnie przerabiane w następujących instalacjach:

- Dolnośląska Korporacja Ekologiczna Sp. z o.o. w Polkowicach - moc przerobowa 1 tys. Mg/rok,
- PMS BARTNICKI w Kobyłce - moc przerobowa 0,282 tys. Mg/rok (docelowo 0,4 - 0,5 tys. Mg/rok),
- Bolesław Recykling Sp. z o.o. w Bukownie - moc przerobowa 0,1 tys. Mg/rok.

Na terenie województwa lubuskiego zbieranie zużytych akumulatorów i baterii przebiega w ograniczonym stopniu. Polega ono głównie na rozstawieniu niewielkiej ilości pojemników na zużyte baterie na terenie większych miast np. Zielona Góra, i na terenie szkół oraz uczelni.

Najważniejsze problemy

1. Niewystarczająco rozwinięty system zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych z przedsiębiorstw (głównie małych i średnich) oraz z gospodarstw domowych.
2. Duże rozproszenie wytwórców zużytych baterii i akumulatorów.

2.3.4. Odpady medyczne i weterynaryjne

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady medyczne i weterynaryjne są grupą odpadów związanych z ochroną zdrowia ludzkiego i zwierząt. Powstają w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych oraz prowadzeniem badań, doświadczeń naukowych w zakresie medycyny. Większość rodzajów odpadów medycznych została zaliczona w ustawodawstwie krajowym do odpadów niebezpiecznych. W roku 2007 mieszkańcy województwa lubuskiego wytworzyli ok. 80,0 Mg przeterminowanych lub niewykorzystanych leków (kod 20 01 31*). Dane o ilości i rodzaju wytworzonych odpadów w jednostkach służby zdrowia i placówkach weterynaryjnych w roku 2007 zamieszczono w tabeli 2.3.-3.:

Tab. 2.3.-3. Masa wytworzonych odpadów medycznych i weterynaryjnych w roku 2007 (Mg)
(wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Masa
18 01 01	Narzędzia chirurgiczne i zabiegowe oraz ich resztki (z wyłączeniem 18 01 03)	0,70
18 01 02*	Części ciała i organy oraz pojemniki na krew i konserwanty służące do jej przechowywania (z wyłączeniem 18 01 03)	5,65
18 01 03*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt (np. zainfekowane pieluchomajtki, podpaski, podkłady), z wyłączeniem 18 01 80 i 18 01 82	142,35
18 01 04	Inne odpady niż wymienione w 18 01 03	93,70
18 01 09	Leki inne niż wymienione w 18 01 08	0,50
	Razem	242,90
18 02 02*	Inne odpady, które zawierają żywe drobnoustroje chorobotwórcze lub ich toksyny oraz inne formy zdolne do przeniesienia materiału genetycznego, o których wiadomo lub co do których istnieją wiarygodne podstawy do sądenia, że wywołują choroby u ludzi i zwierząt	3,90
	Razem	3,90

Sposoby gospodarowania odpadami

Gospodarka odpadami odbywa się zgodnie z instrukcjami wewnątrz zakładowymi, zgodnymi z wytycznymi Inspekcji Sanitarnej. Odpady segregowane są „u źródła”, a więc w salach operacyjnych, oddziałach szpitalnych, gabinetach zabiegowych itp. Gromadzone są w oznakowanych workach lub pojemnikach jednorazowego użytku. Odpady medyczne i weterynaryjne unieszkodliwiane są w następujących obiektach:

- w Szpitalu Wojewódzkim przy ul. Dekerta 1 w Gorzowie Wlkp. (w tym również z województwa wielkopolskiego i zachodniopomorskiego),
- w Wielospecjalistycznym Szpitalu SPZOZ przy ul. Chałubińskiego 7 w Nowej Soli (w tym również z województwa dolnośląskiego),
- w Lesznie Górnym (SEGI-AT Sp. z o.o.).

Najważniejsze problemy

1. Brak powszechnie prowadzonej ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych (głównie w małych lub indywidualnych praktykach).
2. Brak realizowanych systemów gospodarowania odpadami medycznymi i weterynaryjnymi.
3. Brak systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych.
4. Nieskuteczna działalność kontrolna placówek medycznych i weterynaryjnych w zakresie postępowania z odpadami.

2.3.5. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Źródła i ilość powstających odpadów

W roku 2007 na terenie województwa lubuskiego zarejestrowanych było 526 337 pojazdów samochodowych i ciągników (GUS). Szacuje się, że rocznie ok. 6% zarejestrowanych pojazdów przekazywane jest do demontażu. Biorąc zatem powyższy wskaźnik, można oszacować, że w 2007 roku łączna masa pojazdów wycofanych z eksploatacji wyniosła ok. 32 tys. Mg.

Wg danych zgromadzonych w Wojewódzkim Systemie Odpadowym, w województwie lubuskim wykazano rocznie następującą ilość zużytych lub nienadających się do użytkowania pojazdów (kod 16 01 04*) oraz zużytych lub nienadających się do użytkowania pojazdów niezawierających cieczy i innych niebezpiecznych elementów (kod 16 01 06):

Tab. 2.3.-4. Masa odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji w roku 2007 (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg
16 01 04*	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy	143,37
16 01 06	Zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy niezawierające cieczy i innych niebezpiecznych elementów	100,80
	Razem	244,17

Sposoby gospodarowania odpadami

Na terenie województwa lubuskiego w 2007 r. znajdowało się 5 punktów zbierania pojazdów i 23 stacje demontażu pojazdów, których to wykaz znajduje się w załączniku do aktualizacji planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego (tab. 5 i 6). Ich ilość oraz moce przerobowe nie są wystarczające na potrzeby województwa (13,3 tys. Mg/rok).

W stacjach demontażu praktycznie cały pojazd jest rozmontowywany na podstawowe elementy. W stacjach tych wystawiane są stosowne dokumenty pozwalające na wyrejestrowanie złomowanego pojazdu. Samochód, po dokonanej ocenie, otrzymuje numer identyfikacyjny oraz określa się technologię demontażu uwzględniając jego stan techniczny i kompletność. Jeżeli pojazd jest tylko wrakiem w postaci nadwozia i jest wolny od materiałów niebezpiecznych kierowany jest na linię strzępienia. W przypadku pojazdów kompletnych, zawierających płyny eksploatacyjne, paliwa czy akumulatory, po osuszeniu trafiają na linię demontażu. W zależności od przyjętej technologii wymontowuje się części przeznaczone do sprzedaży oraz elementy do odzysku materiałowego.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.) każda firma, która wprowadza na rynek powyżej tysiąca pojazdów rocznie musi utworzyć sieć punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Sieć istnieje wtedy, gdy właściciel ma zapewnioną możliwość oddania pojazdu wycofanego z eksploatacji do punktu zbierania pojazdów lub stacji demontażu, położonych w odległości nie większej niż 50 km w linii prostej od miejsca zamieszkania lub siedziby właściciela pojazdu.

Jeżeli pojazd jest wycofany z eksploatacji, to właściciel przekazuje kompletny pojazd wyłącznie przedsiębiorcy, który prowadzi stację demontażu, albo punkt zbierania pojazdów.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 28 lipca 2005 r. w sprawie minimalnych wymagań dla stacji demontażu oraz sposobu demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 143, poz. 1206, z późn. zm.) określa minimalne wymagania dla stacji demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. Stanowi ono realizację art. 22 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz transpozycję zapisów załącznika i dyrektywy 2000/53/WE z 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W województwie lubuskim brak jest zakładów strzeżenia pojazdów, natomiast funkcjonują one w innych rejonach (np. w Oławie k. Wrocławia, Swarzędzu, Herbach k/Częstochowy, Grudziądzu).

Najważniejsze problemy

1. Brak pełnych danych dotyczących ilości pojazdów wycofanych z eksploatacji.
2. Działalność szarej strefy (rozmontowywanie pojazdów w nieuprawnionych do tego celu warsztatach).

2.3.6. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Źródła i ilość powstających odpadów

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne powstają zarówno w gospodarstwach domowych, jak i w przemyśle. Do odpadów tej grupy należą również transformatory i kondensatory zawierające PCB, zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC, zużyte urządzenia zawierające wolny azbest. Szacuje się, że w gospodarstwach domowych w województwie lubuskim, w roku 2007 wytworzono ok. 250 Mg zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych zawierających składniki niebezpieczne. Wg WSO, w 2007 roku zebrano jedynie 2,2 Mg zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (20 01 36 - Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35). Natomiast z przemysłu zebrano w tym czasie ok. 4,5 tys. Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, tj. pięciokrotnie więcej niż w 2006 r. (tab. 2.3.-5.):

Tab. 2.3.-5. Ilość i rodzaj zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego powstałego w przemyśle w województwie lubuskim (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg
16 02 09*	Transformatory i kondensatory zawierające PCB	1,09
16 02 11*	Zużyte urządzenia zawierające freony, HCFC, HFC	2,65
16 02 12*	Zużyte urządzenia zawierające wolny azbest	0,24
16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	63,51
16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	34,00
16 02 15*	Niebezpieczne elementy lub części składowe usunięte z zużytych urządzeń	853,07
16 02 16*	Elementy usunięte z zużytych urządzeń inne niż wymienione w 16 02 15	3 567,30
	Razem	4 521,86

Sposoby gospodarowania odpadami

Sprzęt pochodzący z gospodarstw domowych powinien być zbierany przez jednostki handlowe na zasadzie wymiany przy zakupie nowego sprzętu lub w punktach wskazanych przez organ wykonawczy gminy. W części województwa funkcjonuje zbieranie tych odpadów podczas tzw. wystawek. W roku 2007 zebrano 30,9 Mg zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych (ok. 8 razy więcej niż w roku 2006). Zebrane odpady kierowane są do zakładów, gdzie następuje ich przetwarzanie. Wyodrębnione z nich frakcje przekazywane są następnie do odzysku lub unieszkodliwienia. Pozostała masa zużytego sprzętu jest najprawdopodobniej usuwana z nieruchomości wraz z innymi odpadami.

Aktualnie w województwie funkcjonuje 208 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz 15 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie jego przetwarzania. Uaktualniany wykaz powyższych przedsiębiorców znajduje się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska pod adresem: www.gios.gov.pl

Łączne moce przerobowe powyższych zakładów przetwarzania zużytego sprzętu wynosiły w 2008 roku 3,2 tys. Mg/rok. Zgodnie z dyrektywą WEEE Polska miała osiągnąć na dzień 31.12.2008 r. poziom zbierania zużytego sprzętu w wysokości 4 kg/mieszkańca, czyli w województwie lubuskim ok. 40,0 tys. Mg. Oznacza to, że istniejące w województwie lubuskim zakłady przetwarzające zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny mają zbyt niskie moce przerobowe.

Najważniejsze problemy

1. Mało efektywny system zbierania zużytego sprzętu z gospodarstw domowych.
2. Działalność szarej strefy (nielegalny demontaż zużytego sprzętu oraz jego skup w punktach skupu złomu).
3. Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa dotycząca gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz brak znajomości wymogów prawnych w tym zakresie.
4. Część odpadów zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego jest nadal usuwana z nieruchomości w strumieniu zmieszanych odpadów komunalnych.

2.3.7. Odpady zawierające azbest

Źródła i ilość powstających odpadów

Azbest jest nazwą handlową grupy materiałów włóknistych. Pod względem chemicznym są to uwodnione krzemiany magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Rozróżnia się następujące typy azbestu: chryzotyl (włóknista odmiana serpentynu, tj. uwodnionego krzemianu magnezu), amozyt (krzemian żelazowo-magnezowy, krokidolit (krzemian sodowo-żelazowy), antofilit (krzemian magnezowy zawierający żelazo).

Azbest szeroko stosowany był w kilku dziedzinach gospodarki, przede wszystkim w budownictwie, ale także w energetyce, transporcie i przemyśle chemicznym. Najważniejszymi zastosowaniami azbestu są:

- wyroby azbestowo-cementowe produkowane z azbestów chryzotylowego i amfibolowych, takie jak: pokrycia dachowe, rury ciśnieniowe, płyty okładzinowe i elewacyjne zawierające od 10-35% azbestu;
- wyroby izolacyjne stosowane do izolacji kotłów parowych, wymienników ciepła, zbiorników, przewodów rurowych oraz ubrań i tkanin ognioodpornych. Zawierają one w zależności od przeznaczenia od 75 do 100% azbestu, głównie chryzotylu;
- wyroby uszczelniające: tektury, płyty azbestowo-kauczukowe, szczeliwa plecione,
- wyroby cierne, takie jak: okładziny cierne i taśmy hamulcowe stosowane do różnego typu hamulców,
- wyroby tekstylne: sznury i maty,

- wyroby hydroizolacyjne: lepiki asfaltowe, kity uszczelniające, asfalty drogowe uszlachetnione, zaprawy gruntujące, papa dachowa, płytki podłogowe, zawierające od 20 do 40% azbestu.

Szacuje się (w skali kraju), że ok. 96% ogólnej ilości wyrobów zawierających azbest stanowią płyty azbestowo-cementowe (faliste i płaskie). Produkcja płyt azbestowo-cementowych w Polsce została zakazana ustawowo w roku 1997 (Dz.U. Nr 1010, poz. 628, z późn. zm.). Zgodnie z ustawą, w Polsce do 28 września 1998 r. została całkowicie zakończona produkcja płyt azbestowo-cementowych (a wcześniej innych wyrobów zawierających azbest).

Szacunki przeprowadzone w ramach opracowanego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego” (2006) wykazały, że na jego terenie znajduje się następująca ilość tych wyrobów:

Tab. 2.3.-6. Sumaryczna (szacunkowa) ilość wyrobów zawierających azbest w województwie lubuskim (Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego” (2006))

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość wyrobów zawierających azbest [Mg]
1	Budynki mieszkalne ¹	43 448
2	Budynki inwentarskie ¹	113 086
3	Inne obiekty, w tym obiekty zakładowe ¹	4 500
4	Rury azbestowo-cementowe	19 000
Razem		180 034

¹ - pokrycia dachowe wykonane z wyrobów azbestowo-cementowych

Łącznie, pokrycia dachowe zawierające azbest stanowiły ok. 89% masy wszystkich wyrobów zawierających azbest występujących na terenie województwa. Przeważająca większość płyt azbestowo-cementowych (ponad 95%) zlokalizowana jest na obszarach wiejskich. Znajdują się one przede wszystkim na budynkach o przeznaczeniu gospodarskim.

W województwie lubuskim wykazano w roku 2007 wytworzenie jedynie 0,240 Mg odpadów zawierających azbest (wg UMWL) co oznacza, że odpady powstające w trakcie prac związanych z usuwaniem np. pokryć dachowych zawierających azbest nie zostały wykazane.

Sposoby gospodarowania odpadami

Biorąc pod uwagę zagrożenie dla środowiska, odpady zawierające azbest są usuwane przez specjalistyczne przedsiębiorstwa. Zgodnie z obowiązującymi przepisami, odpady te unieszkodliwiane są przez składowanie. Na terenie województwa lubuskiego odpady azbestowe deponowane są w wydzielonych kwaterach składowiska odpadów w Gorzowie Wlkp. - Chruścik.

Najważniejsze problemy

1. Brak dokładnej inwentaryzacji ilości wyrobów zawierających azbest.
2. Zbyt wolno przebiegający proces usuwania i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest.
3. Słaba świadomość mieszkańców dotycząca szkodliwości dla zdrowia i życia ludzi odpadów zawierających azbest.

2.3.8. Przeteterminowane środki ochrony roślin

Źródła i ilość powstających odpadów

Przeteterminowane środki ochrony roślin pochodzą z:

- przeteterminowanych preparatów, które zostały wycofane z obrotu,
- bieżącej produkcji, dystrybucji i stosowania w rolnictwie.

Szacuje się, że w gospodarstwach domowych w województwie lubuskim corocznie powstaje ok. 100 Mg przeteterminowanych i zużytych środków ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy). W roku 2006 i 2007 nie zarejestrowano w WSO wytworzenia odpadów środków ochrony roślin.

Sposoby gospodarowania odpadami

Obecnie, z uwagi na wysokie ceny preparatów, przeteterminowaniu ulegają nieznaczne ilości środków ochrony roślin. Powstają natomiast odpady opakowaniowe po środkach ochrony roślin, które zgodnie z ustawą z dnia 11 maja 2001 roku *o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. Nr 63, poz. 638, z późn. zm.) powinny trafić one do producenta lub importera.

W województwie lubuskim mogilniki, w których zdeponowane były przeteterminowane środki ochrony roślin zostały zlikwidowane do 2002 roku.

Najważniejsze problemy

- niska świadomość mieszkańców, którzy często wyrzucają opakowania po środkach ochrony roślin do pojemników na odpady komunalne.

2.3.9. Odpady materiałów wybuchowych

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady materiałów wybuchowych powstają w wyniku działalności wojska zarówno w okresie minionym, jak i działalności prowadzonej obecnie. Powstają one również w policji i służbie granicznej oraz w przedsiębiorstwach produkujących bądź stosujących materiały wybuchowe. Są to m.in. odpady amunicji, odpadowe wyroby pirotechniczne oraz inne materiały. Na terenie województwa lubuskiego w latach 2003 – 2007 nie wykazano wytwarzania odpadów materiałów wybuchowych (wg UMWP).

2.3.10. Zużyte opony

Źródła i ilość powstających odpadów

Zużyte opony (kod 16 01 03) powstają w wyniku bieżącej eksploatacji pojazdów mechanicznych. Źródłem powstawania tego odpadu są też samochody wycofane z eksploatacji. W roku 2007 na rynek województwa lubuskiego wprowadzono 1 619,9 Mg opon.

W roku 2007 zarejestrowano wytworzenie 219 Mg zużytych opon, zaś w latach 2003 - 2006 w województwie lubuskim nie zarejestrowano żadnych ich ilości. Świadczy to o tym, że system rejestracji wytworzonych odpadów nie jest jeszcze pełnym źródłem informacji, bowiem zużyte opony powstają na bieżąco.

Sposoby gospodarowania odpadami

Sieć zbierania zużytych opon obejmuje firmy eksploatujące pojazdy, stacje demontażu i gminy. Opony pozostawiane są ponadto przez klientów w serwisach po ich wymianie. Tworzeniem kompleksowego systemu zbierania, odzysku i unieszkodliwiania zużytych opon zajmuje się w Polsce Centrum Utylizacji Opon Organizacja Odzysku S.A. w Warszawie.

W roku 2007 odzyskowi na terenie województwa poddano 675,11 Mg opon, a recyklingowi – 555,64 Mg. Oznacza to, że w roku tym osiągnięto następujące poziomy odzysku i recyklingu (odpowiednio): 82,28% i 67,71%.

Najważniejsze problemy

1. Brak pełnych informacji o ilości zużytych opon w województwie.

2.3.11. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury budownictwa

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady z budowy, remontów i demontażu infrastruktury powstają w budownictwie mieszkalnym jak i przemysłowym oraz w drogownictwie i kolejnictwie w dużym rozproszeniu. Odpady budowlane i remontowe wytwarzane są także w gospodarstwach domowych, jako odpady z remontów mieszkań, prowadzonych na małą skalę i wówczas są ujęte w zmieszanych odpadach komunalnych, oznaczonych kodem 20 03 01. Katalog nie wyodrębnia tego odpadu w grupie odpadów komunalnych, podgrupie odpadów gromadzonych selektywnie, ani wśród innych odpadów komunalnych. Przedsiębiorstwa zbierające od mieszkańców odpady mające charakter budowlanych, nadają im kody z grupy 17 (Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)), stąd brak ich w wykazach dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

W roku 2007, w województwie lubuskim wytworzono 40 751 Mg odpadów budowlanych, co stanowiło ok. 5,6% masy wszystkich wytworzonych odpadów z grup 01 – 19.

Sposoby gospodarowania odpadami

Mieszkańcy gromadzą odpady powstające w trakcie prac remontowych w podstawianych kontenerach („na telefon”). Zbieraniem i transportem odpadów z budowy, remontów i demontażu zajmują się wytwórcy tych odpadów jakimi są firmy budowlane, remontowe i demontażowe oraz osoby fizyczne prowadzące te prace. Odpady tej grupy poddawane są głównie odzyskowi np. do produkcji materiałów budowlanych.

Najważniejsze problemy

1. Duże rozproszenie powstających odpadów.
2. Usuwanie odpadów również na tzw. dzikie wysypiska.

2.3.12. Komunalne osady ściekowe

Źródła i ilość powstających odpadów

W roku 2007 podczas oczyszczania ścieków, wytworzono 14 631 Mg s.m. osadów ściekowych (Ustabilizowane komunalne osady ściekowe - kod 19 08 05).

Sposoby gospodarowania odpadami

Gospodarowanie osadami ściekowymi w roku 2007 było następujące (GUS):

- osady stosowane w rolnictwie - 2 922Mg (22,6%),
- osady stosowane do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne - 933 Mg (7,2%),
- osady stosowane do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu - 6 035 Mg (46,8%),
- osady składowane razem - 1780 Mg (13,8%),
- osady magazynowane czasowo - 1238 Mg (9,6%).

Obserwując sposób zagospodarowania osadów ściekowych w województwie w latach 2005 – 2007 należy stwierdzić, że systematycznie zmniejsza się masa osadów ściekowych unieszkodliwianych przez składowanie oraz stosowanych w rekultywacji, przy jednoczesnym zwiększaniu się ich masy wykorzystywanej w rolnictwie, w tym do uprawy roślin stosowanych do produkcji kompostu.

Najważniejsze problemy

1. Nadal część osadów ściekowych magazynuje się na terenie oczyszczalni oraz unieszkodliwia na składowiskach odpadów, co należy uznać za zjawiska niekorzystne.
2. Na obszarze województwa obserwuje się systematyczne nawożenie gruntów rolnych komunalnymi osadami ściekowymi z instalacji usytuowanych na terenie innych województw, co jest sprzeczne z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach.

2.3.13. Odpady opakowaniowe

Źródła i ilość powstających odpadów

Odpady opakowaniowe to odpady powstałe z opakowań jednostkowych, zbiorczych oraz transportowych stosowanych w całym systemie pakowania towarów. Powstają one głównie w podmiotach gospodarczych, zakładach produkcyjnych, jednostkach handlowych, gospodarstwach domowych, a także w biurach, szkołach, urzędach i innych miejscach użyteczności publicznej itp. W 2007 r. wytworzono blisko czterokrotnie mniej odpadów opakowaniowych niż w roku 2006.

Tab. 2.3.-7. Ilość wytworzonych odpadów opakowaniowych w roku 2007 (Mg) (wg UMWL)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Mg
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	54 275,44
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	18 215,30
15 01 03	Opakowania z drewna	693,90
15 01 04	Opakowania z metali	1 210,00
15 01 05	Opakowania wielomateriałowe	185,10
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	54,90
15 01 07	Opakowania ze szkła	87,40
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone (np. środkami ochrony roślin I i II klasy toksyczności - bardzo toksyczne i toksyczne)	110,54
15 01 11*	Opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego (np. azbest), włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi	0,80
	Razem	74 833,38

Sposoby gospodarowania odpadami

Odpady opakowaniowe zbierane są z reguły selektywnie (do worków lub pojemników) lub wydzielane są w procesach segregacji w instalacjach.

W poniższej tabeli zamieszczono informacje o ilości i rodzaju odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi/recyklingowi (wg Sprawozdania OS-OP2, UMWL).

Tab. 2.3.-8. Osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych w roku 2006 (wg UMWL)

Wyszczególnienie	Masa odpadów podlegających obowiązkowi (w Mg):		Osiągnięty poziom (w %)	
	odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
Opakowania z tworzyw sztucznych	3 044 666,0	589 422,0	84,4	71,0
Opakowania z aluminium		358,0		0,0
Opakowania ze stali w tym z blachy stalowej		25 357,0		35,5
Opakowania z papieru i tektury		1 476 084,0		90,9
Opakowania ze szkła gospodarczego poza ampułkami ¹		2 666,0		0,0
Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów) ²		15 296,0		20,2
Razem	3 044 666,0	2 109 183,0	84,4	84,0

¹W województwie lubuskim brak jest zarejestrowanych Organizacji Odzysku, więc pomimo tego, że szkło poddawane jest na jego terenie odzyskowi, dane są rejestrowane poza województwem (zgodnie z obowiązującym prawodawstwem. Organizacje Odzysku składają sprawozdania dla Urzędów Marszałkowskich zgodnie z miejscem rejestracji)

²j.w.

Najważniejsze problemy

1. Informacje o ilości podawanych odzyskowi/recyklingowi odpadów są niepełne ze względu na sposób raportowania, bowiem zgodnie z obowiązującym prawodawstwem, Organizacje Odzysku składają sprawozdania dla Urzędów Marszałkowskich zgodnie z miejscem rejestracji.
2. Niedostateczny poziom zbierania selektywnego odpadów opakowaniowych, szczególnie powstających w gospodarstwach domowych.

3. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

3.1. Prognoza demograficzna na lata 2009- 2020

Wg prognoz przeprowadzonych przez GUS, w województwie lubuskim do roku 2020 przewiduje się spadek liczby mieszkańców, co przedstawiono w tabeli 3.1.-1.:

Tab. 3.1.-1. Prognoza liczby mieszkańców dla województwa lubuskiego na lata 2009 - 2020 (wg GUS)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
Ludność ogółem, w tym:	1 005 746	1 002 643	997 463	989 933
- miasta	640 766	634 955	625 733	614 708
- wieś	364 980	367 688	371 730	375 225

Zmniejszenie się ilości mieszkańców będzie spowodowane spadkiem zaludnienia terenów miejskich. Na wsiach natomiast w analizowanym okresie zaludnienie wzrośnie.

3.2. Odpady komunalne

3.2.1. Prognoza dotycząca ilości oraz składu odpadów

Prognozując zmiany ilościowe i jakościowe odpadów komunalnych, za Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 przyjęto następujące założenia:

1. Nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego odpadów;
2. Wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów wynosił będzie 1% rocznie;

W tabeli 3.2.-1. zamieszczono informacje dotyczące szacunkowej masy wytwarzanych odpadów komunalnych.

Z punktu widzenia gospodarowania odpadami komunalnymi, istotnymi frakcjami są odpady ulegające biodegradacji. Dane dotyczące prognozowanej szacunkowej masy tych odpadów zamieszczono w tabeli 3.2.-2.

3.2.2. Prognozowane zmiany w zakresie organizacyjnym i technologicznym

Do roku 2020 należy oczekiwać następujących zmian w gospodarowaniu odpadami na obszarze województwa lubuskiego:

1. W wyniku działań edukacyjnych wzrastać będzie świadomość ekologiczna mieszkańców.
2. Zwiększać się będzie ilość mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów.
3. Rozwijać się będzie system zbierania selektywnego odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych.
4. Zmniejszać się będzie ilość eksploatowanych składowisk odpadów komunalnych.
5. Wzrastać będzie koszt unieszkodliwiania odpadów przez składowanie, co związane będzie głównie ze wzrostem opłat środowiskowych. Będzie to miało pozytywny wpływ na zwiększenie opłacalności odzysku. W konsekwencji zmniejszy się masa odpadów składowanych.
6. Zwiększać się będzie ilość odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, w tym również w celach energetycznych (spalanie drewna, papieru oraz produkcja biogazu).

Tab. 3.2.-1. Prognozowana masa odpadów komunalnych przewidzianych do wytworzenia w województwie lubuskim (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	369,0	371,9	374,9	377,9	380,9	383,8	386,6	389,5	392,2	394,9	397,4	400,2
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	114,6	115,5	116,4	117,2	118,1	118,9	119,8	120,6	121,4	122,1	122,8	123,7
- odpady zielone	8,7	8,8	8,9	9,0	9,0	9,1	9,2	9,3	9,3	9,4	9,5	9,6
- papier i tektura	68,4	68,9	69,4	70,0	70,5	71,0	71,5	72,0	72,4	72,9	73,3	73,8
- opakowania wielomateriałowe	14,1	14,2	14,3	14,4	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9	15,0	15,1	15,2
- tworzywa sztuczne	50,3	50,7	51,1	51,5	51,9	52,3	52,7	53,0	53,4	53,8	54,1	54,5
- szkło	29,5	29,8	30,0	30,2	30,5	30,7	30,9	31,2	31,4	31,6	31,8	32,0
- metal	18,4	18,6	18,7	18,9	19,0	19,2	19,3	19,5	19,6	19,7	19,9	20,0
- odzież, tekstylia	3,7	3,7	3,7	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0	4,0
- drewno	5,5	5,6	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8	5,8	5,9	5,9	6,0	6,0
- odpady niebezpieczne	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	53,8	54,3	54,9	55,4	55,9	56,4	56,9	57,4	57,9	58,4	58,9	59,4
2. Odpady z ogrodów i parków	8,9	8,9	9,0	9,1	9,2	9,3	9,4	9,5	9,6	9,7	9,8	9,9
3. Odpady z targowisk	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4	7,4	7,5	7,5
5. Odpady wielkogabarytowe ¹	13,7	13,8	13,9	14,0	14,1	14,2	14,4	14,5	14,6	14,7	14,8	14,9
Razem	401,5	404,7	408,0	411,2	414,5	417,6	420,7	423,8	426,7	429,7	432,4	435,5

¹meble i inne odpady dużych rozmiarów (poza zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym)

Tab. 3.2.-2. Prognozowana masa wytworzonych odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w województwie lubuskim (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	197,4	198,9	200,5	202,0	203,5	205,0	206,4	207,8	209,2	210,5	211,8	213,2
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	114,6	115,5	116,4	117,2	118,1	118,9	119,8	120,6	121,4	122,1	122,8	123,7
- odpady zielone	8,7	8,8	8,9	9,0	9,0	9,1	9,2	9,3	9,3	9,4	9,5	9,6
- papier i tektura	68,4	68,9	69,4	70,0	70,5	71,0	71,5	72,0	72,4	72,9	73,3	73,8
- odzież, tekstylia (część ulegająca biodegradacji)	0,16	0,16	0,16	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,17	0,18
- drewno	5,5	5,6	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8	5,8	5,9	5,9	6,0	6,0
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	7,1	7,2	7,2	7,3	7,4	7,4	7,5	7,6	7,7	7,7	7,8	7,9
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Razem	205,4	207,0	208,6	210,2	211,7	213,3	214,8	216,3	217,7	219,1	220,5	221,8

3.3. Odpady z grup 01 - 19

Prognoza dotycząca szacowanej masy odpadów z grup 01 – 19 uwzględniała:

1. Prognozę dla rozwoju przemysłu w Polsce przeprowadzoną w ramach Krajowego planu gospodarki odpadami 2010.
2. Masę wytwarzanych odpadów w województwie lubuskim w latach 2004 – 2007 oraz wynikające z tego tendencje.

Wyniki przeprowadzonej analizy zamieszczono w tabeli 3.3.-1.

Tab. 3.3.-1. Prognoza masy odpadów z grup 01 – 19 w województwie lubuskim do roku 2020 (Mg/rok)

Prognoza	Rok		
	2012	2016	2020
<i>Grupa 01 (odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin)</i>			
Perspektywy rosnącej koniunktury w budownictwie mieszkaniowym i infrastrukturze drogowej powinny wpłynąć na wzrost wydobycia i produkcji kruszywa budowlanego, a tym samym na wzrost ilości powstających odpadów.	85 000,0	87 000,0	90 000,0
<i>Grupa 02 (odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności)</i>			
Biorąc pod uwagę obserwowany wzrost produkcji rolniczej, przy jednoczesnym dużym wykorzystaniu odpadów jako paszy w hodowli zwierząt w gospodarstwach rolnych oraz do nawożenia w rolnictwie, należy przypuszczać, że ilość wytwarzanych odpadów w tej grupie będzie nieznacznie wzrastać.	33 000,0	35 000,0	37 000,0
<i>Grupa 03 (odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury)</i>			
Obserwowany wzrost produkcji wyrobów z drewna i mebli spowoduje wzrost ilości wytwarzanych odpadów tej grupy	330 000,0	340 000,0	350 000,0
<i>Grupa 04 (odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego)</i>			
Analizując masę powstających odpadów z grupy 04 w latach 2003 – 2006 przyjęto dalszy systematyczny spadek ilości tych odpadów	1 100,0	1 000,0	950,0
<i>Grupa 05 (odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla)</i>			
Na podstawie tendencji obserwowanych w kraju oraz w woj. lubuskim przyjęto systematyczny spadek ilości odpadów	7,5	7,0	6,0
<i>Grupa 06 (odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej)</i>			
Przyjęto kontynuację tendencji wzrostowych w ilości wytwarzanych odpadów	1 700,0	1 900,0	2 000,0
<i>Grupa 07 (odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej)</i>			
Przyjęto kontynuację tendencji wzrostowych w ilości wytwarzanych odpadów	9 000,0	10 000,0	11 000,0
<i>Grupa 08 (odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich)</i>			

Prognoza	Rok		
	2012	2016	2020
Biorąc pod uwagę tendencję wzrostową obserwowaną w kraju, przyjęto wzrost masy odpadów	2 500,0	3 000,0	3 500,0
<i>Grupa 09 (odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych)</i>			
Systematyczny rozwój fotografii cyfrowej powodował będzie spadek ilości odpadów.	10,0	9,5	9,0
<i>Grupa 10 (odpady z procesów termicznych)</i>			
Na podstawie obserwowanych tendencji przyjęto dalszy nieznaczny spadek masy odpadów	62 000,0	61 000,0	60 000,0
<i>Grupa 11 (odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych)</i>			
Biorąc pod uwagę prognozy opracowane na potrzeby krajowego planu gospodarki odpadami oraz masę wytwarzanych odpadów w woj. lubuskim, przyjęto dalszy wzrost masy wytwarzanych odpadów	800,0	820,0	830,0
<i>Grupa 12 (odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych)</i>			
Na podstawie obserwowanych tendencji przyjęto dalszy nieznaczny spadek masy odpadów	20 000,0	19 000,0	18 000,0
<i>Grupa 13 (oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)</i>			
Analizując masę wytwarzanych odpadów w latach 2003 – 2006 przyjęto dalszy nieznaczny wzrost masy odpadów	240,0	250,0	260,0
<i>Grupa 14 (odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)</i>			
Obserwując tendencje w województwie, przyjęto stabilizację wytwarzanych odpadów	8,0	8,2	8,3
<i>Grupa 15 (odpady opakowaniowe, sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach)</i>			
Z uwagi na postęp technologiczny, jaki dokonuje się w zakresie wytwarzania materiałów opakowaniowych i opakowań, polegający na znacznym obniżeniu ich masy, a także ze względu na konieczność przeprowadzania przez przedsiębiorców redukcji masy opakowań w systemach pakowania towarów nie przewiduje się znaczącego wzrostu masy odpadów opakowaniowych.	290 000,0	295 000,0	300 000,0
<i>Grupa 16 (odpady nieujęte w innych grupach)</i>			
Obserwowane tendencje w województwie oraz prognozy dla kraju wskazują na nieznaczny, systematyczny wzrost tej grupy odpadów	10 000,0	12 000,0	14 000,0
<i>Grupa 17 (odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)</i>			
Trwająca, stała tendencja wzrostu w budownictwie powodować będzie nadal systematyczny wzrost ilości wytwarzanych odpadów.	68 000,0	70 000,0	71 000,0
<i>Grupa 18 (odpady medyczne i weterynaryjne)</i>			
Biorąc pod uwagę zakładany w Polsce wzrost dostępności usług medycznych oraz starzenie się społeczeństwa, wzrastać będzie ilość odpadów	7 000,0	8 000,0	9 000,0

Prognoza	Rok		
	2012	2016	2020
<i>Grupa 19 (odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych)</i>			
Biorąc pod uwagę cele stawiane w Polityce Ekologicznej Państwa oraz w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 przyjęto systematyczny wzrost masy odpadów	40 000,0	45 000,0	50 000,0
Razem	960 365,5	988 994,7	1 017 563,3

Analizując ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych w grupach 01 – 19 szacuje się, że ich ilość będzie systematycznie spadać:

Rok 2012: 35 tys. Mg

Rok 2016: 32 tys. Mg

Rok 2020: 30 tys. Mg

3.4. Wybrane grupy odpadów

Analizę prognozy dla wybranych grup odpadów przeprowadzono stosując metodykę omówioną w rozdz. 3.3., a uzyskane wyniki podano w tabeli 3.4.-1.

Tab. 3.4.-1. Prognoza wytwarzania wybranych grup odpadów (Mg/rok)

Grupy odpadów			
Odpady zawierające PCB			
Opis prognozy	Dopuszcza się użytkowanie tych urządzeń nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2010 roku		
Oleje odpadowe -- patrz grupa 13 (rozdz. 3.3.)			
Zużyte baterie i akumulatory			
Opis prognozy	Zakłada się, że w związku z koniecznością wypełnienia ustawowych wymagań nastąpi znaczny wzrost efektywności zbierania i recyklingu szczególnie w odniesieniu do baterii i akumulatorów małogabarytowych. Szacuje się, że następnym latkach zauważalna będzie tendencja nieznacznie wzrostowa w zakresie wytwarzania zużytych baterii i akumulatorów.		
Rok	2012	2016	2020
Masa Mg	600,0	650,0	750,0
Odpady medyczne i weterynaryjne -- patrz grupa 18 (rozdz. 3.2.)			
Pojazdy wycofane z eksploatacji			
Opis prognozy	W miarę rozwoju gospodarki i wzrostu zamożności społeczeństwa liczba pojazdów, a więc także liczba wyeksploatowanych pojazdów będzie systematycznie wzrastać. Obserwowane będzie zjawisko wymiany starszych modeli pojazdów na nowsze, co również przyczyni się do wzrostu ilości tych odpadów.		
Rok	2012	2016	2020
Masa Mg	36 000,0	43 200,0	51 850,0
Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny			

Grupy odpadów			
Opis prognozy	Biorąc pod uwagę obserwowane w województwie i całym kraju tendencje, przyjmuje się wzrost ilości odpadów. Do obliczeń przyjęto metodykę, którą posłużono się w Kpgo 2010.		
Rok	2012	2016	2020
Masa Mg	4 111,0 (4,1 kg/mieszkańca)	4 289,0 (4,3 kg/mieszkańca)	4 454,0 (4,5 kg/mieszkańca)
Odpady zawierający azbest			
Opis prognozy	Przyjęto za „Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu woj. lubuskiego”		
Rok	2012	2016	2020
Masa Mg	9 100,0	6 300,0	6 300,0
Przeterminowane środki ochrony roślin			
Opis prognozy	Biorąc pod uwagę, że jak dotąd nie wykazywano ilości odpadów, prognoza obciążona byłaby zbyt dużym błędem.		
Odpady materiałów wybuchowych			
Opis prognozy	Biorąc pod uwagę, że jak dotąd nie wykazywano ilości odpadów, prognoza obciążona byłaby zbyt dużym błędem.		
Zużyte opony			
Opis prognozy	Ilość zużytych opon będzie stałe wzrastać, w tempie proporcjonalnym do wzrostu ilości pojazdów mechanicznych.		
Rok	2012	2016	2020
Masa Mg	1 080,00	1 300,00	1 560,00
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych i infrastruktury budownictwa – patrz grupa 17 (rozdz. 3.2.)			
Komunalne osady ściekowe			
Opis prognozy	Na ilość osadów wytwarzanych mają wpływ dwa zasadnicze czynniki: zmiany demograficzne, oraz realizacja inwestycji z zakresu budowy i rozbudowy sieci kanalizacyjnych oraz oczyszczania ścieków. Przewiduje się stały wzrost stopnia skanalizowania kraju. Przyjęto zachowanie obecnego trendu.		
Rok	2012	2016	2020
Masa Mg	25 000,0	30 000,0	35 000,0
Odpady opakowaniowe – patrz grupa 15 (rozdz. 3.2.)			

4. ZAŁOŻONE CELE GOSPODARKI ODPADAMI

4.1. Odpady komunalne

Biorąc pod uwagę konieczną zgodność planu wojewódzkiego z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010. w gospodarce odpadami komunalnymi dla województwie lubuskiego przyjęto następujące cele:

Cele główne:

1. Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB.
2. Zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska.
3. Gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne zakłady zagospodarowania odpadów.
4. Zwiększenie ilości zbieranych selektywnie odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.
5. Wylimitowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów.
6. Zmniejszenie ilości odpadów unieszkodliwianych przez składowanie.
7. Zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk odpadów niespełniających przepisów prawa.

Cele szczegółowe:

1. Objęcie zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych, w tym zbieraniem selektywnym 100% mieszkańców województwa do końca roku 2009.
2. Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie lubuskim w roku 1995 (118,6 tys. Mg), dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:
  - w 2010 r. nie więcej niż 75%,
  - w 2013 r. nie więcej niż 50%,
  - w 2020 r. nie więcej niż 35%.
3. Zmniejszenie masy składowanych odpadów do max. 85% ilości odpadów wytwarzanych w roku 2014.

4.2. Odpady z grup 01 - 19

Cele ogólne dla gospodarowania odpadami powstającymi w przemyśle (do realizacji przez podmioty gospodarcze):

3. W okresie od 2009 r. do 2010 r. przyjmuje się następujące cele:
  - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 72% w 2010 r.,
  - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 8% w 2010 r.
4. W okresie od 2011 r. do 2020 r. – następujące cele:
  - zwiększenie udziału odpadów poddawanych procesom odzysku do 75% w 2020 r.,
  - zwiększenie udziału odpadów unieszkodliwianych poza składowaniem do 10% w 2020 r.

Cele szczegółowe dla wybranych grup odpadów podano poniżej (zgodnie z Kpgo 2010, cele podano do roku 2018)

4.2.1. Odpady niebezpieczne

Odpady zawierające PCB

1. W okresie od 2009 do 2010 r. celem jest całkowite zniszczenie i wyeliminowanie PCB ze środowiska poprzez kontrolowane unieszkodliwianie PCB oraz dekontaminację lub unieszkodliwianie urządzeń zawierających PCB.
2. W okresie od 2011 r. należy dokonać likwidacji odpadów zawierających PCB o stężeniu poniżej 50 ppm.

Oleje odpadowe

1. Rozwój systemu zbierania olejów odpadowych z małych i średnich przedsiębiorstw i gospodarstw domowych
2. Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców o szkodliwości olejów, które usuwane są do środowiska.
3. W latach 2009 – 2018 utrzymanie poziomu odzysku na poziomie co najmniej 50%, a recyklingu rozumianego jako regeneracja na poziomie co najmniej 35%.

Zużyte baterie i akumulatory

1. Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytych baterii i akumulatorów ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich składowania.
2. W roku 2009 należy osiągnąć co najmniej poziomy odzysku i recyklingu wynikające z ustawy z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz. U. Nr 109, poz. 752) wskazane w tabeli 4.2.-1.

Tab. 4.2.-1. Poziomy odzysku i recyklingu zużytych baterii i akumulatorów przenośnych

L.p.	Rodzaj baterii lub akumulatorów, z których powstał odpad	Poziom (%)	
		Odzysk	Recykling
1.	Akumulatory kwasowo- ołowiowe	wszystkie zgłoszone	wszystkie zebrane
2.	Akumulatory niklowo-kadmowe (wielkogabarytowe)	60	60
3.	Akumulatory niklowo-kadmowe (małogabarytowe)	40	40
4.	Akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (wielkogabarytowe)	40	40
5.	Akumulatory niklowo- żelazowe oraz inne akumulatory elektryczne (małogabarytowe)	20	20
6.	Ogniwa i baterie galwaniczne oraz ich części z wyłączeniem części ogniw i baterii galwanicznych	20	20

W okresie od 2010 do 2018 r. stawia się następujące cele:

1. Osiągnięcie poziomów zbierania i wydajności recyklingu (zdefiniowanych i określonych w nowej dyrektywie 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 6 września 2006r. w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157/EWG (Dz. Urz. WE L 266 z 26.9.2006r. str. 1, z późn. zm.):

- minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości 25% do 2012 r. – zgodnie z art. 10 ust.2 lit. a,
- minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów przenośnych w wysokości 45% do 2016 r.– zgodnie z art. 10 ust.2 lit. b,
- minimalnego poziomu wydajności recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo-kwasowych, w tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2011 r.) – zgodnie z art. 12 ust.4,
- minimalnego poziomu wydajności recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (do 2011 r.) – zgodnie z art. 12 ust.4,
- minimalnego poziomu wydajności recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii i akumulatorów (do 2011 r.) – zgodnie z art. 12 ust.4.

Odpady medyczne i weterynaryjne

1. Upowszechnienie obowiązku prowadzenia ewidencji wytwarzanych odpadów w placówkach medycznych i weterynaryjnych, szczególnie o charakterze lekarskich praktyk indywidualnych
2. Upowszechnienie systemu zbierania przeterminowanych lekarstw z gospodarstw domowych na całym obszarze województwa.
3. W okresie od 2009 r. do 2020 r. celem będzie podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów medycznych i weterynaryjnych (w tym segregacji odpadów u źródła powstawania), co spowoduje zmniejszenie ilości odpadów innych niż niebezpieczne w strumieniu odpadów niebezpiecznych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

1. Pełna ewidencja danych dotyczących pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz eliminacja tzw. szarej strefy ich demontażu.
2. Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa celem nadrzędnym jest zapewnienie pełnej skuteczności działania systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz odzysku, w tym recyklingu, odpadów powstających z pojazdów wycofanych z eksploatacji.
3. W związku z powyższym wyznacza się następujące cele cząstkowe w okresie od 2009 r. do 2018 r.:
  - dla pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 r. osiągnięcie po 1 stycznia 2006 r. poziomów odzysku i recyklingu odpowiednio nie niższych niż 75 % i 70 % masy pojazdów przyjętych do stacji demontażu w skali roku,
  - dla pozostałych pojazdów osiągnięcie po 1 stycznia 2006 r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 85 % i 80 % masy pojazdów przyjętych w skali roku,
  - uzyskanie w okresie od 1 stycznia 2015 r. poziomów odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio co najmniej 95 % i 85 % masy pojazdów przyjętych w skali roku.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców i przedsiębiorców dotyczącej gospodarki użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz wymogów prawnych w tym zakresie.
- Pełna ewidencja danych dotyczących ilości zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
- Zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu odzysku i unieszkodliwiania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ukierunkowanego na całkowite wyeliminowanie ich ze składowania. W związku z powyższym wyznacza się następujące cele cząstkowe w okresie od 2009 r. do 2018 r.:
  1. Osiągnięcie od 1 stycznia 2009 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu w wysokości:
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci wielkogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego i automatów do wydawania:
      - poziomu odzysku w wysokości 80 % masy zużytego sprzętu,
      - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci sprzętu teleinformatycznego, telekomunikacyjnego i audiowizualnego:
      - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
      - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu w postaci małogabarytowych urządzeń gospodarstwa domowego; sprzętu oświetleniowego; narzędzi elektrycznych i elektronicznych z wyjątkiem wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawek, sprzętu rekreacyjnego i sportowego oraz przyrządów do nadzoru i kontroli:
      - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
      - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % masy zużytego sprzętu;
    - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp.
  2. Osiągnięcie od 1 stycznia 2009 r. poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4,1 kg/mieszkańca/rok (4 023,0 Mg w województwie).

Odpady zawierające azbest

1. W okresie od 2009 r. do 2020 r. zakłada się osiągnięcie celów określonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego” (2006):

Tab. 4.2.-2. Cele w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych (wg Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego, 2006)

Lp.	Okres	Cele
<i>Nadrzędny cel Programu: Usunięcie wyrobów azbestowych z terenu województwa lubuskiego i ich bezpieczne unieszkodliwienie</i>		
1.	Lata 2009-2012	Weryfikacja skali problemu obecności wyrobów zawierających azbest na obszarze województwa lubuskiego
		Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest
		Bezpieczne usunięcie ok. 35 % aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie odpadów azbestowych

Lp.	Okres	Cele
<i>Nadrzędny cel Programu: Usunięcie wyrobów azbestowych z terenu województwa lubuskiego i ich bezpieczne unieszkodliwienie</i>		
2.	Lata 2013-2022	Bezpieczne usunięcie ok. 75% aktualnej ilości wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwienie odpadów azbestowych
3.	Lata 2023-2032	Bezpieczne usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu województwa i unieszkodliwienie odpadów azbestowych

Przeterminowane środki ochrony roślin

1. W okresie do 2011 r. celem jest identyfikacja nierozpoznanych dotychczas miejsc magazynowania przeterminowanych środków ochrony roślin i ich likwidacja.

Odpady materiałów wybuchowych

1. W okresie od 2009 r. do 2014 r. celem nadrzędnym jest budowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska. Po roku 2014 cele zostaną określone zgodnie z kolejnym Krajowym planem gospodarki odpadami 2010.

4.2.2. Odpady pozostałe

Zużyte opony

W okresie od 2009 r. do 2018 r. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon zgodnie z tabelą 4.2.-3.

Tab. 4.2.-3. Roczne poziomy odzysku i recyklingu zużytych opon do roku 2018

L.p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010 r.		2018 r.	
		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
1.	Opony	85	15	100	20

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

1. W okresie od 2009 r. do 2018 r. celem nadrzędnym jest rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontów, budowy i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, aby osiągnąć następujące poziomy odzysku: 50% w 2010 r. oraz 80% w 2018 r.

Komunalne osady ściekowe

W perspektywie do 2020 r. podstawowe cele w gospodarce komunalnymi osadami ściekowymi są następujące:

1. Całkowite ograniczenie składowania osadów ściekowych.
2. Zwiększenie ilości komunalnych osadów ściekowych przetwarzanych przed wprowadzeniem do środowiska oraz osadów przekształcanych metodami termicznymi.
3. Maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego.

Odpady opakowaniowe

W gospodarce odpadami opakowaniowymi w okresie od 2009 r. do 2018 r. przyjęto jako cel nadrzędny rozbudowę systemu, aby osiągnąć cele określone w tabeli 4.2.-4.

Tab. 4.2.-4. Roczne poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych do roku 2018

L.p.	Rodzaj produktu, z którego powstał odpad	2010 r.		2018 r.	
		% poziomu		% poziomu	
		odzysku	recyklingu	odzysku	recyklingu
1.	Opakowania (ogółem)	60	min. 38	60	55-80
2.	Opakowania z tworzyw sztucznych	-	min. 18	-	min. 22,5
3.	Opakowania z aluminium	-	min. 45	-	min. 50
4.	Opakowania ze stali	-	min. 35	-	min. 50
5.	Opakowania z papieru i tektury	-	min. 54	-	min. 60
6.	Opakowania ze szkła	-	min. 49	-	min. 60
7.	Opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	-	-	-	-
8.	Opakowania z drewna	-	min. 15	-	min. 15

5. KIERUNKI DZIAŁAŃ I SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI

5.1. Odpady komunalne

5.1.1. Działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko

1. Intensyfikacja działań edukacyjno - informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami.
2. Promowanie wykorzystywania produktów wytwarzanych z materiałów odpadowych poprzez odpowiednie działania promocyjne i edukacyjne oraz zamówienia publiczne.
3. Eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa.
4. Uwzględnianie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych.

5.1.2. Działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie gospodarowania odpadami

1. Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
2. Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami.
3. Kontrolowanie przez gminy stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
4. Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania.
5. Kontrolowanie przez odpowiednie organy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
6. Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami.
7. Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne.
8. Wydawanie pozwoleń wyłącznie na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona analizą koszty - korzyści.
9. Monitorowanie wskazanych w WPGO wskaźników wytwarzania odpadów.

5.1.3. Zbieranie, transport, odzysk i unieszkodliwianie odpadów

1. Tworzenie systemów gospodarowania odpadami uwzględniającego wszystkie niezbędne elementy gospodarki oraz dostosowanych do warunków lokalnych.
2. Zgodnie z Kpgo 2010, prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych tak, aby możliwe było wydzielenie następujących frakcji odpadów:
  - odpady z pielęgnacji ogrodów i parków (tzw. odpady zielone),
  - papier i tektura (w tym opakowania, gazety, czasopisma, itd.),
  - odpady opakowaniowe ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe,
  - tworzywa sztuczne,
  - metale,
  - zużyte baterie i akumulatory,
  - zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,

- przeterminowane leki,
- chemikalia (farby, rozpuszczalniki, oleje odpadowe, itd.),
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- odpady budowlane remontowe.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

3. Sposób zbierania odpadów odpowiedni dla przyjętych w zakładach zagospodarowania odpadów technologii przekształcania odpadów, do których odpady te będą kierowane.
4. Transport selektywnie zebranych odpadów w sposób zapobiegający ich zmieszaniu.
5. Gospodarka odpadami w województwie oparta o wskazane w WPGO zakłady zagospodarowania odpadów (ZZO). Oznacza to, że odpady wytwarzane w gminach województwa lubuskiego powinny być kierowane tylko i wyłącznie do zakładów wskazanych w tabeli 5.1.-1. Zgodnie z Kpgo 2010, zakłady te powinny obsługiwać obszar zamieszkały przez co najmniej 150 tys. mieszkańców. Uzupełnieniem systemu opartego o ZZO obsługujących powyżej 150 tys. mieszkańców będą wybudowane dwa zakłady wyposażone (wg stanu na dzień 31.05.2009 r.):
  - w linię do segregacji odpadów z selektywnego zbierania w Kielcu (gm. Nowa Sól),
  - w linię do segregacji odpadów z selektywnego zbierania, odpadów zmieszanych oraz do produkcji paliwa w Dąbrowce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek).

Zakłady te aby mogły pełnić funkcje zakładów zagospodarowania odpadów muszą być jednak rozbudowane zgodnie z pkt. 7 (patrz niżej).

W związku z prowadzonymi działaniami, w obszarze tym bierze się pod uwagę również budowę instalacji przy składowiskach w Jeziorach i Stypulowie. Aby instalacje te mogły funkcjonować muszą one spełniać wymagania podane w pkt. 7.

6. Odpady do zagospodarowania powinny być kierowane z terenu gminy tylko i wyłącznie do obiektów zapewniających co najmniej zakres usług podany w pkt. 7.
7. Zgodnie z Kpgo 2010, ZZO winny zapewniać co najmniej następujący zakres usług:
  - mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
  - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
  - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,
  - sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
  - demontaż odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
  - przetwarzanie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).
8. Istniejące oraz planowane do budowy zakłady zagospodarowania odpadów w uzasadnionych przypadkach składać się mogą z kilku obiektów rozmieszczonych w poszczególnych miejscowościach obsługiwanego regionu, w tym stacji przeładunkowych. Stacje te obok urządzeń do przeładunku odpadów mogą być również wyposażone w inne elementy gospodarowania odpadami, takie jak np. urządzenia do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, kompostownie, magazyny na surowce, odpady niebezpieczne itp.
9. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych, w oparciu o:
  - sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych,
  - placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane leki, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
  - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
  - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących ich selektywne zbieranie przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.
10. Składowiska spełniające wszystkie wymogi prawa mogą funkcjonować do czasu ich wypełnienia lub obowiązywania odpowiednich zezwoleń.

11. Budowane i/lub rozbudowywane będą jedynie składowiska, które są elementem zakładu zagospodarowania odpadów. Zgodnie z art. 52 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia o odpadach (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251, z późn. zm.), organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów odmawia wydania pozwolenia na budowę składowiska odpadów, jeżeli budowa składowiska odpadów nie jest określona w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.
12. Wykorzystanie technologii pozwalających na wykorzystanie właściwości materiałowych odpadów, nawozowych oraz energii zawartej w odpadach.
13. Stosowanie w ZZO technologii oraz wyposażenia gwarantującego realizację zakładanych dla województwa lubuskiego celów w zakresie gospodarowania odpadami.
14. Stosowanie technologii spełniających kryteria BAT.

5.1.4. System gospodarowania odpadami komunalnymi w województwie lubuskim

W Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego przyjętym Uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XI/78/2003 w dnia 15.X.2003 r. zaplanowano budowę:

- ZZO w Marszowie dla Łużyckiego Związku Gmin obejmującego swoim zasięgiem działania gminy z powiatu żarskiego i żagańskiego.
- ZZO Nowe Kurowo (dla gminy Stare Kurowo oraz pozostałych gmin powiatu strzelecko – drezdeneckiego).

Zakłady te jednak jak dotąd nie powstały.

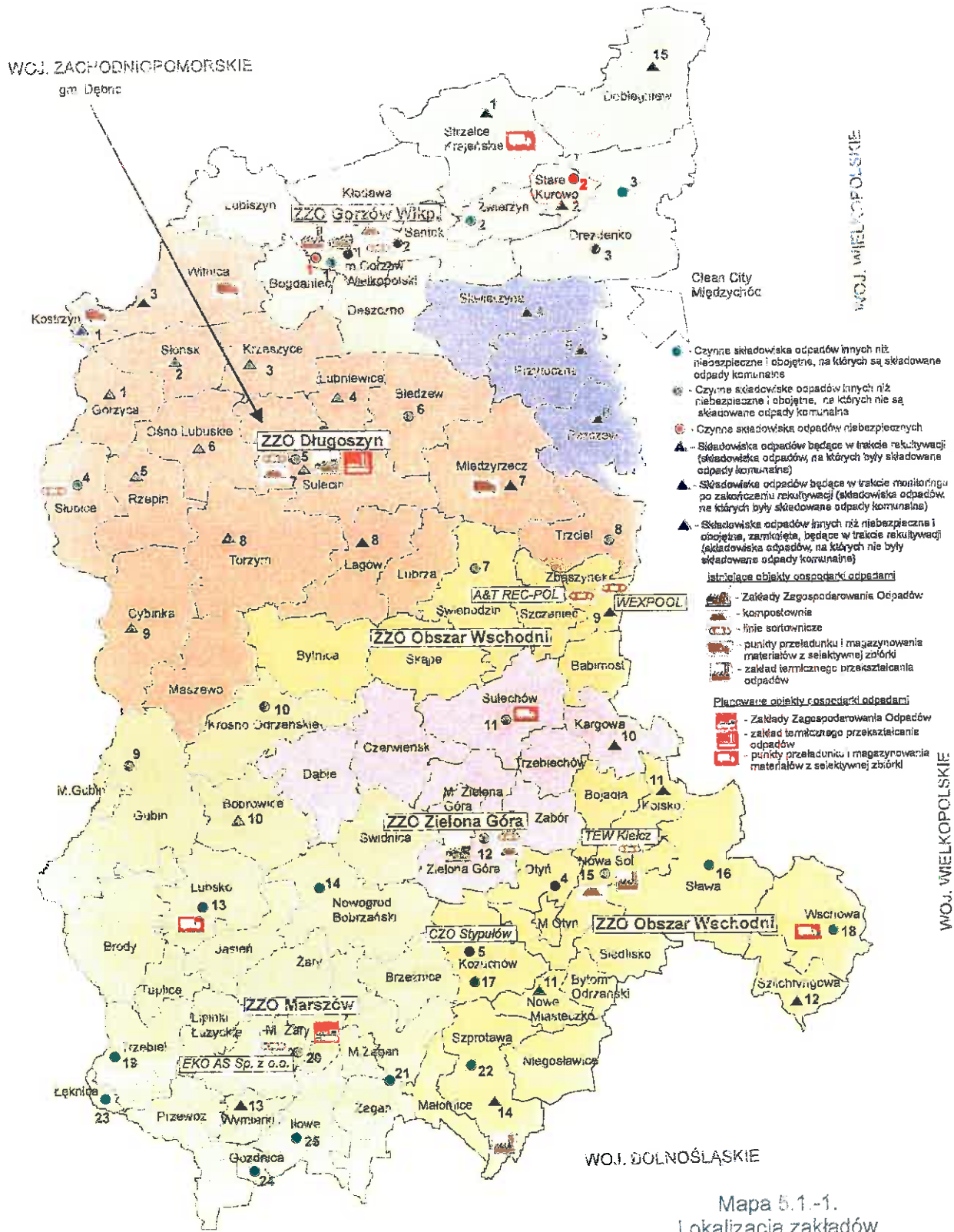
Wg Kpgo 2010 w gospodarowaniu odpadami najważniejszym elementem systemu jest stworzenie Zakładów Zagospodarowania Odpadów, które to będą w racjonalny i prawidłowy sposób zarządzać gospodarką odpadami w województwie. W związku z tym, na etapie projektowania planu dla województwa konsultowano z gminami ich przynależność do obszarów obsługiwanych przez wskazane ZZO. Gminy wyraziły zgodę w formie deklaracji na objęcie jej systemem gospodarowania odpadami w ramach wskazanego zakładu. Większość gmin objęta została systemem gospodarowania odpadami w województwie, natomiast odpady komunalne z gminy: Skwierzyna, Przytoczna, Pszczew kierowane będą do ZZO Clean City w Międzychodzie (województwo wielkopolskie), co zostało uwzględnione w Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego (Uchwała Sejmiku Województwa Wielkopolskiego nr XXII/284/08 z dnia 31 marca 2008 r.).

Biorąc pod uwagę funkcjonujące w województwie obiekty oraz podjęte działania w celu rozbudowy istniejącej infrastruktury wskazuje się jako niezbędne (Mapa 5.1.-1, tab. 5.1.-1.):

1. Rozbudowę istniejących zakładów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze, tak aby zrealizować postawione w WPGO cele.
2. Zgodnie z zapisami Kpgo 2010, wg których podstawą systemu gospodarki odpadami powinny stać się ZZO o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców, wskazuje się jako niezbędne utworzenie wspólnego systemu gospodarowania odpadami dla zakładu zagospodarowania odpadów w Długoszynie (CZG – 12) i gminy miejsko – wiejskiej Słubice. W systemie tym, zarówno instalacje znajdujące się w Długoszynie, jak i sortowania oraz składowisko odpadów w Słubicach, będąc elementem ZZO Długoszyn, będą rozbudowywane i modernizowane tak aby zapewnić realizację postawionych dla tego obszaru celów.
3. Rozbudowę do roku 2012 istniejących instalacji w Dąbrówce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek) i Kielczu (gm. Nowa Sól), które obsługiwać będą gminy wchodzące w skład obszaru ZZO Obszar Wschodni o instalacje zapewniające co najmniej następujący zakres usług (działalności):
  - mechaniczno – biologiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
  - składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
  - kompostowanie odpadów z pielęgnacji terenów zielonych,

4. Budowę ZZO Marszów obejmującego swoim zasięgiem południowo – zachodnią część województwa. Zgodnie z zapisami Uchwały nr XLIV/320/2006 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 26.06.2006 r. w sprawie zmiany Programu Ochrony Środowiska wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Lubuskiego na lata 2003 – 2010, do czasu uruchomienia ZZO Marszów dopuszcza się niezbędną rozbudowę w celu zwiększenia pojemności istniejących składowisk komunalnych:
  - w Chrobrowie, gm. Żagań,
  - w Czyżówku, gm. Howa.
5. Budowę instalacji termicznego zagospodarowania odpadów. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu inicjatywę budowy tego typu instalacji zgłosiło CZG – 12 (w Długoszynie). Wg Kpgo 2010 metoda termicznego przekształcania odpadów preferowana jest dla aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców.
6. Do czasu wybudowania ZZO Marszów, ZZO Obszar Wschodni oraz do czasu niezbędnej rozbudowy zakładów w Gorzowie oraz Zielonej Górze, odpady kierowane będą do zagospodarowania wg zasad aktualnie obowiązujących, przy założeniu dążenia do realizacji postawionych w WPGO celów. Po wybudowaniu i rozbudowie wskazanych obiektów, w zezwoleniach na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wskazywane będą powyższe zakłady jako jedyne miejsca odzysku i unieszkodliwiania odpadów z terenu województwa lubuskiego.

- Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne
  - Czynne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których nie są składowane odpady komunalne
  - Czynne składowiska odpadów niebezpiecznych
  - ▲ Składowiska odpadów będące w trakcie rekultywacji (składowiska odpadów, na których były składowane odpady komunalne)
  - ▲ Składowiska odpadów będące w trakcie monitoringu po zakończeniu rekultywacji (składowiska odpadów, na których były składowane odpady komunalne)
  - ▲ Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zamknięte, będące w trakcie rekultywacji (składowiska odpadów, na których nie były składowane odpady komunalne)
- Istniejące obiekty gospodarki odpadami**
- ☑ Zakłady Zagospodarowania Odpadów
    - ☐ - kompostownia
    - ☐ - linie sortownicze
    - ☐ - punkty przeładunku i magazynowania materiałów z selektywnej zbiórki
    - ☐ - zakład termicznego przekształcania odpadów
- Planowane obiekty gospodarki odpadami**
- ☑ Zakłady Zagospodarowania Odpadów
    - ☐ - zakład termicznego przekształcania odpadów
    - ☐ - punkty przeładunku i magazynowania materiałów z selektywnej zbiórki

Tab. 5.1.-1. Obszary objęte obsługą przez poszczególne zakłady zagospodarowania odpadów

Gmina	Nazwa ZZO	Typ gminy
Babimost	ZZO Obszar Wschodni	MW
Bledzew	ZZO Długoszyn	W
Bobrowice	ZZO Marszów	W
Bogdaniec	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Bojadła	ZZO Obszar Wschodni	W
Brody	ZZO Marszów	W
Brzeźnica	ZZO Marszów	W
Bytnica	ZZO Obszar Wschodni	W
Bytom Odrzański	ZZO Obszar Wschodni	MW
Cybinka	ZZO Długoszyn	MW
Czerwieńsk	ZZO Zielona Góra	MW
Dąbie	ZZO Zielona Góra	W
Deszczno	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Dobiegniew	ZZO Gorzów Wlkp.	MW
Drezdenko	ZZO Gorzów Wlkp.	MW
Gozdnica	ZZO Marszów	M
Górzycza	ZZO Długoszyn	W
Gubin	ZZO Marszów	M
Gubin	ZZO Marszów	W
Iłowa	ZZO Marszów	MW
Jasień	ZZO Marszów	MW
Kargowa	ZZO Zielona Góra	MW
Kłodawa	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Kolsko	ZZO Obszar Wschodni	W
Kostrzyn nad Odrą	ZZO Długoszyn	M
Koźuchów	ZZO Obszar Wschodni	MW
Krosno Odrzańskie	ZZO Marszów	MW
Krzeszyce	ZZO Długoszyn	W
Lipinki Łużyckie	ZZO Marszów	W
Lubiszyn	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Lubniewice	ZZO Długoszyn	MW
Lubrza	ZZO Długoszyn	W
Lubsko	ZZO Marszów	MW
Łagów	ZZO Długoszyn	W
Łęknica	ZZO Marszów	M
M. Gorzów Wielkopolski	ZZO Gorzów Wlkp.	M
M. Zielona Góra	ZZO Zielona Góra	M
Małomice	ZZO Obszar Wschodni	MW
Maszewo	ZZO Długoszyn	W
Międzyrzecz	ZZO Długoszyn	MW
Niegostawice	ZZO Obszar Wschodni	W
Nowa Sól	ZZO Obszar Wschodni	M
Nowa Sól	ZZO Obszar Wschodni	W
Nowe Miasteczko	ZZO Obszar Wschodni	MW
Nowogród Bobrzański	ZZO Marszów	MW
Ośno Lubuskie	ZZO Długoszyn	MW
Otyń	ZZO Obszar Wschodni	W
Przewóz	ZZO Marszów	W

Gmina	Nazwa ZZO	Typ gminy
Przytoczna	Clean City	W
Pszczew	Clean City	W
Rzepin	ZZO Długoszyn	MW
Santok	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Siedlisko	ZZO Obszar Wschodni	W
Skąpe	ZZO Obszar Wschodni	W
Skwierzyna	Clean City	MW
Sława	ZZO Obszar Wschodni	MW
Słońsk	ZZO Długoszyn	W
Słubice	ZZO Długoszyn	MW
Stare Kurowo	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Strzelce Krajeńskie	ZZO Gorzów Wlkp.	MW
Sulechów	ZZO Zielona Góra	MW
Sulęcín	ZZO Długoszyn	MW
Szczaniec	ZZO Obszar Wschodni	W
Szlichtyngowa	ZZO Obszar Wschodni	MW
Szprotawa	ZZO Obszar Wschodni	MW
Świdnica	ZZO Zielona Góra	W
Świebodzin	ZZO Obszar Wschodni	MW
Torzym	ZZO Długoszyn	MW
Trzciel	ZZO Długoszyn	MW
Trzebiechów	ZZO Zielona Góra	W
Trzebiel	ZZO Marszów	W
Tuplice	ZZO Marszów	W
Witnica	ZZO Długoszyn	MW
Wschowa	ZZO Obszar Wschodni	MW
Wymiarki	ZZO Marszów	W
Zabór	ZZO Zielona Góra	W
Zbąszynek	ZZO Obszar Wschodni	MW
Zielona Góra	ZZO Zielona Góra	W
Zwierzyn	ZZO Gorzów Wlkp.	W
Żagań	ZZO Marszów	M
Żagań	ZZO Marszów	W
Żary	ZZO Marszów	M
Żary	ZZO Marszów	W

¹Typ gminy: M – gmina miejska, W – gmina wiejska, MW – gmina miejsko - wiejska

5.1.5. Bilans odpadów dla zakładów zagospodarowania odpadów

W tabeli 5.1.-2 i 5.1.-3. podano prognozowaną ilość mieszkańców objętych obsługą przez poszczególne ZZO oraz szacowaną masę odpadów powstających na tych obszarach.

Wyliczenia te posłużyły następnie do określenia niezbędnych mocy przerobowych poszczególnych instalacji oraz zapotrzebowania na składowiska.

W ramach przeprowadzonych dla danego ZZO prac projektowych, podane w poniższych tabelach wielkości należy zweryfikować.

Tab. 5.1.-2. Liczba mieszkańców objętych gospodarowaniem odpadami w ramach planowanych zakładów zagospodarowania odpadów (tys.)

ZZO	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Mieszkańcy objęci zagospodarowaniem odpadów w ramach obiektów zlokalizowanych w województwie lubuskim												
ZZO Obszar Wschodni	217,4	217,2	217,1	216,9	216,8	216,6	216,4	216,2	216,0	215,7	215,3	214,9
ZZO Długoszyń	159,9	159,8	159,7	159,6	159,5	159,4	159,2	159,1	158,9	158,7	158,4	158,2
ZZO Gorzów Wlkp.	209,2	208,9	208,7	208,4	208,1	207,7	207,3	206,9	206,5	206	205,4	204,8
ZZO Marszów	209,8	209,6	209,4	209,2	209,1	208,8	208,5	208,3	208,0	207,6	207,2	206,8
ZZO Zielona Góra	186,8	186,5	186,2	186,0	185,5	185,1	184,7	184,3	183,8	183,3	182,7	182,7
Razem	983,1	982,0	981,1	980,1	979,0	977,7	976,2	974,8	973,2	971,3	969,0	967,4
Mieszkańcy objęci zagospodarowaniem odpadów w ramach obiektów zlokalizowanych poza województwem lubuskim												
ZZO Clean City, województwo wielkopolskie	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6	22,6
Razem	1 005,7	1 004,6	1 003,7	1 002,8	1 001,7	1 000,3	998,8	997,4	995,8	993,9	991,6	989,9

Tab. 5.1.-3. Szacunkowa masa wytworzonych odpadów komunalnych na obszarach objętych obsługą przez zakłady zagospodarowania odpadów (tys. Mg)

ZZO	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Odpady kierowane do zagospodarowania do obiektów w województwie lubuskim												
ZZO Długoszyń	55,1	55,6	56,0	56,5	57,0	57,4	57,9	58,3	58,8	59,2	59,6	60,0
ZZO Gorzów Wlkp.	97,9	98,7	99,4	100,2	101,0	101,7	102,4	103,1	103,8	104,5	105,1	105,7
ZZO Marszów	75,0	75,6	76,2	76,9	77,5	78,1	78,7	79,3	79,8	80,4	81,0	81,5
ZZO Zielona Góra	91,0	91,7	92,4	93,1	93,8	94,4	95,1	95,7	96,3	96,9	97,5	98,4
ZZO Obszar Wschodni	75,3	76,0	76,6	77,2	77,9	78,5	79,1	79,7	80,3	80,9	81,5	82,1
Razem	394,4	397,5	400,7	403,9	407,1	410,1	413,2	416,2	419,1	421,9	424,7	427,7
Odpady kierowane do zagospodarowania do obiektów poza województwem lubuskim												
ZZO Clean City, województwo wielkopolskie	7,1	7,2	7,3	7,3	7,4	7,4	7,5	7,6	7,6	7,7	7,8	7,8
Razem odpady wytworzone w woj. lubuskim	401,5	404,7	408,0	411,2	414,5	417,6	420,7	423,8	426,7	429,7	432,4	435,5

Tab. 5.1.-4. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	68,9	69,5	70,1	70,7	71,3	71,9	72,4	73,0	73,5	74,1	74,6	75,1
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20,6	20,8	21,0	21,1	21,3	21,5	21,6	21,8	21,9	22,1	22,2	22,3
- odpady zielone	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9
- papier i tektura	12,4	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9	13,0	13,1	13,2	13,3	13,3	13,4
- opakowania wielomateriałowe	2,6	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8
- tworzywa sztuczne	9,3	9,4	9,5	9,5	9,6	9,7	9,8	9,8	9,9	10,0	10,0	10,1
- szkło	5,5	5,6	5,6	5,7	5,7	5,7	5,8	5,8	5,9	5,9	6,0	6,0
- metal	3,4	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,8
- odzież, tekstylia	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
- drewno	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
- odpady niebezpieczne	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	11,3	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8	12,0	12,1	12,2	12,3	12,4	12,5
2. Odpady z ogrodów i parków	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1
3. Odpady z targowisk	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
5. Odpady wielkogabarytowe	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
Razem	75,3	76,0	76,6	77,2	77,9	78,5	79,1	79,7	80,3	80,9	81,5	82,1

Tab. 5.1.-5. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanych przez ZZO Długoszyń (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	50,4	50,9	51,3	51,7	52,1	52,6	53,0	53,4	53,8	54,2	54,6	54,8
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
- odpady zielone	9,0	9,1	9,2	9,3	9,3	9,4	9,5	9,5	9,6	9,7	9,7	9,8
- papier i tektura	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
- opakowania wielomateriałowe	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3	7,3	7,4
- tworzywa sztuczne	4,0	4,1	4,1	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4
- szkło	2,5	2,5	2,6	2,6	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
- metal	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
- odzież, tekstylia	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
- drewno	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
- odpady niebezpieczne	8,3	8,4	8,5	8,6	8,7	8,7	8,8	8,9	9,0	9,1	9,2	9,2
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Odpady z ogrodów i parków	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Odpady z targowisk	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3
5. Odpady wielkogabarytowe	55,1	55,6	56,0	56,5	57,0	57,4	57,9	58,3	58,8	59,2	59,6	60,0
Razem												

Tab. 5.1.-6. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanych przez ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	90,4	91,1	91,8	92,5	93,2	93,8	94,5	95,2	95,8	96,4	97,0	97,6
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	28,9	29,1	29,3	29,5	29,8	30,0	30,2	30,4	30,5	30,7	30,9	31,1
- odpady zielone	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
- papier i tektura	17,2	17,3	17,4	17,5	17,7	17,8	17,9	18,0	18,1	18,3	18,4	18,5
- opakowania wielomateriałowe	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,8
- tworzywa sztuczne	12,4	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9	13,0	13,1	13,2	13,2	13,3	13,4
- szkło	7,2	7,3	7,3	7,4	7,5	7,5	7,6	7,6	7,7	7,7	7,8	7,8
- metal	4,5	4,6	4,6	4,6	4,7	4,7	4,7	4,8	4,8	4,8	4,8	4,9
- odzież, tekstylia	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
- drewno	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
- odpady niebezpieczne	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	11,9	12,0	12,1	12,2	12,3	12,4	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9	13,0
2. Odpady z ogrodów i parków	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1
3. Odpady z targowisk	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3
5. Odpady wielkogabarytowe	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,2
Razem	97,9	98,7	99,4	100,2	101,0	101,7	102,4	103,1	103,8	104,5	105,1	105,7

Tab. 5.1.-7. Prognoza wytwarzania odpadów komunalnych na obszarze obsługiwany przez ZZO Marszów (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	68,7	69,2	69,8	70,4	70,9	71,5	72,0	72,6	73,1	73,6	74,1	74,6
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20,9	21,1	21,2	21,4	21,6	21,7	21,9	22,0	22,2	22,3	22,5	22,6
- odpady zielone	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
- papier i tektura	12,5	12,6	12,7	12,8	12,9	13,0	13,1	13,2	13,3	13,4	13,5	13,5
- opakowania wielomateriałowe	2,6	2,6	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8
- tworzywa sztuczne	9,3	9,4	9,5	9,5	9,6	9,7	9,8	9,8	9,9	10,0	10,0	10,1
- szkło	5,5	5,5	5,6	5,6	5,7	5,7	5,8	5,8	5,8	5,9	5,9	6,0
- metal	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,7
- odzież, tekstylia	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
- drewno	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
- odpady niebezpieczne	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	10,7	10,8	10,9	11,0	11,1	11,2	11,3	11,4	11,5	11,6	11,7	11,8
2. Odpady z ogrodów i parków	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
3. Odpady z targowisk	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
5. Odpady wielkogabarytowe	2,8	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1	3,1
Razem	75,0	75,6	76,2	76,9	77,5	78,1	78,7	79,3	79,8	80,4	81,0	81,5

Tab. 5.1.-8. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych na obszarze obsługiwanym przez ZZO Zielona Góra (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	84,0	84,7	85,3	86,0	86,6	87,2	87,8	88,4	88,9	89,5	90,0	90,8
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	27,3	27,5	27,7	27,9	28,1	28,2	28,4	28,6	28,8	29,0	29,1	29,4
- odpady zielone	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
- papier i tektura	16,2	16,3	16,4	16,5	16,6	16,7	16,9	17,0	17,1	17,2	17,3	17,4
- opakowania wielomateriałowe	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5	3,5
- tworzywa sztuczne	11,6	11,7	11,8	11,9	11,9	12,0	12,1	12,2	12,3	12,3	12,4	12,5
- szkło	6,7	6,8	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1	7,2	7,2	7,3
- metal	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4	4,4	4,5	4,5	4,5
- odzież, tekstylia	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
- drewno	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4
- odpady niebezpieczne	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	10,5	10,5	10,6	10,7	10,8	10,9	11,0	11,1	11,2	11,3	11,3	11,4
2. Odpady z ogrodów i parków	1,7	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9
3. Odpady z targowisk	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,2
5. Odpady wielkogabarytowe	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,8	2,8	2,9	2,9
Razem	91,0	91,7	92,4	93,1	93,8	94,4	95,1	95,7	96,3	96,9	97,5	98,4

Tab. 5.1.-9. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych w gminach kierowanych do ZUO Clean City, województwo wielkopolskie (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	6,5	6,6	6,6	6,7	6,8	6,8	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1	7,1
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	1,8	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0
- odpady zielone	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
- papier i tektura	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
- opakowania wielomateriałowe	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
- tworzywa sztuczne	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
- szkło	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
- metal	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
- odzież, tekstylia	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- drewno	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
- odpady niebezpieczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	1,2	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4
2. Odpady z ogrodów i parków	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3. Odpady z targowisk	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5. Odpady wielkogabarytowe	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	7,1	7,2	7,3	7,3	7,4	7,5	7,5	7,6	7,6	7,7	7,8	7,8

Tab. 5.1.-10. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanych przez ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	35,8	36,1	36,4	36,7	37,0	37,3	37,5	37,8	38,1	38,3	38,6	38,8
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	37,6	37,9	38,2	38,5	38,8	39,1	39,4	39,7	40,0	40,3	40,5	40,8

Tab. 5.1.-11. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanych przez ZZO Długoszyń (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	26,1	26,3	26,6	26,8	27,0	27,2	27,4	27,6	27,8	28,0	28,1	28,3
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Razem	27,5	27,7	27,9	28,1	28,4	28,6	28,8	29,0	29,2	29,4	29,6	29,8

Tab. 5.1.-12. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwanych przez ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	49,5	49,9	50,2	50,6	51,0	51,3	51,7	52,0	52,3	52,7	53,0	53,3
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	51,3	51,7	52,1	52,5	52,9	53,2	53,6	54,0	54,3	54,6	54,9	55,3

Tab. 5.1.-13. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwany przez ZZO Marszów (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	36,2	36,5	36,7	37,0	37,3	37,6	37,9	38,1	38,4	38,6	38,9	39,1
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	37,9	38,2	38,5	38,8	39,1	39,4	39,7	40,0	40,3	40,5	40,8	41,1

Tab. 5.1.-14. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji na obszarze obsługiwany przez ZZO Zielona Góra (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	46,6	46,9	47,2	47,6	47,9	48,3	48,6	48,9	49,2	49,5	49,8	50,2
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	48,2	48,6	48,9	49,3	49,6	50,0	50,3	50,6	51,0	51,3	51,6	52,0

Tab. 5.1.-15. Prognoza wytworzenia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w gminach kierowanych do ZZO Clean City, województwo wielkopolskie (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Razem	3,33	3,43	3,53	3,53	3,53	3,63	3,63	3,63	3,63	3,73	3,73	3,73

Tab. 5.1.-16. Bilans odpadów ulegających biodegradacji na obszarach objętych obsługą przez zakłady zagospodarowania odpadów (tys. Mg)

ZZO	Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady kierowane do zagospodarowania do obiektów w województwie lubuskim					
ZZO Obszar Wschodni	Odpady wytworzone	24,4	37,9	38,8	40,8
	Dopuszczalne składowanie	-	18,3	12,2	8,5
	Wymagane przetworzenie ¹	-	19,7	26,7	32,3
ZZO Długoszyn	Odpady wytworzone	17,4	27,7	28,4	29,8
	Dopuszczalne składowanie	-	13,1	8,7	6,1
	Wymagane przetworzenie ¹	-	14,6	19,6	23,7
ZZO Gorzów Wlkp.	Odpady wytworzone	25,8	51,7	52,9	55,3
	Dopuszczalne składowanie	-	19,4	12,9	9,0
	Wymagane przetworzenie ¹	-	32,3	39,9	46,2
ZZO Marszów	Odpady wytworzone	26,6	38,2	39,1	41,1
	Dopuszczalne składowanie	-	20,0	13,3	9,3
	Wymagane przetworzenie ¹	-	18,3	25,8	31,7
ZZO Zielona Góra	Odpady wytworzone	24,2	48,6	49,6	52,0
	Dopuszczalne składowanie	-	18,1	12,1	8,5
	Wymagane przetworzenie ¹	-	30,4	37,5	43,6
Razem	Odpady wytworzone	118,5	204,1	208,8	218,9
	Dopuszczalne składowanie	-	88,9	59,2	41,5
	Wymagane przetworzenie	-	115,3	149,6	171,4
Odpady kierowane do zagospodarowania do obiektów poza województwem lubuskim					
ZUC Clean City, woj. wielkopolskie	Odpady wytworzone	2,2	3,4	3,5	3,7
	Dopuszczalne składowanie	-	1,7	1,1	0,8
	Wymagane przetworzenie ¹	-	1,8	2,4	2,9

¹ - w tym zagospodarowanie papieru i kartonu

5.1.6. Plan redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów

Założone cele

Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie. W stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie lubuskim w roku 1995, zgodnie z zapisami Krajowego planu gospodarki odpadami 2010 dopuszcza się do składowania następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:

- w 2010 r. nie więcej niż 75%,
- w 2013 r. nie więcej niż 50%,
- w 2020 r. nie więcej niż 35%.

Zgodnie z bilansami przedstawionymi w tabeli 5.1.-16. należy poddać przetworzeniu metodami innymi niż składowanie następujące ilości odpadów ulegających biodegradacji:

- w 2010 r. co najmniej 115,3 tys. Mg,
- w 2013 r. co najmniej 149,6 tys. Mg,
- w 2020 r. co najmniej 177,4 tys. Mg.

System gospodarki odpadami

1. Wdrażanie systemu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji wymaga podjęcia kompleksowych działań informacyjno – edukacyjnych w tym zakresie.
2. Powstające w gospodarstwach domowych odpady ulegające biodegradacji powinny być w pierwszej kolejności wykorzystywane przez mieszkańców we własnym zakresie np. poprzez kompostowanie w przydomowych kompostownikach w zabudowie jednorodzinnej i terenach wiejskich.
3. Odpady ulegające biodegradacji powinny być zbierane w sposób selektywny, co pozwala na pozyskanie surowca o odpowiedniej czystości. Wprowadzenie zbierania selektywnego musi być jednak poprzedzone odpowiednimi działaniami edukacyjnymi.
4. Odpady z pielęgnacji terenów zielonych oraz odpady ulegające biodegradacji targowisk powinny być zbierane w sposób selektywny i kierowane do kompostowni odpadów, gdzie przetworzone zostaną na kompost. Odpady te, wraz z innymi odpadami ulegającymi biodegradacji mogą być również poddane procesowi fermentacji, celem uzyskania biogazu.
5. Sukcesywnie należy dążyć do zbierania selektywnego tzw. odpadów kuchennych. Odpady te w przypadku uzyskania odpowiedniego stopnia czystości będą wykorzystywane do produkcji kompostu. W przypadku nieodpowiedniej czystości powinny być one przekształcone na biogaz w procesach fermentacji.
6. Odpady zmieszane o wysokiej zawartości odpadów ulegających biodegradacji, powinny zostać poddane biologicznym lub termicznym procesom przekształcania. Preferowane będą metody pozwalające na pozyskanie energii z tych odpadów.
7. Odpady ulegające biodegradacji typu komunalnego mogą być wspólnie zagospodarowywane z odpadami ulegającymi biodegradacji z przemysłu oraz z rolnictwa.

W związku z tym, że obecne moce przerobowe instalacji przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji znajdujące się w województwie wynoszą jedynie 40,04 tys. Mg, do roku 2020, należy je rozbudować, zgodnie z harmonogramem podanym w rozdz. 5.1.9.

5.1.7. Plan zamykania instalacji niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie jest możliwa z przyczyn technicznych lub jest nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych

Plan zamykania składowisk zamieszczono w tabeli 5.1.-17. i w tabeli 5.1.-18. W latach 2009 – 2011 na terenie województwa lubuskiego nie planuje się zamykania składowisk.

Tab. 5.1.-17. Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, które muszą być zamknięte lub dostosowane do dnia 31 grudnia 2009 r. (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.)

Lp.	Powiat	Gmina	Miejscowość	Właściciel obiektu	Pojemność (m ³)		Powierzchnia (ha)	Postadane decyzje i
					całkowita	niewykorzystana		
ZZO Obszar Wschodni								
1	Wschowski	Sława	Sława	UM Sława	61 560	10 454,31	2,33	1,3
2	Wschowski	Wschowa	Tylewice	UMiG Wschowa	140 000	24 265,0	1,2	1,2,3,5,6,8
ZZO Długoszyń - brak								
ZZO Gorzów Wlkp.								
1	Strzelecko-drezdenecki	Zwierzyn	Górki Noteckie	UG Zwierzyn	12 300	6 375	0,75	1,2,3,4,6
ZZO Marszów								
1	Krośnieński	Krosno Odrzańskie	Łochowice	UM Krosno Odrzańskie	64 700	5 100,0	3,9	2,3,4,5,6
2	Zielonogórski	Nowogród Bobrzański	Klępina	UM Nowogród Bobrzański	73 350	18 829,8	1,12	3,4,5, (7 w 2007 r.)
3	Żagański	Itowa	Czyżówek	UM Żagań	54 800	7 772,0	0,83	1,2,3,4,5,6
ZZO Zielona Góra - brak								
Składowiska z obszarów, z których odpady kierowane są (będą) do ZZO poza woj. lubuskim - brak								

Tab. 5.1.-18. Wykaz składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, planowane do zamknięcia po 2012 roku (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.)

l.p.	Powiat	Gmina	Miejscowość	Właściciel obiektu	Pojemność (m ³)		Powie- rzchnia (ha)	Posiadane decyzje ¹
					całkowita	niewykorzy- stana		
ZZO Obszar Wschodni								
1	Nowosolski	Kozuchów	Stypułków	UMiG Kozuchów	215 120	182 301	6,4	1,2,3,4,7
2	Nowosolski	Nowa Sól	Kiełcz	MZGK Sp.z o.o. Nowa Sól	1 054 500	741 583,5	6,9	1,2,3,4,5,6,7
3	Żagański	Szprotawa	Kartowice	ZGO sp. z o.o. Kartowice - Szprotawa	1 164 463	1 045 233,0	5,73	2,3,4,7
4	Świebodziński	Świebodzin	Jezioro	Gmina Świebodzin	304 100	225 551	brak danych	1,2,3,4,5,6,7
ZZO Długoszyń								
1	Międzyrzecki	Trzciel	Jastaniec	UG Trzciel	8 027	745	0,5	2,3,4,5,6
2	Międzyrzecki	Bledzew	Bledzew	UG Bledzew	33 600	12 196,0	0,51	1,2,3,4,5,6
3	Ślubicki	Ślubice	Kunowice	UM Ślubice	525 000	332 100	2,95	1,2,3,4,5,6,7
4	Sulęcin	Sulęcin	Sulęcin	Celowy Związek Gmin CZG-12	480 000	341 547,13	2,04	1,2,3,5,6,7
ZZO Gorzów Wlkp.								
1	Gorzowski	Gorzów Wlkp.	Gorzów Wlkp.	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o.	378 700	37 117	1,8	2,3,4,5,7
2	Strzelecko- drezdenecki	Drezdenko	Kleśno	POKIM Sp. z o.o. Drezdenko	70 980	56 735	0,62	1,2,3,4,5,5
ZZO Marszów								
1	Krosieński	Gubin	Dirzeńsk Mały	PUM Sp. z o.o. Gubin	220 400	55 000	3,35	1,2,3,4,5,6,7
2	Żagański	Gozdnica	Gozdnica	UM Gozdnica	55 000	25 600,0	1,04	1,2,3,4,5

l.p.	Powiat	Gmina	Miejscowość	Właściciel obiektu	Pojemność (m ³)		Powierzchnia (ha)	Posiadane decyzje ¹
					całkowita	niewykorzystana		
3	Żagański	Żagań	Cinobród	UG Żagań	133 000	29 000,0	3,5	3,6,7
4	Żarski	Łęknica	Łęknica	UM Łęknica	111 000	90 951,9	3,1	1,3,5,6
5	Żarski	Trzebiel	Buczyny	UG Trzebiel	100 000	51 722,50	0,81	2,3,4,6
6	Żarski	Żary	Żary	UM Żary	369 042	200 219,0	3,69	1,2,3,4,5,6,7
7	Żarski	Lubsko	Lubsko	UM w Lubsku	273 000	98 577,87	brak danych	2,3,4,5,6,7
ZZO Zielona Góra								
1	Zielonogórski	Sulechów	Nowy Świat	BUKOR S.A w Szczecinie	176 000	141 000	2,1	2,3,4,7
2	Zielonogórski	Zielona Góra	Zielona Góra	UM Zielona Góra	3 771 499	1 011 787,0	10	1,2,3,4,5,6,7
<i>Składowiska z obszarów, z których odpady kierowane są (będą) do ZZO poza woj. lubuskim - brak</i>								

Posiadane decyzje

1 decyzja lokalizacyjna; 2 pozwolenie na budowę; 3 decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji; 4 pozwolenie na użytkowanie; 5 zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwianie; 6 przegląd ekologiczny; 7 pozwolenie zintegrowane; 8 zgoda na zamknięcie

5.1.8. Niezbędne inwestycje z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Instalacje do sortowania odpadów

Aktualnie, na obszarze woj. lubuskiego funkcjonują sortownie o łącznych mocach przerobowych ok. 302 tys. Mg/rok. Nie obsługują one całej powierzchni województwa. W tabeli 5.1.-19. podano niezbędne moce przerobowe instalacji, tak aby zaspokoić potrzeby województwa lubuskiego w tym zakresie do roku 2020. Obejmują one sortownie w zakładzie centralnym oraz ewentualne sortownie do doczyszczania zebranych selektywnie odpadów, współpracujących z sortownią główną.

Tab. 5.1.-19. Bilans sumarycznych mocy przerobowych sortowni (tys. Mg)

Obszar ZZO	Moce przerobowe funkcjonujące	Brakujące przepustowości
ZZO Obszar Wschodni	182,0	Brak konieczności
ZZO Długoszyn	42,25	17,8
ZZO Gorzów Wlkp.	40,8	65,0
ZZO Marszów	25,0	56,5
ZZO Zielona Góra	12,0	86,4
Razem	302,05	225,7

¹ – przy założeniu, że cała masa wytworzonych w danych obszarze odpadów zostanie poddana sortowaniu

Jak z powyższego zestawienia wynika, sortownie w Dąbrowce Wielkopolskiej (gm. Zbąszynek) oraz Kiełczu (gm. Nowa Sól) mają znaczne wolne moce przerobowe i powinny być wykorzystane do sortowania odpadów z pozostałych obszarów, gdzie przepustowości sortowni są niewystarczające.

Zakład termicznego przekształcania odpadów komunalnych

W trakcie opracowywania projektu planu, budowę instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych jako integralnego elementu systemu gospodarowania odpadami planuje się w ZZO Długoszyn. Planowana moc przerobowa zakładu nie została jak dotąd założona. Będzie ona przedmiotem osobnego opracowania.

W harmonogramie działań (rozdz. 6), dla ZZO Długoszyn przyjęto w związku z tym dwa warianty:

- Wariant I – bez instalacji termicznego przekształcania odpadów
- Wariant II – z instalacją termicznego przekształcania odpadów. Zakładany termin rozpoczęcie funkcjonowania instalacji: lata 2013 – 2016.

Zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji w poszczególnych ZZO

W tabeli 5.1.-16. podano zbiorczą masę odpadów ulegających biodegradacji powstających na obszarze poszczególnych ZZO oraz niezbędną ich ilość, którą zgodnie z przyjętymi celami (patrz. rozdz. 4.1.) należy zagospodarować metodami innymi niż składowanie. Informacje te skonfrontowano z funkcjonującymi w poszczególnych obszarach instalacjami.

Tab. 5.1.-20. Bilans sumarycznych mocy przerobowych instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (tys. Mg)

Obszar ZZO	Moc przerobowe funkcjonujące	Brakujące przepustowości ¹
ZZO Obszar Wschodni	0,04	32,3
ZZO Długoszyń - Wariant I	2,0	21,3
ZZO Długoszyń - Wariant II		15,4
ZZO Gorzów Wlkp.	12,0	34,2
ZZO Marszów	0,0	30,9
ZZO Zielona Góra	26,0	16,7
Razem - Wariant I	40,04	135,4
Razem - Wariant II		129,5

¹ - w tym zagospodarowanie papieru i kartonu

Stacje przeładunkowe

Ze względu na to, że zakłady zagospodarowania odpadów obejmują obszary zamieszkałe w promieniu większym niż 30 km, przewiduje się w każdym z obszarów budowę odpowiedniej ilości stacji przeładunkowych. W tabeli 5.1.-21. podano szacowaną ilość stacji przeładunkowych dla poszczególnych ZZO.

Tab. 5.1.-21. Szacowana ilość stacji przeładunkowych w poszczególnych obszarach obsługiwanych przez ZZO

Obszar ZZO	Istniejące stacje	Szacowana ilość stacji do wybudowania
ZZO Obszar Wschodni	1	2
ZZO Długoszyń	2	2
ZZO Gorzów Wlkp.	0	1
ZZO Marszów	0	3
ZZO Zielona Góra	0	1
Razem	3	9

Składowiska odpadów

Dla poszczególnych ZZO obliczono niezbędne pojemności składowisk do roku 2025. W bilansach wzięto przy tym pod uwagę:

1. Przyjęty za Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 cel zmniejszenia ilości odpadów składowanych w roku 2014 do poziomu 85% masy odpadów wytworzonych.
2. Planowane ilości odpadów do zagospodarowania.
3. Pojemność do wykorzystania na wszystkich składowiskach w danych obszarze obsługi przez ZZO.
4. Możliwość budowy lub rozbudowy składowisk jako elementów ZZO.
5. Plan zamykania składowisk.

Tab. 5.1.-22. Bilans pojemności składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których składowane są odpady komunalne, dla poszczególnych ZZO (tys. Mg)

Obszar ZZO	Pojemność dostępna w roku 2007 w roku 2010 ¹	Niezbędne do pozyskania pojemności składowisk	
		do roku 2012	2013 - 2025 ²
ZZO Obszar Wschodni	<u>2 229,4</u> 1 666,6	0,0	0,0
ZZO Długoszyń – Wariant I	<u>686,6</u> 498,0	0,0	W roku 2023: 100,0
ZZO Długoszyń – Wariant II		0,0	0,0
ZZO Gorzów Wlkp.	<u>100,2</u> 39,5	W roku 2010: 107,4	W roku 2012: 692,4
ZZO Marszów	<u>582,2</u> 340,4	0,0	W roku 2014: 448,3
ZZO Zielona Góra	<u>1 152,8</u> 818,2	0,0	W roku 2024: 100,0
Razem – Wariant I	<u>4 694,5</u>	107,4	1 340,7
Razem – Wariant II	<u>3 362,7</u>	0,0	1 259,8

¹ – pomniejszona o pojemność składowisk zamykanych do roku 2009

² – uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

Pomimo tego, że w części obszarów istnieją wystarczające pojemności składowisk do roku 2025, nie należy wykluczyć możliwości budowy składowisk na odpady po przetworzeniu przy instalacjach (sortownia, instalacja przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji) jako elementu ZZO, jeśli wymagają tego względy ekonomiczne i logistyczne.

5.1.9. Syntetyczna charakterystyka obszarów gospodarowania odpadami

5.1.9.1. ZZO Obszar Wschodni

1. Lokalizacja: Dąbrówka Wlkp. (gm. Zbąszynek), Kielcz (gm. Nowa Sól)

Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
<i>Stan na rok 2009</i>			
tereny miejskie	tereny wiejskie	tereny miejskie	tereny wiejskie
123,2	94,2	56,0	19,4
217,4		75,4	

2. Wykaz gmin obsługiwanych przez ZZO Obszar Wschodni:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Krośnieński	Bytnica	W
2.	Nowosolski	Bytom Odrzański	MW
3.	Nowosolski	Koisko	W
4.	Nowosolski	Kozuchów	MW
5.	Nowosolski	Nowa Sól	M
6.	Nowosolski	Nowa Sól	W
7.	Nowosolski	Nowe Miasteczko	MW
8.	Nowosolski	Otyń	W
9.	Nowosolski	Siedlisko	W
10.	Świebodziński	Skape	W
11.	Świebodziński	Szczaniec	W
12.	Świebodziński	Świebodzin	MW
13.	Świebodziński	Zbąszynek	MW
14.	Wschowski	Sława	MW
15.	Wschowski	Szlichtyngowa	MW
16.	Wschowski	Wschowa	MW
17.	Zielonogórski	Babimost	MW
18.	Zielonogórski	Bojadła	W
19.	Żagański	Małomice	MW
20.	Żagański	Niegostawice	W
21.	Żagański	Szprotawa	MW

3. Dane dotyczące istniejących instalacji na terenie ZZO Obszar Wschodni:

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
1.	Sortowania odpadów komunalnych i ze zbierania selektywnego	A&T REC - POL Anna Łabędzka, Depot 8, 66-210 Zbąszynek	12 000	-
2.	Sortowania odpadów zmieszanych i ze zbierania selektywnego	TEW Gospodarowanie Odpadami Sp. z o.o., ul. Szosa Bytomska 1, 67 - 100 Kielcz	70 000	-
3.	Sortowania odpadów zmieszanych i ze zbierania selektywnego (w tym odpadów z przemysłu do produkcji paliwa)	WEXPOOL Sp. z o.o. Ul. Poznańska 14 a Dąbrówka Wlkp. 66 - 210 Zbąszynek	Łącznie 340 000 Mg (w tym 100 tys. Mg odpady komunalne)	-
4.	Kompostownia pryzmowa odpadów z pielęgnacji terenów zielonych	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Moniuszki 4 67 - 100 Nowa Sól	40,0	-
5.	Składowiska	Międzygminne Wysypisko Komunalne w m. Jeziory	225 551	Po 2012 r.
6.		Składowisko Odpadów Komunalnych w Kielczu	741 583,5	Po 2012 r.
7.		Składowisko odpadów komunalnych w Sławie	10 454,31	od 01.01.2008 r. nie przyjmuje odpadów
8.		Składowisko Odpadów komunalnych w Stypułowie „USKOM”	182 301	Po 2012 r.
9.		Składowisko Odpadów Komunalnych Zmieszanych w Tylewicach	24 265,0	do 2009 r.
10.		Zakład Gospodarki Odpadami „RE-KOM” Sp. z o.o., Kartowice	1 045 233,0	Po 2012 r.

¹ - Stan na 31.12.2007 r.

4. Prognoza masy odpadów wytwarzanych na terenie ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
<i>Odpady komunalne - razem</i>				
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	68,9	70,7	73,0	75,1
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20,6	21,1	21,8	22,3
- odpady zielone	1,7	1,8	1,8	1,9
- papier i tektura	12,4	12,7	13,1	13,4
- opakowania wielomateriałowe	2,6	2,6	2,7	2,8
- tworzywa sztuczne	9,3	9,5	9,8	10,1
- szkło	5,5	5,7	5,8	6,0
- metal	3,4	3,5	3,6	3,8
- odzież, tekstylia	0,7	0,7	0,7	0,8
- drewno	1,0	1,1	1,1	1,1
- odpady niebezpieczne	0,3	0,4	0,4	0,4
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	11,3	11,6	12,1	12,5
2. Odpady z ogrodów i parków	1,9	1,9	2,0	2,1
3. Odpady z targowisk	0,7	0,7	0,6	0,6
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,0	1,0	1,1	1,1
5. Odpady wielkogabarytowe	2,9	3,0	3,1	3,1
Razem	75,3	77,2	79,7	82,1
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>				
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	35,8	36,7	37,8	38,8
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,5	1,6	1,7
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	37,6	38,5	39,7	40,8

5. Niezbędny poziom zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji metodami innymi niż składowanie w ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady wytworzone	24,4	37,9	38,8	40,8
Dopuszczalne składowanie	-	18,3	12,2	8,5
Wymagane przetworzenie	-	19,7	26,7	32,3

6. Harmonogram inwestycji w ZZO Obszar Wschodni (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ³
Sortownie	182,0	Brak konieczności			
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	0,04	24,3	4,7	3,2	32,3
Stacje przeładunkowe	1 szt.	2 szt.		-	2 szt.
Składowiska	1 666,6	0,0			0,0

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych – w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z K.pgo 2010)

5.1.9.2. ZZO Długoszyn (Wariant D)

1. Lokalizacja: Długoszyn (gm. Sulęcín)

Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
<i>Stan na rok 2009</i>			
tereny miejskie	tereny wiejskie	tereny miejskie	tereny wiejskie
89,4	70,5	40,6	14,5
159,9		55,1	

2. Wykaz gmin obsługiwanych przez ZZO Długoszyn:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Gorzowski	Kostrzyn nad Odrą	M
2.	Gorzowski	Witnica	MW
3.	Krośnieński	Maszewo	W
4.	Międzyrzecki	Bledzew	W
5.	Międzyrzecki	Międzyrzecz	MW
6.	Międzyrzecki	Trzciel	MW
7.	Słubicki	Cybinka	MW
8.	Słubicki	Górzycza	W
9.	Słubicki	Ośno Lubuskie	MW
10.	Słubicki	Rzepin	MW
11.	Słubicki	Słubice	MW
12.	Sulęciński	Krzyszczycze	W
13.	Sulęciński	Lubniewice	MW
14.	Sulęciński	Słońsk	W
15.	Sulęciński	Sulęcín	MW
16.	Sulęciński	Torzym	MW
17.	Świebodziński	Lubrza	W
18.	Świebodziński	Łagów	W

3. Dane dotyczące istniejących instalacji na terenie ZZO Długoszyn:

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
1.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i ze zbierania selektywnego	Celowy Związek Gmin CZG – 12 Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Długoszyn 80 69 – 200 Sulęcín	40 000	
2.	Kompostownia kontenerowa ABU (odpadów ulegających biodegradacji z selektywnego zbierania)		2 000	
3.	Sortowania odpadów komunalnych i ze zbierania selektywnego	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Wrocławska 10, 69-100 Słubice	2 250	
4.	Składowiska ¹	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Kunowicach	332 100	Po roku 2012
5.		Celowy Związek Gmin CZG-12, w Długoszynie	341 547,1	
6.		Składowisko Odpadów Komunalnych w Bledzewie	12 196,0	
7.		Międzygminne składowisko odpadów komunalnych w m. Jasieniec „MRÓWKA”	745,0	

¹ - Stan na 31.12.2007 r.

4. Prognoza masy odpadów wytwarzanych na terenie ZZO Długoszyn (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
<i>Odpady komunalne - razem</i>				
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	50,4	51,7	53,4	55,0
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	15,0	15,4	15,9	16,3
- odpady zielone	1,3	1,3	1,4	1,4
- papier i tektura	9,0	9,3	9,5	9,8
- opakowania wielomateriałowe	1,9	1,9	2,0	2,0
- tworzywa sztuczne	6,8	7,0	7,2	7,4
- szkło	4,0	4,1	4,3	4,4
- metal	2,5	2,6	2,7	2,7
- odzież, tekstylia	0,5	0,5	0,5	0,5

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
- drewno	0,8	0,8	0,8	0,8
- odpady niebezpieczne	0,3	0,3	0,3	0,3
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	8,3	8,6	8,9	9,2
2. Odpady z ogrodów i parków	1,4	1,4	1,5	1,5
3. Odpady z targowisk	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	0,7	0,8	0,8	0,8
5. Odpady wielkogabarytowe	2,1	2,2	2,2	2,3
Razem	55,1	56,5	58,3	60,0
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>				
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	26,1	26,8	27,6	28,3
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,1	1,1	1,2	1,2
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,2	0,2	0,2	0,2
Razem	27,4	28,1	29,0	29,7

5. Niezbędny poziom zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji metodami innymi niż składowanie w ZZO Długoszyn (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady wytworzone	17,4	27,7	28,4	29,8
Dopuszczalne składowanie	-	13,1	8,7	6,1
Wymagane przetworzenie	-	14,6	19,6	23,7

6. Harmonogram inwestycji w ZZO Długoszyn (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ³
Sortownie	40,0	17,8			17,8
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	2,0	15,4	3,6	2,4	21,3
Stacje przeładunkowe	2 szt.	2 szt.		-	2 szt.
Składowiska	498,0	0,0			W roku 2023 – 100,0

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych – w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

5.1.9.3. ZZO Długoszyn (Wariant II)

Na obecnym etapie trwają prace koncepcyjne. Planowana moc przerobowa zakładu nie została jak dotąd założona. Będzie ona przedmiotem osobnego opracowania.

1. Lokalizacja: Długoszyn (gm. Sulęcín)

Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
Stan na rok 2009			
tereny miejskie	tereny wiejskie	tereny miejskie	tereny wiejskie
89,4	70,5	40,6	14,5
159,9		55,1	

2. Wykaz gmin obsługiwanych przez ZZO Długoszyn:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Gorzowski	Kostrzyn nad Odrą	M
2.	Gorzowski	Witnica	MW
3.	Krośnieński	Maszewo	W
4.	Międzyrzecki	Bledzew	W
5.	Międzyrzecki	Międzyrzecz	MW
6.	Międzyrzecki	Trzciel	MW
7.	Słubicki	Cybinka	MW
8.	Słubicki	Górzycza	W
9.	Słubicki	Ośno Lubuskie	MW
10.	Słubicki	Rzepin	MW
11.	Słubicki	Słubice	MW
12.	Sulęciński	Krzyszczycze	W
13.	Sulęciński	Lubniewice	MW
14.	Sulęciński	Słońsk	W
15.	Sulęciński	Sulęcín	MW
16.	Sulęciński	Torzym	MW
17.	Świebodziński	Lubrza	W
18.	Świebodziński	Łągów	W

3. Dane dotyczące istniejących instalacji na terenie ZZO Długoszyn:

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
1.	Sortownia odpadów komunalnych zmieszanych i ze zbierania	Celowy Związek Gmin CZG – 12 Zakład Unieszkodliwiania	40 000	-

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
2.	selektywnego Kompostownia kontenerowa ABU (odpadów ulegających biodegradacji z selektywnego zbierania)	Odpadów Komunalnych Długoszyn 80 69 – 200 Sulęcín	2 000	-
3.	Sortowania odpadów komunalnych i ze zbierania selektywnego	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych Sp. z o.o., ul. Wrocławska 10, 69-100 Słubice	2 250	-
4.	Składowiska ¹	Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych w Kunowicach	332 100	Po roku 2012
4.		Celowy Związek Gmin CZG-12, w Długoszynie	341 547,13	Po roku 2012
5.		Składowisko Odpadów Komunalnych w Bledzewie	12 196,0	
6.		Międzygminne składowisko odpadów komunalnych w m. Jasieniec „MRÓWKA”	745,0	

¹ - Stan na 31.12.2007 r.

4. Prognoza masy odpadów wytwarzanych na terenie ZZO Długoszyn (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
<i>Odpady komunalne - razem</i>				
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	50,4	51,7	53,4	55,0
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	15,0	15,4	15,9	16,3
- odpady zielone	1,3	1,3	1,4	1,4
- papier i tektura	9,0	9,3	9,5	9,8
- opakowania wielomateriałowe	1,9	1,9	2,0	2,0
- tworzywa sztuczne	6,8	7,0	7,2	7,4
- szkło	4,0	4,1	4,3	4,4
- metal	2,5	2,6	2,7	2,7
- odzież, tekstylia	0,5	0,5	0,5	0,5
- drewno	0,8	0,8	0,8	0,8
- odpady niebezpieczne	0,3	0,3	0,3	0,3
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	8,3	8,6	8,9	9,2

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
2. Odpady z ogrodów i parków	1,4	1,4	1,5	1,5
3. Odpady z targowisk	0,5	0,5	0,5	0,5
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	0,7	0,8	0,8	0,8
5. Odpady wielkogabarytowe	2,1	2,2	2,2	2,3
Razem	55,1	56,5	58,3	60,0
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>				
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	26,1	26,8	27,6	28,3
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,1	1,1	1,2	1,2
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,2	0,2	0,2	0,2
Razem	27,4	28,1	29,0	29,7

5. Niezbędny poziom zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji metodami innymi niż składowanie w ZZO Długoszyn (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady wytworzone	18,4	27,7	28,4	29,8
Dopuszczalne składowanie	-	13,8	9,2	6,5
Wymagane przetworzenie	-	13,8	19,1	23,3

6. Harmonogram inwestycji w ZZO Długoszyn (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ²
Sortownie	40,0	17,8			17,8
Instalacja termicznego przekształcania odpadów	0,0	Brak danych			
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	2,0	15,4	0,0	0,0	15,4
Stacje przeładunkowe	2 szt.	2 szt.		-	2 szt.
Składowiska	498,0	0,0			0,0

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych – w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

5.1.9.4. ZZO Gorzów Wielkopolski

1. Lokalizacja: Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o., ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wielkopolski.

Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
<i>Stan na rok 2009</i>			
tereny miejskie	tereny wiejskie	tereny miejskie	tereny wiejskie
147,6	61,6	85,2	12,7
209,2		97,9	

2. Wykaz gmin obsługiwanych przez ZZO Gorzów Wlkp.:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Gorzowski	Bogdaniec	W
2.	Gorzowski	Deszczno	W
3.	Gorzowski	Kłodawa	W
4.	Gorzowski	Lubiszyn	W
5.	Gorzowski	M. Gorzów Wielkopolski	M
6.	Gorzowski	Santok	W
7.	Strzelecko-Drezdenecki	Dobiegniew	MW
8.	Strzelecko-Drezdenecki	Drezdenko	MW
9.	Strzelecko-Drezdenecki	Stare Kurowo	W
10.	Strzelecko-Drezdenecki	Strzelce Krajeńskie	MW
11.	Strzelecko-Drezdenecki	Zwierzyn	W

3. Dane dotyczące istniejących instalacji na terenie ZZO Gorzów Wlkp.:

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przebiewa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
1.	Linia do doczyszczania surowców wtórnych	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Teatralna 49, 66-400 Gorzów Wlkp.	750	-
2.	Sortownia odpadów zmieszanych		40 000	-
3.	Kompostownia przyzmo- wa odpadów komunalnych		12 000	-
4.	Składowiska	Zakład Utylizacji Odpadów, Gorzów Wlkp. - Chruścik, ul. Małuszyńska 180	37 117	Po 2012 r.
5.		Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych Górki Noteckie	6 375	do 2009 r.

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
6.		Komunalne Wysypisko Śmieci Klesno	56 735	Po 2012 r.

¹ - Stan na 31.12.2007 r.

4. Prognoza masy odpadów wytwarzanych na terenie ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
<i>Odpady komunalne - razem</i>				
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	90,4	92,5	95,2	97,6
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	28,9	29,5	30,4	31,1
- odpady zielone	2,0	2,1	2,2	2,2
- papier i tektura	17,2	17,5	18,0	18,5
- opakowania wielomateriałowe	3,5	3,6	3,7	3,8
- tworzywa sztuczne	12,4	12,7	13,1	13,4
- szkło	7,2	7,4	7,6	7,8
- metal	4,5	4,6	4,8	4,9
- odzież, tekstylia	0,9	0,9	1,0	1,0
- drewno	1,4	1,4	1,4	1,5
- odpady niebezpieczne	0,5	0,5	0,5	0,5
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	11,9	12,2	12,6	13,0
2. Odpady z ogrodów i parków	1,9	2,0	2,0	2,1
3. Odpady z targowisk	0,6	0,6	0,6	0,6
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,1	2,2	2,2	2,3
5. Odpady wielkogabarytowe	2,9	3,0	3,1	3,2
Razem	97,9	100,2	103,1	105,7
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>				
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	49,5	50,6	52,0	53,3
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,6	1,6	1,7
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	51,3	52,5	53,9	55,3

5. Niezbędny poziom zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji metodami innymi niż składowanie w ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady wytworzone	25,8	51,7	52,9	55,3
Dopuszczalne składowanie	-	19,4	12,9	9,0
Wymagane przetworzenie	-	32,3	39,9	46,2

6. Harmonogram inwestycji w ZZO Gorzów Wlkp. (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ³
Sortownie	40,8	65,0			65,0
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	12,0	25,4	5,2	3,6	34,2
Stacje przeładunkowe	0	1 szt.		-	1 szt.
Składowiska	39,5	W roku 2010: 107,4	W roku 2012: 692,4	0,0	799,8

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych – w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

5.1.9.5. ZZO Marszów

1. Lokalizacja: Marszów (gm. Żary)

Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
<i>Stan na rok 2009</i>			
tereny miejskie	tereny wiejskie	tereny miejskie	tereny wiejskie
128,1	81,7	58,2	16,8
209,8		75,0	

2. Wykaz gmin obsługiwanych przez ZZO Marszów:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Krośnieński	Bobrowice	W
2.	Krośnieński	Gubin	M
3.	Krośnieński	Gubin	W
4.	Krośnieński	Krosno Odrzańskie	MW
5.	Zielonogórski	Nowogród Bobrzański	MW
6.	Żagański	Brzeźnica	W
7.	Żagański	Gozdnica	M

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
8.	Żagański	Łłowa	MW
9.	Żagański	Wymiarki	W
10.	Żagański	Żagań	M
11.	Żagański	Żagań	W
12.	Żarski	Brody	W
13.	Żarski	Jasień	MW
14.	Żarski	Lipinki Łużyckie	W
15.	Żarski	Lubsko	MW
16.	Żarski	Łęknica	M
17.	Żarski	Przewóz	W
18.	Żarski	Trzebiel	W
19.	Żarski	Tuplice	W
20.	Żarski	Żary	M
21.	Żarski	Żary	W

3. Dane dotyczące istniejących instalacji na terenie ZZO Marszów:

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
1.	Sortowania odpadów zmieszanych	EKO AS Sp. z o.o. ul. Kardynała Wyszyńskiego 8 68 – 200 Żary	25 000	-
2.	Składowiska	Składowisko Odpadów Komunalnych w Drzeńsku Małym	55 000	Po 2012 r.
3.		Wysypisko Łochowice	5 100,0	od 1.11.2007 r. zaprzestano przyjmować odpady
4.		Wysypisko Lubsko	98 577,87	Po 2012 r.
5.		Mikroregionalne składowisko Odpadów w Klepinie	18 829,8	do 2009 r.
6.		Składowisko Odpadów Komunalnych Buczyny	51 722,5	Po 2012 r.
7.		Miejskie Składowisko Odpadów w Żarach PE-KOM	200 219,0	Po 2012 r.
8.		Składowisko Odpadów Komunalnych Chrobów k. Żagania	29 000,0	Po 2012 r.
9.		Wysypisko Miejskie Łęknica	90 951,9	Po 2012 r.

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
10.		Składowisko Odpadów Komunalnych Gozdnicza	25 000,0	Po 2012 r.
11.		Składowisko Odpadów Komunalnych w Czyżówku	7 772,0	decyzja z dnia 31.03.2003 r. wstrzymująca użytkowanie

¹ - Stan na 31.12.2007 r.

4. Prognoza masy odpadów wytwarzanych na terenie ZZO Marszów (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
<i>Odpady komunalne - razem</i>				
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	68,7	70,4	72,5	74,6
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	20,9	21,4	22,0	22,6
- odpady zielone	1,7	1,7	1,8	1,8
- papier i tektura	12,5	12,8	13,2	13,5
- opakowania wielomateriałowe	2,6	2,7	2,7	2,8
- tworzywa sztuczne	9,3	9,5	9,8	10,1
- szkło	5,5	5,6	5,8	6,0
- metal	3,4	3,5	3,6	3,7
- odzież, tekstylia	0,7	0,7	0,7	0,7
- drewno	1,0	1,1	1,1	1,1
- odpady niebezpieczne	0,3	0,4	0,4	0,4
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	10,7	11,0	11,4	11,8
2. Odpady z ogrodów i parków	1,8	1,9	2,0	2,0
3. Odpady z targowisk	0,6	0,6	0,6	0,6
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	1,1	1,1	1,1	1,1
5. Odpady wielkogabarytowe	2,8	2,9	3,0	3,1
Razem	75,0	76,9	79,3	81,5
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>				
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	35,2	37,0	38,1	39,1
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,5	1,5	1,6	1,6
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	38,0	38,8	40,0	41,0

5. Niezbędny poziom zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji metodami innymi niż składowanie w ZZO Marszów (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady wytworzone	25,8	51,7	52,9	55,3
Dopuszczalne składowanie	-	19,4	12,9	9,0
Wymagane przetworzenie	-	32,3	39,9	46,2

6. Harmonogram inwestycji w ZZO Marszów (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ³
Sortownie	25,0	56,5			56,5
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	0,0	20,8	6,7	3,4	30,9
Stacje przeładunkowe	0	3 szt.		-	3 szt.
Składowiska	340,4	0,0		W roku 2014: 448,3	448,3

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych -- w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

5.1.9.6. ZZO Zielona Góra

1. Lokalizacja: Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Zjednoczenia 110, 65-005 Zielona-Góra, Racula k/Zielonej Góry Dział Zagospodarowania Odpadów ; ul. Wrocławska 73

Liczba mieszkańców (tys.)		Masa odpadów komunalnych (tys. Mg)	
<i>Stan na rok 2009</i>			
tereny miejskie	tereny wiejskie	tereny miejskie	tereny wiejskie
142,5	44,3	81,9	9,1
186,8		91,0	

2. Wykaz gmin obsługiwanych przez ZZO Zielona Góra:

L.p.	Powiat	Gmina	Typ gminy
1.	Krośnieński	Dąbie	W
2.	Zielonogórski	Czerwieńsk	MW
3.	Zielonogórski	Kargowa	MW
4.	Zielonogórski	M. Zielona Góra	M
5.	Zielonogórski	Sulechów	MW
6.	Zielonogórski	Świdnica	W

7.	Zielonogórski	Trzebiechów	W
8.	Zielonogórski	Zabór	W
9.	Zielonogórski	Zielona Góra	W

3. Dane dotyczące istniejących instalacji na terenie ZZO Zielona Góra:

L.p.	Rodzaj instalacji	Nazwa i adres instalacji	Zdolność przerobowa (Mg/rok) Dla składowisk - pojemność pozostała (m ³)	Planowany rok zamknięcia
1.	Sortownia odpadów ze zbierania selektywnego	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej ul. Zjednoczenia 110, 65-005 Zielona-Góra, Racula k/Zielonej Góry	12 000	-
2.	Kompostownia komorowa otwarta z napowietrzaniem (na odpady zmieszane)	Dział Zagospodarowania Odpadów ; ul. Wrocławska 73	26 000	-
3.	Składowiska	Zakład Utylizacji Odpadów Nowy Świat „Agmarex”	141 000	Po 2012 r.
4.		Składowisko Odpadów dla m. Zielona Góra „RACULA”	1 011 787,0	Po 2012 r.

¹ - Stan na 31.12.2007 r.

4. Prognoza masy odpadów wytwarzanych na terenie ZZO Zielona Góra (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
<i>Odpady komunalne - razem</i>				
1. Odpady zmieszane i zbierane selektywnie, w tym:	84,0	86,0	88,4	90,8
- odpady kuchenne ulegające biodegradacji	27,3	27,9	28,6	29,4
- odpady zielone	1,8	1,9	1,9	2,0
- papier i tektura	16,2	16,5	17,0	17,4
- opakowania wielomateriałowe	3,3	3,4	3,4	3,5
- tworzywa sztuczne	11,6	11,9	12,2	12,5
- szkło	6,7	6,9	7,1	7,3
- metal	4,2	4,3	4,4	4,5
- odzież, tekstylia	0,8	0,9	0,9	0,9
- drewno	1,3	1,3	1,3	1,4
- odpady niebezpieczne	0,4	0,4	0,4	0,5
- odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	10,5	10,7	11,1	11,4

Wyszczególnienie	2009	2012	2016	2020
2. Odpady z ogrodów i parków	1,7	1,8	1,9	1,9
3. Odpady z targowisk	0,6	0,6	0,6	0,5
4. Odpady z czyszczenia ulic i placów	2,0	2,1	2,1	2,2
5. Odpady wielkogabarytowe	2,7	2,7	2,8	2,9
Razem	91,0	93,1	95,7	98,4
<i>Odpady ulegające biodegradacji</i>				
1. Odpady wchodzące w strumień zmieszanych odpadów komunalnych	46,6	47,6	48,9	50,2
2. Odpady z ogrodów i parków (część ulegająca biodegradacji)	1,4	1,4	1,5	1,5
3. Odpady z targowisk (część ulegająca biodegradacji)	0,3	0,3	0,3	0,3
Razem	48,3	49,3	50,7	52,0

5. Niezbędny poziom zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji metodami innymi niż składowanie w ZZO Zielona Góra (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	1995	2010	2013	2020
Odpady wytworzone	24,2	48,6	49,6	52,0
Dopuszczalne składowanie	-	18,1	12,1	8,5
Wymagane przetworzenie	-	30,4	37,5	43,6

6. Harmonogram inwestycji w ZZO Zielona Góra (tys. Mg/rok)

Wyszczególnienie	Aktualne moce przerobowe ¹	Brakujące przepustowości			
		2010	2013 ²	2020	Razem ³
Sortownie	12,0	86,4			86,4
Instalacje przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji	26,0	6,8	6,5	3,4	16,7
Stacje przeładunkowe	0	1		1	
Składowiska	818,2	0,0			W roku 2024: 100,0

¹ – dla składowisk szacowana pojemność w roku 2010

² – niezbędne moce przerobowe w roku 2013 dla instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Dla pozostałych – w roku 2012

³ – dla składowisk uwzględniając potrzeby na okres min. 15 lat (zgodnie z Kpgo 2010)

5.2. Odpady z grup 01 - 19

Dla odpadów z grup 01 – 19 wyznacza się następujące ogólne kierunki działań:

1. Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami.
2. Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT).
3. Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami.
4. Minimalizacja ilości i rodzajów wytwarzanych odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie.

5. Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa).

Kierunki działań dla poszczególnych rodzajów odpadów podano poniżej.

5.2.1. Odpady niebezpieczne

Odpady zawierające PCB

- sukcesywne usuwanie urządzeń zawierających PCB do końca czerwca 2010 r.,
- unieszkodliwianie/dekontaminacja odpadów zawierających PCB w kraju lub poza jego granicami,
- monitoring prawidłowego postępowania z odpadami i urządzeniami zawierającymi PCB,
- organizacja systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie podlegają inwentaryzacji.

Oleje odpadowe

- rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych,
- monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi (w pierwszej kolejności odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku),
- kontrola wytwórców olejów odpadowych w zakresie zastosowanych sposobów zbierania, magazynowania oraz kwalifikowania do właściwego procesu odzysku lub unieszkodliwiania,
- właściwe zagospodarowanie odpadów z rozlewów olejowych.

Zużyte baterie i akumulatory

- udoskonalenie i rozwinięcie systemu zbierania baterii i akumulatorów małogabarytowych ze źródeł rozproszonych.

Odpady medyczne i weterynaryjne

- monitorowanie ilości powstających odpadów w jednostkach służby zdrowia i placówkach weterynaryjnych,
- ostateczne unieszkodliwianie zakaźnych odpadów medycznych i weterynaryjnych metodą termicznego przekształcania,
- budowa systemów zbierania przeterminowanych leków od ludności,
- modernizacja istniejących instalacji do spalania odpadów medycznych i weterynaryjnych w celu spełnienia wymagań środowiskowych.

Pojazdy wycofane z eksploatacji

- organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów,
- uszczelnienie systemu zbierania i demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- prowadzenie cyklicznych kontroli poszczególnych podmiotów (wprowadzających pojazdy, punkty zbierania pojazdów, stacje demontażu, prowadzących strzępiarki) w zakresie przestrzegania przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- większe zaangażowanie samorządu terytorialnego w selektywne zbieranie zużytego sprzętu,
- walka z tzw. szarą strefą poprzez kontrole punktów skupu złomu.

Odpady zawierające azbest

- przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest,

- akcja informacyjna dla społeczeństwa, dotycząca zagrożenia zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- monitoring prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem wyrobów budowlanych zawierających azbest,
- modernizacja i/lub budowa składowisk (kwater) na odpady azbestowe oraz stosowanie innych, dozwolonych metod zagospodarowania odpadów zawierających azbest,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest,
- stworzenie mechanizmu zachęt ekonomicznych dla osób fizycznych do prawidłowego postępowania z posiadanymi pokryciami dachowymi i innymi elementami budowlanymi zawierającymi azbest (np. wsparcie finansowe funduszy ochrony środowiska).

Przeterminowane środki ochrony roślin

- prowadzenie monitoringu terenów zanieczyszczonych środkami ochrony roślin po likwidacji mogilników,
- termiczne unieszkodliwianie przeterminowanych środków ochrony roślin ze zlikwidowanych mogilników oraz odpadów pestycydowych z bieżącej produkcji i stosowania w specjalistycznych spalarniach w kraju lub za granicą,
- przeprowadzenie na terenie województwa prac poszukiwawczych w celu zinventaryzowania nie rozpoznanych jeszcze mogilników,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin,
- prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej celem podniesienia świadomości wśród mieszkańców województwa.

Odpady materiałów wybuchowych

- kontrola prawidłowości postępowania z odpadami materiałów wybuchowych.

5.2.2. Odpady pozostałe

Zużyte opony

- wspieranie działań zmierzających do rozbudowy infrastruktury technicznej zbierania zużytych opon, szczególnie w zakresie odbierania od małych i średnich przedsiębiorstw,
- kontrola właściwego postępowania ze zużytymi oponami, w szczególności podmiotów zajmujących się wymianą i naprawą opon.

Zaleca się stosowanie następujących metod i technologii zagospodarowania zużytych opon:

- bieżnikowanie i wtórne wykorzystanie,
- wytwarzanie granulatu gumowego,
- odzysk energii poprzez współspalanie w cementowniach, elektrowniach lub elektrociepłowniach spełniających wymagania w zakresie współspalania odpadów.

Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

- rozbudowa infrastruktury technicznej selektywnego zbierania, przetwarzania oraz odzysku, w tym recyklingu tych odpadów z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej,
- kontrola właściwego postępowania z tymi odpadami.

Komunalne osady ściekowe

- uwzględnienie zagadnień właściwego zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych w trakcie eksploatacji instalacji oraz prowadzenia inwestycji w zakresie budowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków,
- wykorzystanie właściwości energetycznych osadów ściekowych (w tym w produkcji biogazu),

- uwzględnienie możliwości wspólnego zagospodarowania osadów ściekowych wraz z odpadami ulegającymi biodegradacji,
- kontrola jakości i ilości komunalnych osadów ściekowych stosowanych na powierzchni ziemi,
- zaprzestanie nawożenia gruntów rolnych osadami ściekowymi z instalacji usytuowanych poza województwem lubuskim.

Odpady opakowaniowe

- wspieranie działań edukacyjnych w celu promocji produktów bez opakowań, opakowaniach wielokrotnego użytku i takich, które powodują powstawanie mniejszych ilości odpadów,
- rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie sortowania i recyklingu odpadów opakowaniowych.
- kontrola działania i postępowania wprowadzających produkty w opakowaniach, organizacji odzysku i przedsiębiorców zajmujących się odzyskiem, w tym recyklingiem, odpadów opakowaniowych.

5.2.3. Plan unieszkodliwiania substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska

Odpady zawierające PCB

1. Weryfikacja danych o urządzeniach mogących zawierać PCB, na podstawie odpowiednich badań laboratoryjnych w celu uzyskania informacji o ilości i rodzajach odpadów zawierających PCB.
2. Usuwanie z urządzeń olejów zawierających PCB (dekontaminacja), a w przypadku gdy nie jest to uzasadnione, unieszkodliwianie tych urządzeń w instalacjach termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych. W instalacjach takich unieszkodliwia się również oleje zawierające PCB.
3. Monitorowanie prawidłowego postępowania z odpadami i urządzeniami zawierającymi PCB.
4. Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW zadań związanych z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB (*jako forma zachęty dla przedsiębiorców do wcześniejszego usuwania urządzeń zawierających PCB*).
5. Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej, w tym dotyczące możliwości finansowania zadań.

Odpady zawierające azbest

1. Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnej dotycząca zagrożenia zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest, w tym możliwości finansowania zadań.
2. Przeprowadzenie pełnej inwentaryzacji budynków i urządzeń zawierających azbest
3. Zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze ochrony środowiska.
4. Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, zgodnie z Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski i Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego.
5. Wybudowanie kwater/składowisk na odpady zawierające azbest oraz stosowanie innych, dozwolonych prawem metod zagospodarowania odpadów azbestowych, zgodnie z Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego.

Zgodnie z zapisami opracowanego w 2006 roku „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla województwa lubuskiego” do roku 2032, jako optymalne przyjęto włączenie do eksploatacji składowisk/kwater na odpady azbestowe przyjmując następujące założenia:

- w pierwszym okresie, tj. do 2012 roku powinny powstać składowiska o łącznej pojemności ok. 90 tys. m³ (w tym pozostanie ok. 18,9 tys. m³ rezerwy na następny okres) zlokalizowane

- w południowej części województwa, lub dwa mniejsze o pojemności ok. 30 tys. m³ każde. Zadanie to częściowo zrealizowano (wydzielone kwatery składowiska odpadów w Gorzowie Wlkp. – Chruścik).
- w drugim okresie, tj. do 2022 roku powinny powstać składowiska o łącznej takiej samej pojemności, tj. ok. 90 tys. m³ (w tym pozostanie ok. 27 500 m³ rezerwy na następny okres) – 2 kwatery o poj. 30 tys. m³ każda (zlokalizowane w północnej części województwa) i jedna kwatery o takiej samej pojemności zlokalizowane w południowej części województwa
  - w trzecim okresie, tj. do 2032 roku powinno powstać składowisko o pojemności ok. 30 tys. m³ (rezerwa ok. 6,6 tys. m³) a decyzja o jego lokalizacji może być podjęta w późniejszym terminie (ok. roku 2026). Należy również rozpatrzyć dla tego okresu możliwość wywozu odpadów azbestowych poza województwo lubuskie.

Odpady zawierające substancje zubożające warstwę ozonową

1. Prowadzenie akcji informacyjno – edukacyjnych w zakresie prawidłowego postępowania z urządzeniami zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową oraz finansowania zadań.
2. Rozwój systemu selektywnego zbierania urządzeń zawierających powyższe substancje i przekazywanie go do odpowiednich zakładów celem ich demontażu. Przekazywanie wyodrębnionych frakcji do dalszego przetwarzania w specjalistycznych instalacjach.
3. Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami zawierającymi substancje zubożające warstwę ozonową.
4. Monitorowanie efektów zagospodarowania odpadów zawierających substancje zubożające warstwę ozonową.

6. HARMONOGRAM I SPOSÓB FINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ

W tabeli 6.-1. podano ramowy harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami do roku 2020, natomiast w tabelach 6.-2. -- 6.5, podano koszt realizacji poszczególnych grup zadań, w rozbięciu na:

1. Zadania w zakresie rozbudowy, modernizacji i budowy zakładów zagospodarowania odpadów.
2. Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami.
3. Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi.
4. Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 - 19.
5. Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi.

Tab. 6.-1. Harmonogram realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami

L.p.	Rok	Zakres	Wykonawca
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami:			
1.	Działania ciągłe	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy, WIOŚ
2.	Działania ciągłe	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Wojewoda, Marszałek, jednostki sektora finansów publicznych, gminy, związki gmin, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast
3.	Działania ciągłe	Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Samorząd terytorialny
4.	Działania ciągłe	Wydawanie pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona odpowiednią analizą	Starostowie
5.	Działania ciągłe	Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych	Jednostki sektora finansów publicznych
6.	Działania ciągłe	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych (<i>w celu sukcesywnego likwidowania dzikich wysypisk odpadów czyli usuwania odpadów z miejsc, które nie są legalnymi składowiskami odpadów lub magazynami odpadów</i>)	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
7.	2009	Identyfikacja miejsc zanieczyszczonych odpadami, nie posiadających statusu składowiska odpadów i wydanie decyzji zobowiązujących podmiot korzystający ze środowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego (art. 241 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - <i>Prawo ochrony środowiska</i>)	Starostowie

8.	2009	Nałożenie na podmioty korzystające ze środowiska obowiązku przywrócenia środowiska do stanu właściwego, z terminem wykonywania obowiązku do końca 2009 r.	Wojewoda, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
9.	2009 - 2012	Aktualizacja powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarządy powiatów, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
10.	2009	Wydawanie decyzji o zamykaniu składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych wg harmonogramu podanego w pkt. 5.1.7. (tab. 5.1.9-9., 5.1.-10.)	Marszałek Województwa
11.	co dwa lata	Sporządzanie sprawozdań z realizacji wojewódzkiego oraz powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarząd województwa, zarządy powiatów, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
12.	2009 – 2020	Przebudowa i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów spełniających założenia wojewódzkiego planu gospodarki odpadami	Przedsiębiorcy
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:			
1.	Działania ciągłe	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z organizacjami odzysku, organizacjami ekologicznymi, mediami
2.	Działania ciągłe	Kontrolowanie przez gminy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy
3.	Działania ciągłe	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	ZZO, Przedsiębiorcy
4.	Działania ciągłe	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Gminy
5.	Działania ciągłe	Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	Gminy
6.	Działania ciągłe	Monitorowanie wskaźników wytwarzania odpadów oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki odpadów	Marszałek Województwa
7.	Działania ciągłe	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Gminy
8.	2009	Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami	Gminy, związki międzygminne

9.	2009	Budowa linii sortowniczej dla odpadów szklanych	ZGKiM Zielona Góra
10.	2009 – 2012	Budowa brakujących instalacji w obszarze ZZO Obszar Wschodni	Przedsiębiorcy
11.	2009 – 2016	Budowa zakładu termicznego przekształcania odpadów w ZZO Długoszyn (Wariant II)	Związek międzygminny, Przedsiębiorcy
12.	2009 – 2020	Budowa, rozbudowa i przebudowa zakładów zagospodarowania odpadów (w tym instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji)	Gminy, związki międzygminne, ZZO, Przedsiębiorcy
13.	2009 – 2012	Budowa stacji przeładunkowych, z możliwym doposażeniem w sortownię odpadów z selektywnego zbierania, kompostownię odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, punkt zbierania odpadów niebezpiecznych	Gminy, związki międzygminne, ZZO, Przedsiębiorcy
14.	2009 – 2020	Budowa i rozbudowa składowisk odpadów w ramach zakładów zagospodarowania odpadów	Gminy, związki międzygminne, Przedsiębiorcy
15.	2009 – 2020	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	Gminy, związki międzygminne, ZZO, Przedsiębiorcy
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 - 19:			
1.	Działania ciągłe	Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z przemysłem
2.	Działania ciągłe	Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT)	Marszałek, Wojewoda,
3.	Działania ciągłe	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Marszałek, Wojewoda, WIOŚ
4.	Działania ciągłe	Monitoring prawidłowego postępowania z odpadami	Marszałek, WIOŚ
5.	Działania ciągłe	Kontrola posiadaczy odpadów	Jednostki kontrolne
6.	2009 – 2012	Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	Przedsiębiorcy, Marszałek, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
7.	2009 – 2020	Zamykanie i rekultywacja składowisk	Przedsiębiorcy
8.	2009 – 2020	Budowa instalacji do suszenia i spalania osadów ściekowych	Przedsiębiorcy
9.	2009 – 2020	Organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów	Przedsiębiorcy
10.	2009 – 2020	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy

Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi:			
1.	Działanie ciągłe	Większe zaangażowanie samorządu terytorialnego w selektywne zbieranie zużytego sprzętu	Marszałek, starostowie, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
2.	Działanie ciągłe	Walka z tzw. szarą strefą poprzez kontrole punktów skupu złomu	Marszałek, starostowie, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast, WIOŚ, Policja, Straż gminna (miejska)
3.	Działanie ciągłe	Organizacja systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie podlegają inwentaryzacji	Przedsiębiorcy
4.	Działanie ciągłe	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych	Przedsiębiorcy, Marszałek, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
5.	Działanie ciągłe	Wspieranie inicjatyw zmierzających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin	Przedsiębiorcy, Marszałek, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
6.	Działanie ciągłe	Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami materiałów wybuchowych	Jednostki kontrolne
7.	2009	Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW zadań związanych z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB (<i>jako forma zachęty dla przedsiębiorców do wcześniejszego usuwania urządzeń zawierających PCB</i>)	Zarządy Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
8.	2009	Przeprowadzenie metodami nieinwazyjnymi prac poszukiwawczych ewentualnie niezinventaryzowanych mogilników	Starostowie
9.	2009 - 2014	Budowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska	Posiadacze odpadów
10.	2009	Modernizacja magazynu odpadów niebezpiecznych	ZGKIM Zielona Góra
11.	do	Likwidacja urządzeń zawierających PCB	Przedsiębiorcy

	30.06.2010r.		
12.	2009 – 2020	Rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Przedsiębiorcy, ZZO
13.	2009 – 2020	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa lubuskiego”	Marszałek, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast
14.	2009 – 2020	Budowa składowisk odpadów zawierających azbest	Przedsiębiorcy
15.	2009 – 2020	Aktualizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa lubuskiego”	Marszałek
16.	2009 – 2020	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy

Tab. 6.-2. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami ---
ZZO Obszar Wschodni

l.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
1.	Rozbudowa zakładów (w tym: instalacja zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych, instalacja rozdrabniania gruzu budowlanego, pomieszczenia magazynowe itp.)	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2020	28 110	23 370	4 740	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, kredyty
2.	Budowa stacji przeładunkowej	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2012	2 200	2 200	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, kredyty
3.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2020	5 000	3 750	1 250	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Budowa składowisk	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2020	0,0	0,0	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
5.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2020	19 850	7 850	12 000	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
6.	Monitoring składowisk	zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	2 550	850	1 700	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
7.	Działalność informacyjno – edukacyjna	gminy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek	2009 – 2020	1 140	380	760	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				58 850	38 400	20 450	

Tab. 6.-3. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami —
ZZO Długoszyń — Wariant I

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (ys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
1.	Rozbudowa zakładu zagospodarowania odpadów (w tym: instalacja zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji)	związek gmin, UMiG Ślubice	2009 – 2020	28 110	22 350	5 760	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Budowa stacji przeładunkowych	związek gmin	2009 – 2012	2 200	2 200	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Rozbudowa składowiska	związek gmin	2013 – 2020	0,0	0,0	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	związek gmin, UMiG Ślubice, przedsiębiorcy	2009 – 2020	4 800	3 600	1 200	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
5.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	związek gmin	2009 – 2020	8 200	1 200	7 000	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
6.	Monitoring składowisk	związek gmin, UMiG Ślubice, zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	1 140	380	760	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
7.	Działalność informacyjno – edukacyjna	związek gmin, UMiG Ślubice, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek	2009 – 2020	960	320	640	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				45 410	30 050	15 360	

Tab. 6.-4. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami —
ZZO Długoszyń — Wariant II

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)			Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	2013 – 2020	
1.	Rozbudowa zakładu zagospodarowania odpadów (w tym: instalacja zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji, instalacja termicznego przekształcania odpadów)	związek gmin, UMiG Słubice	2009 – 2020	Brak danych dot. przepustowości instalacji			Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Budowa stacji przetadunkowych	związek gmin	2009 – 2012	2 200	2 200	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Rozbudowa składowiska	związek gmin	2013 – 2020	0,0	0,0	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	związek gmin, UMiG Słubice, przedsiębiorcy	2009 – 2020	4 800	3 600	1 200	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
5.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	związek gmin	2009 – 2020	8 200	1 200	7 000	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
6.	Monitoring składowisk	związek gmin, UMiG Słubice, zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	1 140	380	760	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
7.	Działalność informacyjno – edukacyjna	związek gmin, UMiG Słubice, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek	2009 – 2020	1 160	420	740	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				Brak danych dotyczących przepustowości instalacji			

Tab. 6.-5. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami —
ZUO Gorzów Wlkp.

l.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 - 2012		
1.	Rozbudowa i modernizacja Zakładu Utylizacji Odpadów w Gorzowie Wlkp. – Chróścik, ul. Matuszyńska 180, w tym: 1. Budowa rozdzielczej kanalizacji ścieków deszczowych oraz przemysłowych 2. Nowe składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz składowisko odpadów niebezpiecznych 3. Modernizacja sortowni i linii do produkcji paliwa alternatywnego	ZUO, Miasto Gorzów Wlkp. ZUO ZUO, Miasto Gorzów Wlkp. ZUO	2009 - 2010 2009 2009 2009 - 2010	12 650 700 7 950 4 000	7 400 700 2 700 4 000	5 250 0,0 5 250 0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Zamykanie i rekultywacja kwatery składowiska w Chróściku	ZUO	2009 - 2010	1 050	1 050	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Budowa stacji przetłokowych (1)	przedsiębiorcy	2009 - 2011	1 100	1 100	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	ZUO	2009	4 000	4 000	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
5.	Bioelektrownia gazowa w Stanowicach	ZUO	2009 - 2010	18 000	18 000	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
6.	Zakład recyklingu odpadów przemysłowych w Stanowicach	ZUO	2010 - 2014	4 000	3 000	1 000	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

l.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
7.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	zarządzający składowiskiem	2009 - 2020	3 110	950	2 160	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
8.	Monitoring składowisk	zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	600	200	400	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
9.	Tworzenie systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz działalność informacyjno – edukacyjna	gminy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek	2009 – 2020	1 200	400	800	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				45 710	36 100	9 610	

Tab. 6.-6. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami – ZZO Marszów

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	
	Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego, w tym:	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp z o.o.	2009 – 2010	119 659	118 449	2013 – 2020 1 210 Brak pełnych danych
	1.1. Projektowanie i budowa ZZO			92 249	92 249	
	1.2 Projektowanie i modernizacja składowiska w Gozdnicy oraz Buczynach			2 728	2 728	
	1.3. Projektowanie i budowa stacji przyładunkowej w Lubsku wraz z rekultywacja składowiska odpadów			5 416	5 416	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
	1.4. Rekultywacja składowiska w Chętnicach, gm. Taplice			1 324	1 324	
	1.5. Rekultywacja składowiska w Chrobrowie			3 184	3 184	
	1.5. Rekultywacja składowiska w Gubinie			3 547	3 547	
	1.7. Pozostałe koszty (Inżynier, pomoc techniczna, wykupy gruntów, JRP)			9 396	9 396	
	1.8. Działalność informacyjna, edukacyjna oraz promocja			1 815	605	1 210
2.	Rozbudowa składowisk	Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp z o.o.	2013 - 2020	2 700	0,0	2 700 Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych (obliczenia własne)	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2020	5 300	4 000	1 300 Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Monitoring składowisk (obliczenia własne)	zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	1 470	490	980 Środki własne, fundusze ochrony środowiska
Razem				129 129	122 939	6 190 Brak pełnych danych

Tab. 6.-7. Zadania do realizacji w ramach zakładu zagospodarowania odpadami ----
ZZO Zielona Góra

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
1.	Budowa (rozbudowa) sortowni	gminy, przedsiębiorstwa	2009 – 2020	43 500	23 500	20 000	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, kredyty
2.	Budowa (rozbudowa) instalacji zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji	gminy, przedsiębiorstwa	2009 – 2020	9 910	5 760,0	4 150	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, kredyty
3.	Modernizacja magazynu odpadów niebezpiecznych	ZGKIM Zielona Góra	2009	246,2	246,2	0,0	Środki własne, fundusze UE
4.	Budowa hali demontażu odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	ZGKIM Zielona Góra	2009	649,5	649,5	0,0	Środki własne, fundusze UE,
5.	Budowa linii sortowniczej dla odpadów szklanych	ZGKIM Zielona Góra	2009	1 095,4	1 095,4	0,0	Środki własne, fundusze UE,
6.	Budowa stacji przeładunkowej	gminy, przedsiębiorstwa	2009 – 2012	1 100	1 100	0,0	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska, kredyty
7.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	ZGKIM Zielona Góra, Miasto Zielona Góra, gminy, przedsiębiorcy	Działania ciągłe	5 300	4 000	1 300	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
8.	Rozbudowa składowiska odpadów komunalnych w Zielonej Górze o kwaterę „D”	ZGKiM Zielona Góra	2009	19 450	19 450	0,0	Środki własne, fundusze UE,
9.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	gminy	2009 – 2020	14 500	500	14 000	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
10.	Monitoring składowisk	zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	780	260	520	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
11.	Działalność informacyjno – edukacyjna	ZGKiM, gminy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek	2009 – 2020	1 100	500	600	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				96 536	55 966	40 570	

Tab. 6.-8. Zadania w zakresie gospodarowania odpadami -
gminy transportujące odpady do ZZO poza woj. lubuskim

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
1.	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych	gminy, przedsiębiorcy	Działania ciągłe	900	600	300	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Budowa stacji przeładunkowych	gminy, przedsiębiorcy	2009 – 2012	bd	bd	bd	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Monitoring składowisk	zarządzający składowiskiem	2009 – 2020	300	100	200	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
4.	Działalność informacyjno – edukacyjna	gminy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, Marszałek	2009 – 2020	300	100	200	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				1 500	800	700	

Tab. 6.-9. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2009 – 2020 –
Zadania ogólne z zakresu gospodarki odpadami

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	
1.	Wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy, WIOŚ	Działania ciągłe	41 400	13 800	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
2.	Wspieranie wdrażania efektywnych ekonomicznie i ekologicznie technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym technologii pozwalających na odzyskiwanie energii zawartej w odpadach w procesach termicznego i biochemicznego ich przekształcania	Wojewoda, Marszałek, gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
3.	Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami odzysku i przemysłem w celu stymulowania rozwoju rynku surowców wtórnych i produktów zawierających surowce wtórne	Samorządy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
4.	Wydawanie pozwoleń tylko na budowę instalacji realizujących założenia planów gospodarki odpadami, których celowość została potwierdzona odpowiednią analizą	Starostowie	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
5.	Ujmowanie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych	Jednostki sektora finansów publicznych	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
6.	Wydawanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych	Wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
7.	Identyfikacja miejsc zamieszczonych odpadami, nie posiadających statusu składowiska odpadów i wydanie decyzji zobowiązujących podmiot korzystający ze składowiska do sporządzenia i przedłożenia przeglądu ekologicznego (art. 241 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. – Prawo ochrony środowiska)	Starostowie	2009	28	28	Środki własne, fundusze ochrony środowiska

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	
8.	Należenie na podmioty korzystające ze środowiska obowiązków przywrócenia środowiska do stanu właściwego, z terminem wykonywania obowiązku do końca 2009 r.	Wojewoda, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2009	14	14	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
9.	Aktualizacja powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarządy powiatów, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2009, 2012	2 130	710	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
10.	Wydawanie decyzji o zamykaniu składowisk odpadów niespełniających wymagań prawnych wg harmonogramu pkt. 5.1.4.	Marszałek	2009	W ramach działalności własnej		Środki własne, fundusze ochrony środowiska
11.	Sporządzenie sprawozdań z realizacji wojewódzkiego oraz powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami	Zarząd województwa, zarządy powiatów, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2009 - 2020	4 020	1 340	Środki własne, fundusze ochrony środowiska
12	Przebudowa i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów (instalacje do zagospodarowania odpadów komunalnych patrz tab. 6.10.)	Przedsiębiorcy	2009 – 2020	b.d.	b.d.	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				47 592	15 892	31 700

Tab. 6.-10. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2009 – 2020 –
Zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (ys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
1.1.	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami – Wariant I	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z organizacjami odzysku, organizacjami ekologicznymi, mediami	Działania ciągłe	6 515	2 305	4 210	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
1.2.	Prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych promujących właściwe postępowanie z odpadami – Wariant II			6 715	2 405	4 310	
2	Kontrolowanie przez gminy zgodności ustaleń zawartych w wydanych zezwoleniach podmiotom prowadzącym działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
3.1	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych – Wariant I	ZZO, przedsiębiorcy	Działania ciągłe	23 400	16 950	6 450	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.2	Prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych – Wariant II			23 400	16 950	6 450	
4.	Zapewnienie przepływu strumieni odpadów zgodnie z uchwalonymi planami gospodarki odpadami	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
5.	Kontrolowanie stanu zawieranych umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	Gminy	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			
6.	Monitorowanie wskaźników wytwarzania odpadów oraz wspieranie działań związanych z badaniem charakterystyki odpadów	Marszałek	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej			

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	
7.	Bieżąca likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów (tzw. dzikie wysypiska)	Gminy	Działania ciągłe	2 069	1 519	Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
8.	Opracowanie programów rozwoju selektywnego zbierania odpadów komunalnych na poziomie gminnym/międzygminnym w ramach planów gospodarki odpadami	Gminy, związki gminne	2009	w ramach planów gospodarki odpadami		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
9.	Budowa linii sortowniczej dla odpadów szklanych	ZGKiM Zielona Góra	2009	w ramach pkt. 12.		Środki własne, fundusze celowe, fundusze powiatowe, gminne, programy pomocowe
10.	Budowa brakujących instalacji w obszarze ZZO Dąbrówka Kietecz	Przedsiębiorcy	2009 – 2012	w ramach pkt. 12.		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
11.	Budowa zakładu termicznego przekształcania odpadów w ZZO Długoszyn (Wariant II)	związek międzygminny, przedsiębiorcy	2009 – 2016	w ramach pkt. 12.		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
12.1.	Budowa, rozbudowa i przebudowa zakładów zagospodarowania odpadów (w tym instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji) – Wariant I	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2009 – 2020	245 640	209 990	35 650
12.2.	Budowa, rozbudowa i przebudowa zakładów zagospodarowania odpadów (w tym instalacji do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji) – Wariant II			291 530	231 640	59 890

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	
13.	Budowa stacji przeładunkowych z możliwym doposażeniem w sortownię odpadów z selektywnego zbierania, kompostownię odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, punkt zbierania odpadów niebezpiecznych	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2009 – 2012	w ramach pkt. 12.		Środki własne, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
14.1.	Budowa, rozbudowa i modernizacja składowisk odpadów w ramach zakładów zagospodarowania odpadów – Wariant I	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2009 – 2020	30 100	22 150	7 950
14.2.	Budowa, rozbudowa i modernizacja składowisk odpadów w ramach zakładów zagospodarowania odpadów – Wariant II	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2009 – 2020	30 100	22 150	7 950
15.	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	Gminy, związki międzygminne, ZZO, przedsiębiorcy	2009 – 2020	56 165	19 905	36 260
Razem Wariant I				363 889	272 819	91 070
Razem Wariant II				409 979	294 569	115 410

Tab. 6.-11. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2009 – 2020 -
Zadania ogólne w zakresie gospodarki odpadami z grup 01 – 19

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania
				ogółem	2009 – 2012	
1.	Wspieranie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami	Wszystkie szczeble administracji przy współpracy z przemysłem	Działania ciągłe	60	20	40 Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Wspieranie wdrażania proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT)	Marszałek, Wojewoda,	Działania ciągłe	60	20	40 Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Wzmacnianie kontroli prawidłowego postępowania z odpadami	Marszałek, Wojewoda, WIOŚ	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
4.	Monitoring prawidłowego postępowania z odpadami	Marszałek, WIOŚ	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
5.	Kontrola posiadaczy odpadów	Jednostki kontrolne	Działania ciągłe	W ramach działalności własnej		
6.	Organizacja nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów, w tym w szczególności odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe)	Przedsiębiorcy, Marszałek, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2009 – 2012	2 490	830	1 660 Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
7.	Zamykanie i rekultywacja składowisk	Przedsiębiorcy	2009 – 2020	22 300	3 500	18 800 Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
8.	Budowa instalacji do suszenia i spalania osadów ściekowych	Przedsiębiorcy	2009 – 2020	48 000	24 000	24 000	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
9.	Organizacja i budowa punktów zbierania pojazdów i stacji demontażu pojazdów	Przedsiębiorcy	2009 - 2020	9 500	5 000	4 500	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze ochrony środowiska
10.	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy	2009 – 2020	b.d.	b.d.	b.d.	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				82 410	33 370	49 040	

Tab. 6.-12. Szacunkowy koszt zadań z zakresu gospodarki odpadami woj. lubuskim w latach 2008 – 2019 -
Zadania w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi

Lp.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
1.	Większe zaangażowanie samorządu terytorialnego w selektywne zbieranie zużytego sprzętu	Marszałek, starostowie, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działanie ciągłe	60	20	40	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
2.	Walka z tzw. szarą strefą poprzez kontrole punktów skupu złomu	Marszałek, starostowie, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działanie ciągłe	60	20	40	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
3.	Organizacja systemu gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB, które nie podlegają inwentaryzacji	Przedsiębiorcy	Działanie ciągłe	140	140		Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
4.	Rozwój istniejącego systemu zbierania olejów odpadowych, w tym ze źródeł rozproszonych	Przedsiębiorcy, Marszałek, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działanie ciągłe	415	415		Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
5.	Wspieranie inicjatyw zmiernających do rozbudowy systemu zbierania opakowań po środkach ochrony roślin	Przedsiębiorcy, Marszałek, zarządy związków międzygminnych, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	Działanie ciągłe	60	20	40	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
6.	Kontrola prawidłowości postępowania z odpadami materiałów wybuchowych	Jednostki kontrolne	Działanie ciągłe	W ramach działalności własnej			
7.	Umieszczenie na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW zadań związanych z dekontaminacją i unieszkodliwianiem urządzeń zawierających PCB (jako forma zachęty dla przedsiębiorców do wcześniejszego usunięcia urządzeń zawierających PCB)	Zarządy Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	2009	W ramach działalności własnej			
8.	Przeprowadzenie metodami nieniszczącymi prac poszukiwawczych ewentualnie niezidentyfikowanych ognisków	Starostowie	2009	280	280	Fundusze ochrony środowiska	
9.	Budowa systemu zagospodarowania odpadów wybuchowych oraz dostosowanie go do wymagań ochrony środowiska	Posiadacze odpadów	2009 - 2014	bd	bd	bd	Środki własne przedsiębiorstw, fundusze ochrony środowiska
10.	Modernizacja magazynu odpadów niebezpiecznych	ZGKiM Zielona Góra	2009	6 000	6 000		Środki własne, fundusze celowe, fundusze powiatowe, gminne, programy pomocowe
11.	Likwidacja urządzeń zawierających PCB	Przedsiębiorcy	do 30.06.2010r.	4 400	4 400		Środki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska

L.p.	Nazwa zadania	Jednostka odpowiedzialna	Okres realizacji	Koszty (tys. zł)		Źródła finansowania	
				ogółem	2009 – 2012		2013 – 2020
12.	Rozbudowa infrastruktury technicznej w zakresie zbierania i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego	Przedsiębiorcy, ZZO	2009 – 2020	bd	bd	Srodki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska	
13.	Realizacja zadań w zakresie gospodarowania azbestem, określonych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski, w tym szkolenia	Marszałek, wójtowie, burmistrzowie i prezydenci miast	2009 – 2020	849 000	368 700	480 300	Srodki własne właścicieli obiektów, Fundusze ochrony środowiska, fundusze UE
14.	Budowa składowisk odpadów zawierających azbest	Przedsiębiorcy	2009 – 2020	3 800	1 600	2 200	Srodki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
15.	Aktualizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu woj. lubuskiego”	Marszałek	2009 – 2020	100	50	50	Srodki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
16.	Modernizacja i budowa instalacji do zagospodarowania odpadów realizujących cele planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (poza w/w instalacjami)	Przedsiębiorcy	2009 – 2020	b.d.	b.d.	b.d.	Srodki własne przedsiębiorstw, fundusze UE, fundusze ochrony środowiska
Razem				846 315	381 645	482 670	

7. SPOSÓB MONITORINGU I OCENY WDRAŻANIA PLANU

Ocena realizacji planu gospodarki odpadami przeprowadzona będzie na podstawie danych z następujących źródeł informacji:

1. Wojewódzki system odpadowy prowadzony przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego (informacje podstawowe) (JMWL).
2. Główny Urząd Statystyczny (GUS).
3. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ).
4. Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego.
5. Lubuski Urząd Wojewódzki.
6. Ankietyzacja gmin.

W tabeli 7.1. i 7.2. podano podstawowe wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami. Wartości docelowe wskaźników dla poszczególnych lat podano w rozdz. 4.

Tab. 7.-1. Wskaźniki ogólne dla monitorowania osiągnięcia celów

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Rok bazowy lub rok określający sytuację aktualną	Rok, w którym należy osiągnąć cel			Źródło danych	Częstotliwość pomiaru
			Wartość wskaźnika	Wartość do osiągnięcia w roku docelowym				
1.	Liczba składowisk odpadów komunalnych	sztuki	2007	2014			WSO	1 raz w roku
			25	19				
2.	Udział odpadów komunalnych składowanych w odniesieniu do wytworzonych	%	2007	2014			WSO	1 raz w roku
			92,8 ¹	85				
3.	Stopień redukcji lub masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%	1995	2010	2013	2020	WSO	1 raz w roku
			..	75	50	35		
4.	Udział przenośnych zużytych baterii i akumulatorów zbieranych selektywnie w odniesieniu do wprowadzonych do obrotu	%	118,6	88,9	59,2	41,5	WSO	1 raz w roku
				2012	2016			
				25	45			

1 -- ponieważ nie wszyscy mieszkańcy są objęci zorganizowanym odbiorem odpadów komunalnych, przyjęto wskaźnik określający „Udział odpadów komunalnych składowanych w odniesieniu do zebranych”.

Tab. 7.-2. Wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
<i>Wskaźniki ogólne</i>		
1.	Masa odpadów wytworzonych - ogółem	tys. Mg
2.	Odsetek masy odpadów wytworzonych poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
3.	Odsetek masy wytworzonych odpadów poddanych recyklingowi organicznemu	%
4.	Odsetek odpadów wytworzonych poddanych termicznemu przekształceniu z odzyskiem energii	%
5.	Odsetek masy odpadów wytworzonych wykorzystanych bezpośrednio na powierzchni ziemi	%
6.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych unieszkodliwianiu metodami biologicznymi	%
7.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych unieszkodliwianiu metodami termicznymi	%
8.	Odsetek wytworzonych odpadów poddanych składowaniu bez przetworzenia	%
9.	Wartość PKB	mld zł
10.	Odsetek zaktualizowanych powiatowych planów gospodarki odpadami	%
11.	Odsetek zaktualizowanych gminnych planów gospodarki odpadami	%
12.	Odsetek decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
13.	Odsetek decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
14.	Odsetek decyzji wydanych przez Marszałka w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
15.	Odsetek decyzji wydanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
16.	Odsetek decyzji wydanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, na które złożono odwołania	%
17.	Odsetek decyzji wydanych przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
18.	Odsetek decyzji wydanych przez starostów w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
19.	Odsetek decyzji wydanych przez Marszałka w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
20.	Odsetek decyzji wydanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska w zakresie gospodarki odpadami, utrzymanych w postępowaniu odwoławczym	%
21.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadami – ogółem	mIn zł

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
22.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadami - z funduszy Unii Europejskiej	mln zł
23.	Środki finansowe wydatkowane na prace naukowo-badawcze w zakresie gospodarki odpadami	mln zł
24.	Liczba etatów w administracji wojewódzkiej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
25.	Liczba etatów w administracji powiatowej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
26.	Liczba etatów w administracji gminnej w zakresie gospodarki odpadami	szt.
27.	Liczba wdrożonych systemów zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwach i instytucjach gospodarki odpadami	szt.
<i>Odpady komunalne</i>		
1.	Odsetek mieszkańców województwa objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%
2.	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	tys. Mg
3.	Masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie	tys. Mg
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	tys. Mg
5.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%
6.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w spalarniach odpadów	%
7.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi w współspalarniach odpadów	%
8.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne, składowanych bez przetwarzania	%
9.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi (bez recyklingu organicznego)	%
10.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych recyklingowi organicznego	%
11.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych termicznemu przekształcaniu w spalarniach odpadów (z odzyskiem energii)	%
12.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych unieszkodliwieniu (poza składowaniem)	%
13.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie, poddanych składowaniu	%
14.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów	tys. Mg
15.	Odsetek masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji składowanych na składowiskach odpadów w stosunku do wytworzonych w 1995 r.	%
16.	Masa zebranego zużytego sprzętu pochodzącego z gospodarstw domowych	kg/mieszkańca, rok
17.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady komunalne – ogółem	szt.
18.	Liczba czynnych składowisk odpadów, na których składowane są odpady	szt.

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
	komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	
19.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne – ogółem	tys. Mg
20.	Pozostała do wypełnienia pojemność składowisk odpadów, na których są składowane odpady komunalne przetworzone termicznie lub biologicznie	tys. Mg
21.	Liczba instalacji do zagospodarowania odpadów	szt.
22.	Liczba instalacji do biologiczno- mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych	szt.
23.	Moce przerobowe instalacji do zagospodarowania odpadów	tys. Mg
24.	Moce przerobowe instalacji do biologiczno – mechanicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.	tys. Mg
25.	Liczba spalarni zmieszanych odpadów komunalnych	szt.
26.	Moce przerobowe spalarni zmieszanych odpadów komunalnych	tys. Mg
<i>Odpady niebezpieczne</i>		
1.	Masa wytworzonych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
2.	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi	%
3.	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%
4.	Odsetek masy wytworzonych odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych przez składowanie	%
5.	Odsetek wytworzonych odpadów niebezpiecznych unieszkodliwionych metodami innymi niż przez składowanie	%
6.	Masa selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych	tys. Mg
7.	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych recyklingowi.	%
8.	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych poddanych termicznemu przekształceniu	%
9.	Odsetek masy selektywnie zebranych komunalnych odpadów niebezpiecznych składowanych bez przetworzenia	%
10.	Masa pozostałych do zlikwidowania urządzeń zawierających PCB	tys. Mg
11.	Poziom odzysku olejów odpadowych	%
12.	Poziom recyklingu (regeneracji) olejów odpadowych	%
13.	Masa wprowadzonych na rynek przenośnych baterii i akumulatorów	Mg
14.	Masa selektywnie zebranych przenośnych baterii i akumulatorów	Mg
15.	Masa zebranych baterii i akumulatorów małogabarytowych	tys. Mg
16.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów kwasowo-ołowiowych (liczony wg dyrektywy)	%
17.	Poziom recyklingu baterii i akumulatorów niklowo-kadmowych (liczony wg dyrektywy)	%
18.	Poziom recyklingu pozostałych baterii i akumulatorów (liczony wg dyrektywy)	%
19.	Masa pozostałych zinwentaryzowanych wyrobów zawierających azbest – do usunięcia i unieszkodliwienia	tys. Mg

Lp.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
20.	Liczba zinwentaryzowanych mogiłek do likwidacji	szt.
21.	Liczba zlikwidowanych mogiłek w danym okresie sprawozdawczym	szt.
22.	Szacunkowa masa przeterminowanych środków ochrony roślin zawartych w pozostałych do likwidacji zinwentaryzowanych mogiłkach	tys. Mg
23.	Masa wprowadzonego na rynek sprzętu elektrycznego i elektronicznego	tys. Mg
24.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ogółem	tys. Mg
25.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych	tys. Mg
26.	Masa zebranego zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego z gospodarstw domowych w przeliczeniu na statystycznego mieszkańca	kg/mieszkańca
27.	Poziom odzysku zużytego sprzętu	%
28.	Poziom recyklingu zużytych lamp wyładowczych	%
29.	Poziom odzysku zużytego sprzętu z grup 1 i 10	%
30.	Poziom recyklingu zużytego sprzętu z grup 1 i 10	%
31.	Poziom odzysku zużytego sprzętu z grup 3 i 4	%
32.	Poziom recyklingu zużytego sprzętu z grup 3 i 4	%
33.	Poziom odzysku zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9	%
34.	Poziom recyklingu zużytego sprzętu z grup 2, 5-7 i 9	%
35.	Liczba stacji demontażu pojazdów	szt.
36.	Liczba punktów zbierania pojazdów	szt.
37.	Masa zebranych pojazdów wycofanych z eksploatacji	tys. Mg
38.	Poziom odzysku odpadów pochodzących z demontowanych pojazdów wycofanych z eksploatacji	%
39.	Poziom recyklingu odpadów pochodzących z demontowanych pojazdów wycofanych z eksploatacji	%

I. p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka
<i>Komunalne osady ściekowe</i>		
1.	Masa wytworzonych komunalnych osadów ściekowych	tys. Mg
2.	Odsetek masy wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami biologicznymi	%
3.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych poddanych przetwarzaniu metodami termicznymi	%
4.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w rolnictwie	%
5.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych bezpośrednio wykorzystywanych w innych zastosowaniach	
6.	Odsetek wytworzonych komunalnych osadów ściekowych unieszkodliwianych przez składowanie bez przetworzenia na składowiskach odpadów	%
<i>Odpady opakowaniowe</i>		
1.	Masa opakowań wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
2.	Masa opakowań ze szkła wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
3.	Masa opakowań z tworzyw sztucznych wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
4.	Masa opakowań z papieru i tektury wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
5.	Masa opakowań ze stali wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
6.	Masa opakowań z aluminium wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
7.	Masa opakowań z drewna wprowadzonych z produktami na rynek	tys. Mg
8.	Poziom odzysku dla odpadów opakowaniowych ogółem	%
9.	Poziom recyklingu dla odpadów opakowaniowych ogółem	%
10.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze szkła	%
11.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych	%
12.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z papieru i tektury	%
13.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych ze stali	%
14.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z aluminium	%
15.	Poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z drewna	%

8. WNIOSKI Z PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

Obowiązek opracowania Prognozy nałożony został w art. 41 ustawy *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 3 października 2008 roku o *udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z 2008r.). Wynika on z konieczności przeprowadzenia przez właściwy organ administracji postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, które odbywa się w oparciu o niniejszy dokument „Prognozy...”.

Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko (zwanej dalej Prognozą) jest określenie możliwych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zaktualizowanego Planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego (zwanego dalej WPGO).

Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji WPGO. Wskazuje na możliwe negatywne skutki realizacji Planu i przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz przedstawia sposoby ich minimalizacji. Wnioski i rekomendacje zawarte w Prognozie powinny być włączone do Planu gospodarki odpadami dla woj. lubuskiego.

Projekt aktualizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego zgodny jest z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010 uchwalonym przez Radę Ministrów Uchwałą Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. Nr 90, poz. 946) oraz odpowiada aktualnie obowiązującym wymaganiom stawianym planom gospodarki odpadami, w tym przede wszystkim w:

1. Ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. o *odpadach* (Dz. U. z 2007 Nr 39, poz. 251 z późn. zm.).
2. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w *sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620 z późn. zm.).

Do przeprowadzenia analizy stanu gospodarki odpadami wykorzystane zostały w głównej mierze informacje zawarte w Sprawozdaniu z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa lubuskiego za okres od 15 października 2003 r. do 31 grudnia 2006 r. oraz dane z wojewódzkiego systemu odpadowego prowadzonego przez Urząd Marszałkowski. Jako uzupełniające zostały uwzględnione dane podawane przez GUS i WIOŚ.

Przedstawione w planie cele i zadania dotyczą okresu 2009 - 2012 oraz perspektywnie okresu 2013 - 2020. Rokiem bazowym jest rok 2007.

Dla potrzeb planu odpady podzielone zostały na:

- odpady komunalne,
- pozostałe odpady (grupy 01 – 19),
- odpady niebezpieczne.

Według przeprowadzonych szacunków, w roku 2007 wytworzono 395,6 tys. Mg odpadów komunalnych. W ich składzie dominowały odpady kuchenne ulegające biodegradacji, które stanowiły ok. 25% masy odpadów zmieszanych. Odpady mające wartość materiałową, takie jak papier, tektura, tworzywa sztuczne, szkło i metale stanowiły łącznie 49% masy, a odpady niebezpieczne – 0,5%. Odpady wytwarzane na terenach miejskich i wiejskich różnią się właściwościami. W masie wytwarzanych odpadów komunalnych zmieszanych na terenach miejskich największy udział mają odpady kuchenne ulegające biodegradacji (27%), a na terenach wiejskich – odpady mineralne, w tym popioły (28%).

W roku 2007 zebrano w woj. lubuskim 267,2 tys. Mg (GUS) odpadów komunalnych (67,5% masy odpadów wytworzonych), co było konsekwencją tego, że nie wszyscy mieszkańcy

województwa objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Najgorsza sytuacja w tej dziedzinie była na terenach wiejskich, gdzie ok. 84% (wg danych gmin) mieszkańców była objęta zorganizowanym odbiorem odpadów. Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne były zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej (w roku 2007 – 254,8 tys. Mg odpadów). Jednak systematycznie spada ilość odpadów zbieranych w tej formie (w % ilości zebranych):

Rok 2005: 98,5%

Rok 2006: 96,4%

Rok 2007: 95,3%

W roku 2007 na terenie województwa lubuskiego poddano odzyskowi ok. 104,6 tys. Mg odpadów komunalnych (ok. 26% szacowanej ilości odpadów wytworzonych). Były to przede wszystkim niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne. Stanowiły one ok. 85% odpadów poddawanych odzyskowi w województwie.

Odpady komunalne były unieszkodliwiane przede wszystkim przez ich składowanie. W ten sposób unieszkodliwiono 247,8 tys. Mg odpadów komunalnych (92,76% odpadów zebranych) (GUS). Odpady składowano również poza składowiskami znajdującymi się na terenie województwa lubuskiego również poza jego granicami.

Na terenie województwa lubuskiego funkcjonują aktualnie trzy zakłady zagospodarowania odpadów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze posiadające linie sortownicze (sortownie odpadów z selektywnego zbierania i odpadów zmieszanych) oraz instalacje do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji. Poza powyższymi zakładami, linie sortownicze funkcjonują w Kunowicach gm. Słubice (z selektywnego zbierania), Zbąszynku (z selektywnego zbierania) i w Żarach (odpadów zmieszanych), Dąbrowce gm. Zbąszynek (odpadów zmieszanych, w tym odpadów przydatnych do produkcji paliwa z przemysłu) i w Kiełczu gm. Nowa Sól (z selektywnego zbierania i odpadów zmieszanych), a kompostownia odpadów w Nowej Soli.

Łączne moce przerobowe sortowni wynoszą 542 tys. Mg/rok (w tym odpadów do produkcji paliwa z przemysłu), a kompostowni – 40 tys. Mg/rok.

W roku 2007 odpady komunalne składowano na 25 składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Składowiska te posiadają pojemność całkowitą 9 850 401 m³ i wypełnione są w 48,2% (4 751 163,01 m³). Pozostała pojemność składowisk wynosi 5 099 237,99 m³

W roku 2007 podmioty gospodarcze z terenu województwa lubuskiego wytworzyły 722,1 tys. Mg odpadów. Wśród nich dominowały odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury (36,6%) oraz odpady z procesów termicznych (15,6%). W masie wytworzonych odpadów, odpady niebezpieczne stanowiły ok. 1% wszystkich odpadów z sektora przemysłowego. Najwięcej wśród nich było odpadów z następujących grup:

1. Grupa 16 (Odpady nieujęte w innych grupach) – 41,8%;
2. Grupa 13 (Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19) – 16,3%;
3. Grupa 17 (Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) – 14,0%.

Wytworzone w województwie lubuskim odpady z sektora przemysłowego poddawane są przede wszystkim procesom odzysku (70%). Składowanych jest jedynie 13% wytworzonych odpadów (GUS).

Opracowane analizy wskazują, że do roku 2020 wzrastać będzie masa zarówno odpadów komunalnych jak i odpadów powstających w przemyśle. Spadać będzie natomiast ilość wytwarzanych odpadów niebezpiecznych.

Do najważniejszych problemów funkcjonującego systemu gospodarowania odpadami w projekcie planu zaliczono:

1. W roku 2007 nie wszyscy mieszkańcy województwa lubuskiego objęci byli zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych. Najgorsza sytuacja w tej dziedzinie była na terenach wiejskich, gdzie ok. 84% mieszkańców była objęta zorganizowanym zbieraniem odpadów. Na terenach miejskich wskaźnik ten wyniósł 98,5%.

2. Wytwarzane przez mieszkańców odpady komunalne były zbierane przede wszystkim w formie zmieszanej. Jednak systematycznie spada ilość odpadów zbieranych w tej formie (z 98,5% w roku 2004 do 95,3% w roku 2007).
3. Odpady komunalne były unieszkodliwiane przede wszystkim przez ich składowanie (ok. 92,8% odpadów zebranych).
4. Biorąc pod uwagę, że zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami 2010, w roku 2010 dopuszcza się do składowania nie więcej niż 75% odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w roku 1995, w województwie lubuskim należy podjąć bardzo energiczne działania mające na celu realizację tego celu. Należy w związku z tym zintensyfikować prace nad budową systemu zbierania oraz budową kompostowni i innych instalacji, gdzie odpady ulegające biodegradacji poddawane będą odzyskowi lub innemu niż składowanie unieszkodliwieniu (np. fermentacji czy termicznemu przekształcaniu odpadów komunalnych). Należy również na większą skalę propagować kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji przez mieszkańców na terenie posesji (przede wszystkim odpadów z pielęgnacji zieleni przydomowej).
5. W dalszym ciągu problemem jest brak zorganizowanego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w grupie odpadów komunalnych, w tym zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów, a także odpadów wielkogabarytowych w większości miast i gmin województwa. W celu zwiększenia ilości zbieranych tych odpadów należy zintensyfikować zbieranie selektywne oraz uruchomić inne jej formy, np. poprzez Punkty Dobrowolnego Dostarczania Odpadów oraz Mobilne Punkty Zbierania Odpadów Niebezpiecznych. Zbieraniem należy również objąć inne rodzaje odpadów niebezpiecznych np. świetlówki, chemikalia używane w gospodarstwach, oleje silnikowe itp.
6. Brak zrealizowanych działań w celu budowy planowanych w WPGO (2003) zakładów zagospodarowania odpadów w Marszowie i Nowym Kurowie.

Wskazane w projekcie aktualizacji planu gospodarki odpadami cele oraz kierunki działań, zgodne z Kpgo 2010, wpłynąć będą na zmniejszenie oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami w wyniku:

1. Zwiększenia odzysku i recyklingu odpadów mających wartość materiałową i użytkową (opakowania, surowce inne niż opakowaniowe, gruz budowlany) oraz recyklingu organicznego odpadów ulegających biodegradacji (odpadów kuchennych i ogrodowych) poprzez kompostowanie indywidualne oraz w kompostowniach i instalacjach fermentacji odpadów.
2. Wykorzystania energetycznego frakcji palnej odpadów.
3. Ograniczania masy odpadów składowanych.
4. Zamykania składowisk nie spełniających wymogów prawa oraz wymogów technologicznych.
5. Wylimitowania składowania odpadów nie przetworzonych oraz składowania wyłącznie frakcji odpadów wcześniej sortowanych o zmniejszonej zawartości składników biologicznie rozkładalnych (a przez to zmniejszonej emisji gazów cieplarnianych i uciążliwości dla środowiska).
6. Modernizacji oraz budowy nowych składowisk w ramach zakładów zagospodarowania odpadów, co pozwoli na radykalne zmniejszenie uciążliwości składowisk dla otoczenia.
7. Stosowania technologii spełniających kryteria BAT.

Dla realizacji postawionych celów gospodarowania odpadami komunalnymi, w województwie lubuskim przewiduje się rozbudowę zakładów w Długoszynie, Gorzowie Wlkp. i Zielonej Górze oraz budowę ZZO Marszów i zakładu obsługującego obszar wschodni województwa (ZZO Obszar Wschodni)

Przyjęte w projekcie planu rozwiązania w żaden sposób nie będą prowadzić do transgranicznych oddziaływań emisji zanieczyszczeń.

Wskazane w projekcie aktualizacji planu gospodarki odpadami cele oraz kierunki działań wpływać będą na zmniejszenie oddziaływania na środowisko gospodarki odpadami w wyniku:

1. Zwiększenia odzysku i recyklingu odpadów mających wartość materiałową i użytkową (opakowania, surowce inne niż opakowaniowe, gruz budowlany) oraz recyklingu organicznego odpadów ulegających biodegradacji (odpadów kuchennych i ogrodowych) poprzez kompostowanie indywidualne oraz w kompostowniach i instalacjach fermentacji odpadów.
2. Wykorzystania energetycznej frakcji palnej odpadów.
3. Ograniczania masy odpadów składowanych.
4. Zamykania składowisk nie spełniających wymogów prawa oraz wymogów technologicznych.
5. Wyeliminowania składowania odpadów nie przetworzonych oraz składowania wyłącznie frakcji odpadów wcześniej sortowanych o zmniejszonej zawartości składników biologicznie rozkładalnych (a przez to zmniejszonej emisji gazów cieplarnianych i uciążliwości dla środowiska).
6. Modernizacji oraz budowy nowych składowisk w ramach zakładów zagospodarowania odpadów, co pozwoli na radykalne zmniejszenie uciążliwości składowisk dla otoczenia.
7. Stosowania technologii spełniających kryteria BAT.
8. Zwiększenia intensywności edukacji w tym zakresie, w tym promowanie działań mających na celu minimalizację wytwarzanych odpadów.
9. Minimalizacji emisji zanieczyszczeń do środowiska podczas zagospodarowania odpadów (stosowanie technologii spełniających kryteria BAT).
10. Wykorzystania frakcji organicznych odpadów do produkcji kompostu (nawożenie, rekultywacja) lub/i biogazu.
11. Zbieranie selektywne i wysegregowanie odpadów niebezpiecznych i ich unieszkodliwienie w odpowiednich instalacjach.
12. Składowania wyłącznie tych odpadów, z których wcześniej wysortowano odpady mające wartość materiałową, niebezpiecznych i odpadów ulegających biodegradacji.
13. Minimalizacji emisji do środowiska zanieczyszczeń ze składowisk poprzez ograniczanie ilości składowanych odpadów, zmniejszenie ilości składowisk oraz zamykanie składowisk nie spełniających odpowiednich wymagań.
14. Likwidacji tzw. dzikich wysypisk i wyeliminowanie powodów, w wyniku których powstają nowe.

